TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 28 (1379) 1976 LIEPOS - JULY 8 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. 275 - 4672

Dabarties alkis

Senovės romėnai garsėjo savo šūkiu, būtent, "panem et circenses" — duonos ir žaidimų, kitaip tariant, medžiaginių gėrybių ir pramogų troškimu. Valdovai stengėsi patenkinti masių norus bei sudaryti sąlygas tokio gyvenimo lygiui. Negausūs krikščionys, kad ir persekiojami, žodžiu bei pavyzdžiu skelbė turiningesnį gyvenimą, rodė kilnesnį idealą, kuriam verta aukotis. **Nors praėjo beveik du tūkstančiai metų, tos gyvenimo linkmės netoli tenubėgo. Žmonių masės ir dabar tebetrokšta duonos ir žaidimų, bet šalia to yra gyvas ir kitas troškimas, būtent, augštesnio, kilnesnio gyvenimo. Tai atsispindi ir dviejuose pasaulinio masto renginiuose — sporto olimpiadoje ir eucharistiniame kongrese.** Tiesa, savo esme sporto olimpiada nėra pramoga. Tai augščiausių laimėjimų manifestacija fizinėje srityje, tačiau plačiųjų masių ji visdėlto laikoma pramoginio pobūdžio renginiu. Juk daugybė žmonių stebės televizijoje ir Montrealio stadijonuose geriausių pasaulio sportininkų rungtynes kaip įdomų dalyką, teikiantį tam tikrą atvangą. Taip jie žiūri į visus sportinius renginius — ledo ritulio žaidynes, krepšinio rungtynes, arklių lenktynes, teniso varžybas ir t.t. Sportas tapo sukomercinta pramoga. Dėlto ir sporto olimpiada masių akyse yra pasaulinio masto, augštesnio laipsnio pramoga, nors olimpiados dalyviams tai didžiausios įtampos metas.

★ ★ ★

Duona ir žaidimai, nors ir plačiausiai prieinami bei puoselėjami, negali patenkinti žmonijos. **Net ir sočiausi žmonės, turį begales pramogų, trokšta kažko daugiau. Jie patiria, kad žmogus ne viena duona gyvas, kad pramogos nepakelia į augštesnį, prasmingesnį gyvenimą. Jie pastebi, kad ir biologinio sotumo atveju žmogus lieka dvasiškai alkanas.** O ką besakyti apie tuos, kurie ir biologiškai, ir dvasiškai yra alkani! Jie trokšta ir duonos, ir socialinio teisingumo, ir laisvės, ir meilės... Jų alkis yra dvigubai didesnis, nes alksta ir kūnas, ir siela. Taigi, alkis yra nevienodo pobūdžio, bet jaučiamas visoje žmonijoje. Vieni trokšta daugiau vienų dalykų, kiti — kitų. Biologiškai alkanas nuolat kalba apie duoną, nuskriaustasis — apie teisingumą, nekenčiamasis — apie meilę, pavergtasis — apie laisvę, paniekintasis — apie garbę, ligonis — apie sveikatą... Žmogui nuolat ko nors trūksta, kitaip tariant, jis yra ko nors alkanas — dvasinių ar medžiaginių dalykų. Dėlto, matyt, ir tarptautinio eucharistinio kongreso rengėjai pagrindine tema pasirinko žmogaus alkį. Ši tema bus gvildenama pamoksluose, paskaitose, simpoziumuose, meno renginiuose. Visa tai bus sutelkta vienoje savaitėje (š.m. rugpjūčio 1-8 d.d. Filadelfijoje). Joje dalyvaus įvairių tautybių žmonės iš viso pasaulio. Kaikurios tautybės turės atskiras savo sesijas ir galės pasireikšti ne tiktai tautiškai, bet ir tarptautiškai. Lietuviai taip pat ruošiasi dalyvauti ir atskleisti savo tautos alkį.

★ ★ ★

Kas gi yra mūsų tautos alkis? Didysis lietuvių, kaip ir daugelio panašių tautų, alkis yra laisvės. Kai tauta yra pavergta, aktualiausia jai vertybė yra laisvė. Dėlto nenuostabu, kad ši tema nuolat vyrauja mūsų išeivijos spaudoje, minėjimuose, susirinkimuose, šventėse, pokalbiuose, raštuose... Kitataučiai galbūt stebisi, kad lietuviai laisvajame pasaulyje tiek daug apie laisvę kalba. Amerikiečiui arba kanadiečiui tai gana keistai skamba, nes jiems laisvė yra savaime gaunamas dalykas, kaip oras ir vanduo. Dėlto eucharistiniame kongrese bus gera proga priminti pasauliui, kad yra tautų, kurios tebealksta laisvės, kad tos tautos tegali būti pasotintos tiktai laisvės atgavimu. Nelaisvės nešėjai, kaip ir kitomis panašiomis progomis, galbūt bandys kongrese laisvės alkį patenkinti ne laisvės davimu, o jos užtušavimu, t.y. melu, klaidinančiu liudijimu. Bet visi žino, kad laisvajame pasaulyje melo kojos trumpos. Čia anksčiau ar vėliau išryškėja tiesa. **Nelaisvės kraštų žmonės galės pačiu savo buvimu liudyti pagrindinę tiesą: laisvės alkis yra nesunaikinamas, kaip ir pats Dievas, laisvės Kūrėjas ir Davėjas. Visiems galės būti priminta užmiršta tiesa: kai paneigiamas Dievas, paneigiama ir žmogaus bei tautos laisvė.** Mes, lietuviai, tai akivaizdžiai matome: gyvais įrodymais nusėtas beveik visas dvidešimtas šimtmetis! Bet tegu tai plačiau bei akivaizdžiau pamato pasaulis. Didysis pastarojo alkis yra Dievas. Jo numalšinime, t.y. Dievo atradime, bus atrasta ir tautų bei individų laisvė. Kai visi tai įžvelgs, iškils ne vergijos, o laisvės gyvenimas. **Pr. G.**

Dvidešimt pirmoji pasaulio sporto olimpiada Montrealyje prasidės liepos 17 dieną. Ta proga Kanados paštas išleisdino įvairių pašto ženklų. Nuotraukoje pavaizduoti trys olimpiados momentai — atidarymo, olimpinės ugnies ir laimėjimų. Olimpiadoje dalyvaus ir lietuviai sportininkai [illegible]rių valstybių komandose

KANADOS ĮVYKIAI

Krizė didėja

Transporto ministerio O. Lango susitarimas su Kanados pilotų ir aerodromų kontrolierių unijomis vėl grąžino devynias dienas nutrauktą orinį susisiekimą. Nesutarimo priežastimi buvo federacinės vyriausybės nutarimas įvesti dvikalbę radijo ryšių sistemą Kvebeko aerodromams ir Otavos aerodromui. Prieš šį nutarimą pasisakė J. Livingstono vadovaujama Kanados orinio susisiekimo kontrolierių unija, motyvuodama nesaugumu. Kontrolierių pradėtą streiką nutraukė teismo įsakymas grįžti darban. Teismo sprendimui betgi nepakluso Kanados orinio susisiekimo pilotų unija su savo vadu K. Maley, taip pat paskelbusi streiką saugumo motyvu. Skrydžius į Kanadą sustabdė ir didžioji dalis keleivinių užsienio bendrovių, nes ir jų pilotams atrodė, kad priverstinis kontrolierių grąžinimas darban yra sumažinęs jų budrumą. Naujasis susitarimas dviejų jau paskirtų teisėjų komisiją papildo trečiuoju. Prancūzų kalba į Kvebeko aerodromų ryšius su keleiviniais lėktuvais galės būti įvesta tik tokiu atveju, jeigu minėtoji teisėjų trijulė vienbalsiai nuspręs ir įrodys, kad prancūzų kalbos įvedimas nesudaro grėsmės lakūnų bei keleivių saugumui. Tokį teisėjų nutarimą dar turės patvirtinti ir federacinio parlamento nariai laisvu balsavimu.

Premjeras P. E. Trudeau šį savo susisiekimo ministerio O. Lango įsipareigojimą sutiko kaip dvikalbiškumo laimėjimą popieriuje. Esą, susitarimas liudija, kad federacinė vyriausybė ir toliau tęs dvikalbiškumo politiką, jeigu dėl jos nebus pažeistas saugumas. Kitokios nuomonės pasirodė esąs aplinkos ministeris J. Marchand, kvebekietis, senas P. E. Trudeau bičiulis. Jis įteikė atsistatydinimo raštą, motyvu pasirinkdamas dvikalbiškumo principo pažeidimą. Pasak J. Marchando, nors kontrolierių unija dar nėra patvirtinusi susitarimo su susisiekimo ministeriu O. Langu, federacinė vyriausybė neturi kelio atgal. Dvikalbiškumą pažeidžiančio susitarimo atšaukimas baigtųsi nauju chaosu — kontrolierių ir pilotų streiku. J. Marchand, būdamas Kanados susisiekimo ministeriu, 1975 m. įvedė dvikalbę ryšių sistemą kaip bandymą penkiuose netarptautinių skrydžių aerodromuose Kvebeke. Jo užimtą liniją remia nuo pagrindinių Kanados pilotų ir kontrolierių unijų atskilusi grupė "L' Association des Gens de l'Air" ("Oreivių Draugija"), kaikurie Kvebeko politikai ir, labai galimas dalykas, dalis premjero P. E. Trudeau ministerių kabineto narių. Taigi, ginčas dėl prancūzų kalbos įvedimo į Kvebeko aerodromus gali plėstis ir sukelti naują įtampą.

Naujų žarijų į dvikalbiškumo problemas atneša ir Kvebeko premjero R. Bourassos oficialiosios kalbos įstatymas, įsigaliojęs š.m. liepos 1 d. Oficialia kalba Kvebeko provincijoje jis padaro prancūzų kalbą. Norintieji įsijungti į profesines korporacijas dabar turės laikyti valdinius prancūzų kalbos egzaminus ir tuo būdu įrodyti šios kalbos mokėjimą. Prancūziškųjų mokyklų vadyboje darbo ir dokumentų oficialia kalba pripažįstama tik prancūzų kalba. Akademinės institucijos, kurių štabe yra bent 10% anglų kilmės kanadiečių, dokumentus

(Nukelta į 6 psl.)

PRANEŠIMAS IŠ V. VOKIETIJOS

Lenkų kompartijos galva vakaruose

J. KAIRYS

Rytų Berlyne įvykusi 29 Europos valstybių kompartijų vadų konferencija svarstė daugiausia savo vidaus problemas, stengdamasi atstatyti pairusią vienybę. Joje betgi išryškėjo kiekvienos kompartijos savitos pozicijos ir Maskvos noras išlaikyti savo įtaką. Lenkijos kompartijos gen. sekretorius E. Gierek išsiskyrė iš kitų ekonominiais savo rūpesčiais. Mat, prieš pat šią konferenciją Lenkijos vyriausybė buvo paskelbusi maisto kainų pakėlimą, bet dėl darbininkų protestų turėjo atšaukti.

Priėmė kaip karalių

Neseniai E. Gierek lankėsi V. Vokietijoje kaip pastarosios svečias. Ir čia vyravo ekonominiai rūpesčiai.

Bonnos vyriausybė sutiko jį labai pagarbiai, lyg kokią valstybės galvą — vežiojo, daug ką rodė jam, vaišino ir pan. Taip buvo sutikti bei priimti ir vaišinti bene vien Prancūzijos prezidentas de Gaulle ir Anglijos dabartinė karalienė, nors jie buvo atvykę ne pasipinigauti.

Bonna laikė Giereko apsilankymą įrodymu savo rytų politikos tikslingumo ir jos pasisekimo, dideliu įnašu į susitarimą su lenkų tauta dėl skriaudų, padarytų hitlerinės Vokietijos laikais ir pan.

E. Gierekui pirmoje eilėje rūpėjo kiek galima daugiau išspausti iš V. Vokietijos ūkinės naudos. Juk faktas, kad jo komunizmas (socializmas, kaip jis vadina savo tvarką propagandoje) yra krizėje. Jei ne laisvųjų kraštų ūkinė pagalba jam, tai būtų dingęs nuo žemės paviršiaus jau praktiško gyvenimo pradžioje. Nekitaip būtų buvę ir su dabartinės Lenkijos santvarka. Tik vakariečių dėka komunistinė santvarka laikosi ir plečiasi. 1975 m. vien V. Vokietijai komunistiniai kraštai buvo skolingi per dvylika milijardų markių (bolševikinė Rusija apie keturis milijardus, o Lenkija — apie du). Be to, visi jie yra įsiskolinę ir kitiems vakariečiams.

Ir Helsinky Gierekas patyrė, kaip dabartinė Bonna lengvai priima jo reikalavimus. Todėl ryžosi dar daugiau išspausti iš jos. Pagaliau jis žino, kad šį rudenį įvyks rinkimai į parlamentą, ir nežinia, ar toliau dabartinė koalicija pasiliks valdžioje. Jei sugrįš krikščioniškosios grupės, nesišvaistys taip lengvai pinigais ir kitais pažadais ne vien Lenkijai, bet ir kitiems komunistiniams kraštams.

Pagal Giereko pareiškimą, apsilankymu V. Vokietijoje savo tikslą jis pasiekė. Paisrodo, su kaikuriomis vokiečių firmomis jis padarė net keliolika sutarčių, apimančių iki šešių milijardų markių. Tai įgalins pirmoje eilėje kelti Lenkijos gamybą.

Opoziciniai pareiškimai

Dėl Giereko kelionės į V. Vokietiją lenkai emigrantai pareiškė, kad jis ir kiti dabartinės Lenkijos valdovai nėra tautos rinkti ir todėl neatstovauja nei lenkų tautai, nei Lenkijos valstybei, o tik komunistų partijai, kuriai priklauso mažas gyventojų nuošimtis. Toji partija laikosi vien Maskvos malone.

Pasak lenkų emigrantų, demokratinės Bonnos padarytas Giereko prilyginimas valstybės galvos poaugščiui pažeidė demokratinį principą. Tai stiprina dabartinį Lenkijos režimą ir kenkia lenkų tautai.

Panašų pareiškimą padarė ir laisvosios spaudos draugija tremtyje. Žmogaus teisėms ginti draugija pasiuntė Gierekui net raštą, kuriame sakoma, kad Lenkija, būdama JT narė, privalo laikytis žmogaus teisių deklaracijos ir pernai Helsinky pasirašyto akto. Primindama tai, ji reikalavo, kad žmogaus teisės būtų įtrauktos ir į Lenkijos įstatymus, kad jų būtų laikomasi, kad neteisėtai nuteistieji bei kalinami būtų tuojau paleisti.

V. Vokietijos opozicijos žmonės reikalavo savo vyriausybę, kad ji išsiderėtų iš Giereko daugiau teisių Lenkijoje esantiems vokiečiams. Deja, ši vyriausybė pakalba apie žmogaus teisių pažeidimą Čilėje ir kitur Vakaruose, apie rasių diskriminaciją Pietų Afrikoje, bet tyli apie priespaudą komunistiniuose kraštuose.

Lankymosi metu dienraštis "Bild" E. Gierekui pasakė daug tiesos. Be kitų dalykų, priminė, jog V. Vokietijoje jis galėjęs laisvai ir visur važinėti, susitikti ir kalbėtis su kuo tik norėjęs, bet tos laisvės neturi Lenkijos ir aplamai Rytų bloko keturi šimtai milijonų žmonių. Kodėl uždrausta jiems keliauti laisvai į V. Berlyną, Londoną, Paryžių, Romą ir kitur į Vakarus? Kodėl neleidžiama jiems patiems pamatyti "kapitalistinio pasibaisėjimo kraštų" bei palyginti juos su "rojumi" pas save? Pagal laikraštį, jau ir Helsinkio aktas atidaro jiems vartus į Vakarus. Jį pasirašė ir komunistai. Kodėl tad nevykdo?

Pasaulio įvykiai

DVIDEŠIMT DEVYNI EUROPOS KOMPARTIJŲ VADAI VENGĖ DISKUSIJŲ R. Berlyne įvykusioje konferencijoje, pasitenkindami tik kalbomis ir baigminiu dokumentu. Jis buvo priimtas be balsavimo ir liko nepasirašytas. Dokumentas pabrėžia kiekvienos kompartijos teisę pasirinkti savitą politinį kelią, nutylėdamas vadovaujantį Sovietų Sąjungos vaidmenį ir net proletarinį internacionalizmą, kuriuo L. Brežnevas teisino 1968 m. invaziją į Čekoslovakiją. Aštriausiai prieš Maskvą pasisakė Ispanijos komunistų vadas S. Carillo: "Mes jieškome naujos bažnyčios be kankinių ir pranašų. Ilgus metus Maskva buvo mūsų Roma, o didžiąją sovietų Spalio revoliuciją laikėme savo Kalėdomis. Šiandien jau esame subrendę. Nėra jokios abejonės, kad mes neturime ne tik vadovybės centro, bet ir centrinės disciplinos. Grįžimas į internacionalizmo idėjas, kaip būdavo praeityje, mums yra nepriimtinas..," Didžiausio laimėjimo susilaukė Jugoslavijos komunistų vadas ir prez. Tito, 84 metų amžiaus. Dalyvauti konferencijoje jį pakvietė L. Brežnevo pasiųstas K. Katuševas, sovietų kompartijos sekretorius ryšiams su kitomis valdančiomis kompartijomis. Baigminis dokumentas, paskelbęs laisvę kiekvienai kompartijai, neoficialiai patvirtino, kad 1948 m. Tito ir Stalino susikirtime teisybė buvo Jugoslavijos pusėje. Tito, nusisukdamas nuo Maskvos, jau tada pasirinko savitą tautinio komunizmo kelią, už kurį dabar pasisakė visi konferencijos dalyviai ir kurį turėjo pripažinti L. Brežnevas. Europos kompartijų konferenciją jis buvo pradėjęs propaguoti prieš porą metų, matyt, norėdamas susilaukti pritarimo ideologinei kovai su komunistine Kinija ir užsitikrinti vadovaujantį Maskvos vaidmenį. Tačiau visi bandymai šia kryptimi buvo nesėkmingi. L. Brežnevui dėl šios konferencijos teko padaryti nemažų nuolaidų, kurių reikalavo kitos kompartijos, o jos gali tapti didžiąja komunizmo kryžkele. Prancūzijos komunistų vadas G. Marchais ir Italijos kompartijos vadas E. Berlinguer konferencijoje viešai pareiškė, kad jų kompartijos respektuos demokratines teises, politinį pliuralizmą ir kad jų šalys pasiliks Š. Atlanto Sąjungos narėmis.

INTELEKTUALŲ RAŠTAS

Apie 60 Lenkijos intelektualų pasiuntė specialų raštą seimui, vyriausybės laikraščiui "Życie Warszawy" ir vyskupams, reikalaudami reformų, kurios padėtų išvengti streikų ir riaušių. Pagyrę valdžios įvykdytą greitą maisto gaminių pabranginimo atšaukimą, jie pastebi, kad dabartinėje sistemoje vienintelė priemonė gyventojų opozicijai tėra staigūs socialinio nepasitenkinimo proveržiai. Tokia sistema ateityje gali atnešti pilną katastrofą. Paskutinis lenkų protestas prieš maisto pabranginimą kaikuriose vietovėse buvo tapęs riaušėmis. Oficiali Lenkijos žinių agentūra prisipažino, kad pvz. Radome, centrinėje Lenkijoje, žuvo du civiliai, buvo sužeisti 77 policininkai. Šiuos faktus pateikė Radomo burmistras T. Karwickis, kalbėdamas gyventojų demonstracijoje, kuri buvo suorganizuota ekonominei vyriausybės politikai pritarti. Riaušių metu Radomui padaryti nuostoliai prašoka tris milijonus dolerių. Vyriausybę remiančios demonstracijos buvo suorganizuotos Varšuvoje ir kituose miestuose, bet jos nepasižymėjo dalyvių gausa. Varšuvoj organizatoriams pavyko sutelkti tik 50.000 gyventojų.

PREZIDENTO RINKIMAI

Portugalijos prezidento rinkimus laimėjo kariuomenės štabo viršininkas gen. ltn. A. R. Eanes, surinkęs 61% balsų. Naujasis prezidentas pasižymėjo pernykščio kairiųjų karininkų sukilimo sutvarkymu. Jis yra konservatyvių pažiūrų vyras, 41 metų amžiaus, pasisakantis už griežtą tvarką demokratinėmis priemonėmis. Antruoju prezidento rinkimuose buvo iš generolo į majorus pažemintas kairiųjų karininkų rėmėjas O. S. de Carvalho su 17% balsų, trečiuoju — širdies smūgio ištiktas ligšiolinis premjeras J. P. de Azavedo su 14%, ketvirtuoju — kompartijos kandidatas O. Pato su 8% balsų. Prezidento pareigas, truksiančias penkerius metus, gen. ltn. A. R. Eanes perėmė liepos 5 d.

IŠLAISVINO ĮKAITUS

Prancūzų "Air France" keleivinį lėktuvą su 256 keleiviais ir įgulos nariais, skridusį iš Tel Avivo į Paryžių, virš Graikijos teritorijos pagrobė septyni teroristai, priklausantys Populiariajam Palestinos Išlaisvinimo Frontui. Lėktuvas buvo nukreiptas Ugandon, kurią valdo prezidentu iki gyvos galvos pasiskelbęs negras diktatorius I. Aminas. Didžioji keleivių dalis buvo paleista, bet teroristai pasiliko apie 100 Izraelio piliečių ir kitų kraštų žydų. Diktatorius I. Aminas jiems parūpino Entebbės aerodromo pastatą, vaidindamas tarpininką, tačiau kartu pritardamas šiai teroristų operacijai. Už įkaitus jie pareikalavo laisvės 53 palestiniečiams kaliniams Izraelyje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, V. Vokietijoje ir Kenijoje. Apie 40 tų kalinių buvo Izraelyje. Premjeras Y. Rabinas įkaitams išlaisvinti pasirinko netikėtą invaziją Ugandon. Rinktiniai Izraelio kariai, trimis lėktuvais nusileidę Entebbės aerodrome, sunaikino save maršalu tituluojančio diktatoriaus I. Amino sovietinės gamybos "MIG" naikintuvus, nušovė 20 ugandiečių karių ir visus 7 teroristus. Jų eilėse tarp palestiniečių buvo vienas vokietis ir viena vokietė. Susišaudyme žuvo tik trys įkaitai ir vienas Izraelio karininkas. Išlaisvinti įkaitai su Izraelio kariais laimingai pasiekė Tel Avivą. Prie įkaitų išlaisvinimo prisidėjo ir Kenijos prez. J. Kenyatta, Izraelio lėktuvams leidęs pasipildyti kurą Nairobio aerodrome. Ugandos diktatoriukas I. Aminas, tapęs pasauliniu pajuokos objektu, dabar šaukiasi Jungtinių Tautų saugumo tarybos ir reikalauja, kad ji pasmerktų Izraelį. Pastarasis I. Aminą apkaltino slaptu suokalbiu su teroristais.

PASITRAUKĖ PREMJERAS

Ispanijos karalius J. Carlos priėmė premjero C. A. Navarro atsistatydinimo raštą. Premjeru jį buvo paskyręs 1973 m. velionis gen. F. Franco, ir jį šiose pareigose paliko karalius J. Carlos. Naująjį premjerą jis dabar turės pasirinkti iš trijų kandidatų, kuriuos pasiūlys Krašto Taryba. Didžiąją jos narių dalį sudaro gen. F. Franco paskirti asmenys. Demokratinėms reformoms įgyvendinti Ispanijai reikia liberališkesnių pažiūrų premjero.

BOMBA POLICIJOS BŪSTINĖJ

Kairiojo sparno montenerų partizanams Buenos Aires mieste pavyko susprogdinti bombą federacinės Argentinos policijos būstinėje, saugumo skyriaus valgykloje, pietų metu. Nuo jos sprogimo žuvo 18 asmenų, buvo sužeisti 66. Jų tarpe yra ir civilių tarnautojų. Prieš porą savaičių nuo teroristų bombos žuvo federacinės policijos viršininkas gen. C. Cardozo.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Eucharistinio kongreso renginiai

Rugpjūčio 1, sekmadienį

10.30 v.r. Šv. Andriejaus par. šventovėje, 1913 Wallace St., koncelebruotos Mišios. 6 v.v. tautybių paradas nuo Independence Hall ir Chestnut St. iki Logan Circle ir Parkway. Lietuviai kviečiami dalyvauti su tautiniais drabužiais. 8 v.v. eucharistinė procesija nuo katedros iki meno muzėjaus.

Rugpjūčio 2, pirmadienį

10.30 v.r. Šv. Jurgio lietuvių par. šventovėje, 3580 Salmon St., lietuviškos koncelebruotos Mišios su pamokslu. Išpažinčių klausoma nuo 9.30 val. ryto iki Mišių.

Rugpjūčio 3, antradienį

10.30 v.r. Šv. Kazimiero lietuvių par. šventovėje, 324 Wharton St., lietuviškos koncelebruotos Mišios su pamokslu. Išpažinčių klausoma nuo 9.30 v.r. iki Mišių. 3 v.p.p. Civic Center patalpose simpoziumas: "The Catholic Church Today in Lithuania, Ukraine and Eastern Europe". 8 v.v. Veteranų stadijone koncelebruotos Mišios už teisingumo ir taikos pilnatvę. Gieda "Vilties" choras.

Rugpjūčio 4, trečiadienį

10 v.r. Veteranų stadijone koncelebruotos Mišios už pašaukimus. 10.30 v.r. Šv. Andriejaus lietuvių par. šventovėje lietuviškos Mišios. 3 v.p.p. Šv. Andriejaus parapijos salėj, 1913 Wallace St., Pasaulio Lietuvių Kunigų Vienybės suvažiavimas.

Rugpjūčio 5, ketvirtadienį

10.30 v.r. Šv. Jurgio lietuvių par. šventovėje lietuviškos koncelebruotos Mišios su pamokslu. Išpažinčių klausoma nuo 9.30 v.r.

Rugpjūčio 6, penktadienį

10.30 v.r. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos šventovėje lietuviškos koncelebruotos Mišios su pamokslu. Išpažinčių klausoma nuo 9.30 v.r. 8 v. v. Drexel University Main Auditorium, 32nd ir Chestnut St., Čiurlionio ansamblio iš Klevelando koncertas. Bilietai gaunami prie įėjimo.

Rugpjūčio 7, šeštadienį

10 v.r. St. Peter and Paul katedroj, 18th St. ir Benjamin Franklin Parkway, lietuviškos koncelebruotos Mišios. Čiurlionio ansamblis pirmą kartą atliks su kanklių palyda A. Mikulskio parašytas Mišias. Norį šiose Mišiose dalyvauti būtinai privalo apsirūpinti bilietais paštu. Kreiptis adresu: Tickets — Eucharistic Congress, Suburban Station Building, Room 366, Philadelphia, Pa. 19103. Pašto išlaidom pridėti 1 dol. ir oficialiam blanke pažymėti "Event 123 D".

Po 12.00 v. pietūs Lietuvių Namuose, 2715 E. Allegheny Ave. Bilietai gaunami prie įėjimo.

1.00 v.p.p. Independence Mall patalpose Čiurlionio ansamblio koncertas kitataučiams.

1.00 v.p.p. Šv. Andriejaus lietuvių par. patalpose ateitininkų sendraugių agapė ir suvažiavimas.

Rugpjūčio 8, sekmadienį

10.00 v.r. Šv. Andriejaus lietuvių par. šventovėje, 1913 Wallace St., lietuvšikos koncelebruotos Mišios su pamokslu.

4.00 v.p.p. tautybių ir valstybių procesija iš Spectrum į John F. Kennedy stadijoną.

5.00 v.p.p. John F. Kennedy stadijone kongreso užbaigimo aktas. Mišios "Statio Orbis". Norį šiose Mišiose dalyvauti turi iš anksto apsirūpinti bilietais, kreipdamiesi adresu: Tickets — Eucharistic Congress, Suburban Station Biulindg, Room 366, Philadelphia, Pa. 19103. Užpildant oficialų blanką, pažymėti "Event 126" ir pridėti 1 dol. pašto išlaidom.

Šio eucharistinio kongreso pilną programą galima gauti savose parapijose arba kreipiantis į kongreso centrą adresu: Eucharistic Congress, Suburban Station Building, Room 366, Philadelphia, Pa. 19103, USA.

Lietuviškais eucharistinio kongreso reikalais galima gauti informacijų kreipiantis adresu: Lithuanian Committee for the Eucharistic Congress, 1913 Wallace St., Philadelphia, Pa 19130. Tel. 215-765-2322.

Filadelfijoj planuokit aplankyti lietuvišką paviljoną, kuris veiks visą savaitę Civic Center patalpose, Eucharistinio kongreso metu nuo 12 v. iki 2 v.p.p. ir nuo 5 iki 8 v.v. Lietuvių Klube, 2715 W. Allegheny Ave., veiks bufetas ir nuo 9 v. ryto iki 9 v.v. informacinis centras.

Visi labai prašomi prisidėti prie eucharistinio kongreso lietuviškos programos išlaidų padengimo. Čekius rašyti ir aukas siųsti: Lithuanian Committee for the Eucharistic Congress, 1913 Wallace St., Philadelphia, Po. 19130.

Vykstantiems į kongresą

Tarptautinio eucharistinio kongreso rengėjai leis dvasiškiams ir kitiems, kurie organizuoja ekskursijas į eucharistinį kongresą Filadelfijoje š.m. rugpjūčio 1-8 d.d., užsakyti bilietus į įvairias pamaldas bei parengimus visiems savo grupės nariams kartu. Jei grupių pavieniai asmenys dar neužsisakė bilietų sau atskirai, vadovai kviečiami ant tam tikslui skirtos formos pasiųsti užsakymus šiuo adresu: Tickets — Eucharistic Congress, Suburban Station Building, Room 366, Philadelphia, Pa. 19103, USA.

Visi autobusai, kurie veš maldininkus į betkurią eucharistinio kongreso dalį, privalo iš anksto užsiregistruoti šiuo adresu: Eucharistic Congress Transportation Office, Suburban Station Building, 1617 J. F. K. Blvd., Philadelphia, Pa. 19103, USA. Pasiuntus autobusų bendrovės vardą, adresą, autobusų skaičių, bus pasiųsti autobusams oficialūs ženklai, be kurių nebus galima arčiau įvykių pasistatyti autobuso.

Norintieji iš anksto įsigyti bilietus į Čiurlionio ansamblio koncertą penktadienį, 8 v.v., kviečiami iš anksto pasirūpinti bilietais sekančiu adresu: Lithuanian Concert Tickets, 222 North Seventeenth St., Philadelphia, Pa. 19103, USA. Bilietų kaina $3, 4, 5. Čekius rašyti: Lithuanian - American Community of the U.S.A. Inc.

Dabartiniai Lietuvos miesto margumynai

Būdingi faktai iš laikraščio "Biržiečių Žodis", kuris uždraustas siųsti į užsienį

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Taisyklės ir statybos

Kad ir nedideli atlyginimai, kaikurie biržiečiai, matyt, turi pinigų. Jie perka motociklus, automobilius, šaldytuvus. Pernai Biržuose buvo parduota 526 šaldytuvai, 677 televizoriai, 852 radijo aparatai, daugiau kaip keturi tūkstančiai įvairių laikrodžių. Taip pat jie perka, kad ir dalimis, namus, statosi naujus. Mieste dygsta nauji dviaugščiai mūrinukai. Oficialiai individualinius namus statyti nedraudžiama, jų statytojams teikiama visokių nuolaidų, bet individualinė statyba suvaržyta daugybe nuostatų ir taisyklių. Pvz. reikalaujama, kad namas turėtų nustatytą gyvenamąjį ir naudingą plotą. Pardavus namą, tik po 10 metų leidžiama statyti kitą. Sklypai duodami tik išgyvenusiems Biržuose 5 metus. Pareiškime sklypui gauti, tarp kitų dalykų, reikia nurodyti šeimos sudėtį ir turimą gyvenamąjį plotą, be to, pridėti krūvą įvairių pažymėjimų.

Laikraštėlyje aprašyti du atvejai kaip šie nuostatai apeinami.

Petras Bekeris turėjo namą Vilniaus g-vėje nr. 71. Bekeris savo senu mediniu namu nebuvo patenkintas ir norėjo įsigyti naują. 1972 m. jis gavo sklypą Jovaro g-vėje nr. 72 savo dukters vardu ir pradėjo statybą. 1974 m. pavasarį senąjį namą pardavė dalimis (44 šimtąsias gyvenamo namo, "salką", priestatą, rūsį, kiemo įrengimus ir 20 šimtųjų ūkinio pastato su dviem priestatais už 3000 rb. Šlepščių kaimo gyventojai Ritai Reginai Ratkevičienei; likusias 56 šimtąsias gyvenamo namo ir 80 šimtųjų ūkinio pastato už 5000 rb. pardavė Biržų miesto Respublikos g. nr. 29 gyventojui Petrui Obeliūnui). 1974 m. vasarą Bekeris pradėjo rūpintis pastatytą, bet dar neįrengtą namą įteisinti savo vardu, bet čia turėjo kaikurių sunkumų. Biržų notarė E. Breimelytė nenorėjo tvirtinti namo dovanojimo sutarties. Sakė, kad namas pastatytas pažeidžiant individualinės statybos reikalavimus — leidžiamas gyvenamasis plotas viršytas 5,45 kv. m. ir naudingas plotas 14,14 kv. m. Bet Bekeris nenusileido. Jis pristatė Panevėžio inventorizacijos biuro pažymėjimą, kuriame buvo nurodytas tik bendras naudingas 101,70 kv. m. plotas, pažymint, kad namas dar neįrengtas. Kai ir to neužteko, pristatė kitą dokumentą, leidžiantį jam naudotis tuo namu. Pagaliau notarė nusileido ir patvirtino dovanojimo sutartį, kuria Valė Juknienė, gyvenanti Rokiškio mieste, su savo vyro Romualdo Juknos, Biržų priešgaisrinės apsaugos vyr. inspektoriaus, sutikimu padovanojo namą Jovaro g-vėje nr. 72 savo tėvui Petrui Bekeriui.

Kitas atvejis

Jonas Viederis iš Medeikių 1968 m. persikėlė į Latviją, kur dirbo Jelgavos miško pramonės ūkyje darbininku. Jis Jelgavos rajone gavo sklypą ir pasistatė namą. 1969 m. paveldėjo gyvenamą namą ir ūkinius pastatus Medeikiuose, kuriuos pardavė. O 1974 m. jam padovanojo namą Biržuose giminaitė Olga Viederytė. Po to Viederis tuoj prisiregistravo Biržuose ir padavė pareiškimą sklypui gauti. Nors savo pareiškime paliko daug klausimų neatsakytų, vykdomasis Biržų miesto komitetas maždaug po mėnesio davė Viederiui sklypą Basanavičiaus g. nr. 13, kaip tik greta jo namo Basanavičiaus g. nr. 13a.

J. Viederis dirbo Latvijoje, o Biržuose statė namą. Sklype buvo ankšta, todėl nuvertė pusę dovanotojo namo (antroji pusė dar ir šiandien stovi prilipusi prie naujojo dviaugščio). Per pusmetį namas išdygo. Nors nebuvo leista po visu pastatu įrengti rūsį, vistiek įrengė. O statybinių medžiagų gavo: 21,-000 plytų iš buitinio Biržų aptarnavimo kombinato, 5 tonus kalkių iš Jelgavos cukraus fabriko, radiatoriaus batarėjas iš Rygos remonto valdybos, centrinio šildymo katilus iš kažkokio piliečio ir pan. Ir suspėk per labai trumpą laiką net iš įvairiausių tolimų kampelių viską susivežti! — stebisi "B. Žodis". (Mus stebina tai, kad namo statybai iš viso reikia viską iš įvairiausių tolimų kampelių susivežti).

Laikraštėlis nerašo kokių bausmių susilaukė Bekeris ir Viederis, bet gamybinio personalo inžinierius prie rajono architekto R. Karitonas, kaip leidęs daug grubių pažeidimų individualinėje statyboje, buvo atleistas iš einamų pareigų.

Pramogos

Dideliu įvairumu dabartinis Biržų gyvenimas nepasižymi. Yra vienas kinas, bet filmai retai keičiami. Yra kelios mėgėjų grupelės, bet teatro nėra. Į teatrą biržiečiai važiuoja kitur. Mieste yra keli restoranai ir alinės, bet biržiečiai ypač mėgsta šašlikinę. Šiaip laisvalaikį biržiečiai daugiausia praleidžia privačiuose pobūviuose, paprastai su išgėrimais, stebėdami televizijos programą iš Rygos, jiems artimiausios stoties. "Biržiečių Žodis" kas antradienį spausdina parinktą programą, dažnai praleisdamas antraštę "Rygos televizija".

Biržuose yra rajono kultūros namai, kur paprastai rengiami šokiai, bet į juos ateina girtų, ir dažnai įvyksta muštynės. Vienos tokios muštynės aprašytos balandžio 1 d. numeryje ("Iš šokių į teismą").

Muštynės

Niekas nenustebo, rašoma, pamatę šokiuose su metru rankoje besisukiojantį Antaną Gerčių. Ar maža kvailysčių šitam ištįsusiam nesubrendėliui į galvą šauna? Žiūrėk, tai koją šokančiai porai pakiša, degančias cigaretes pro salės langą praeiviams ant galvų svaido arba turtingą necenzūrinių žodžių "kolekciją" demonstruoja. O šį kartą moteriškų drabužių kriaučium apsiskelbė, merginų pečių ir krūtinės apimtį matuoja. Nepatiko vienai kvaili Gerčiaus "šposai". Atstūmė apsišaukėlį kriaučių į šalį. Tas įsižeidė. Kaip čia jo vyrišką orumą užgauna, "šposų" nesupranta? Spyrė merginai, paskui trenkė kumščiu į smakrą. Merginos šoko ginti J. Krizonis. Gerčiui į pagalbą puolė jo sėbras chuliganėlis Vidmantas Margenis. Parvertė Krizonį ant grindų, ėmė spardyti. Perplėšė švarką, ištraukė sagas, sukruvino.

Salėje tą vakarą buvo nevienas jaunuolis, tačiau visi abejingai žiūrėjo, kaip grupė chuliganų spardo žmogų. Maža to, kai vienas vaikinas bandė sudrausti įsisiautėjusius A. Gerčių ir V. Margenį, draugas timptelėjo jį už rankovės ir ištarė "neljsk". O po muštynių Margeniui nepažįstamas vaikinas pasakė, kad slėptųsi, nes atvyko milicija. Suimtas Gerčius grasino atsisakiusiam taikytis J. Krizoniui laisvėje liekančiais savo draugais.

Pradžioje Gerčius tebuvo neklaužada tėvų sūnelis, sakoma, vėliau — niekam tikęs mokinys, dar vėliau — pavojingas kitiems teisėtvarkos pažeidėjas. Kai nusikalto, buvo nuteistas dvejiem metam lygtinai su 3 metų bandomuoju laikotarpiu. Ilgai auklėjo Gerčių mokykla, darbovietė, vaikų kambarys, nepilnamečių komisija. 1974 m. Gerčius tris kartus nakvojo blaivykloje. Nusikaltimo dieną gėrė dar prieš pietus. Išsimiegojęs gavo iš motinos du rublius ir susitiko su draugais prie vynu ir alumi apkrauto stalo šašlikinėje. Prieš pat šokius su vienu panevėžiečiu tiesiog iš butelio dar išmetė pusę litro "Ekstros". Šitaip pasistiprinęs ir įvirto į šokių salę.

(Bus daugiau)

ĮSIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausias Amerikoj ir Europoj "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaiko **plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis,** padeda atgauti **natūralią plaukų spalvą.** JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoj. JIB Medicine Liq. 8 uncijos 16 savaičių $6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei:

2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

WEST END AUTO BODY

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas.
Darbas garantuotas. Savininkas lietuvis JONAS JURĖNAS
87 Shorncliffe Rd. • East of Hwy. 27 South of Dundas St. West Toronto, Ont. M8Z 5K5
Telefonas 231-6710

Dar yra vietų į VILNIŲ

liepos 22 – rugpjūčio 5 (5 vietos)
rugpjūčio 2 – 16 (11 vietų)
lapkričio 4 – 12 (8 vietos)

V. Bačėnas Tel. 533-3531

ALL SEASONS TRAVEL, B.D. 2224 DUNDAS ST. W.
TORONTO, ONTARIO M6R 1X3

Mohawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbimo mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai
* Šaldytuvai
* Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Penktoji lietuvių tautinių

ŠOKIŲ ŠVENTĖ - AMERIKOS dvišimtmečio MINĖJIMAS -

rengiamas 1976 m. rugsėjo 5 d., 2 v.p.p., International Amphitheatre, Čikagoje

PENKTOJI LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Šventės programos bilietai (kainos: apačioje — nuo $8.00 iki $4.00; balkone — nuo $8.00 iki $3.00) gaunami "MARGINIUOSE", 2511 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. (312) 778-4585.

BANKETAS –

Mc Cormick Place IX. 5. 7 valandą vakaro. Bilietai po $15.00 ($10.00 šokėjams) gaunami "PARAMOJE", 2534 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. (312) 737-3332. Stalai — po 10 asmenų.

Šokėjų susipažinimo VAKARAS

— Jaunimo Centre IX. 4. Bilietai — po $3.00; gaunami "STASE'S FASHIONS", 6237 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. (312) 436-4184. Čekius rašyti: Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc. vardu.

Šventės Rengimo Komitetas

PADĖKA

Mūsų brangiajai dukrai, motinai bei žmonai

A†A
IVONAI (Pranckevičiūtei)
BANELIENEI

automobilio nelaimėje tragiškai žuvus, nuoširdžiausią padėką reiškiame visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems, kurie išreiškė užuojautą žodžiu, laišku ar per spaudą, lankėsi šermeninėje, puošė velionės karstą gėlėmis, užprašė šv. Mišias, aukojo velionės atminimui Tautos Fondui ar Kultūros Židiniui Brooklyne bei dalyvavo laidotuvėse.

Ypatingą padėką reiškiame kun. Ant. Kardui už lietuviškas religines apeigas šermeninėje ir kun. Pauliui Baltakiui, OFM, už paskutines maldas kapinėse.

Didžiausiame nuliūdime likę:

Motina — Aldona Pranckevičienė
Vyras — Vytautas Banelis
Sūnus — Linas Banelis

PADĖKA

Šių metų birželio 2 d. Hamiltone mirė

a.a. Jūratė Pilypaitienė

Nuoširdžiai dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems, lankiusiems ją laidotuvių namuose, dalyvavusiems pamaldose ir laidotuvėse. Ačiū visiems, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles ir pareiškusiems užuojautą.

Ypatinga padėka prelatui J. Tadarauskui ir kun. L. Januškai už dvasinį patarnavimą, maldas ir pagalbą. Taip pat dėkojame "Širvintos" ir "Nemuno" tunto skautėms bei skautams už skautišką atsisveikinimą.

Dėkingi — vyras ir vaikai

Buvusiam Lietuvos kariuomenės kapelionui Plungėje ir Užvenčio parapijos klebonui

A†A
kunigui Stasiui Šantarui
mirus Čikagoje,

sesutei BRONEI ir jos vyrui JUOZUI PILIPAVIČIAMS, jų šeimos nariams — ROMUI ir BIRUTEI PILIPAVIČIAMS, LINAI ir JONUI MOORIS, RITAI ir TOMUI COOPER bei kitiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą —

Laima ir Dionizas Stukai
S. Pilipavičius

VIKTORUI LUKOŠIUI ir jo šeimai,
tėveliui
a. a. Mykolui Lukošiui
mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia —

Klebonas ir
Aušros Vartų parapijos komitetas

A†A
Juozui Katelei
Londone, Ont., mirus, jo brolius — VLADĄ su šeima Toronte ir PETRĄ Kingstone, Ont., nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

B. Čirūnienė *B. Trukanavičius*
P. Čečys

A†A
Jonui Lùmbiui
mirus, gilią užuojautą reiškiame jo broliui VYTAUTUI ir šeimai —

P. B. Visockai *J. Bataitis*
L. Griškonienė *J. B. Stankai*

A†A
Jonui Lumbiui
tragiškai mirus, brolį VYTAUTĄ ir visus jo artimuosius didžioj skausmo valandoj nuoširdžiai užjaučiame —

Justas ir Laima Kriaučiūnai
Stasys ir Sofija Rakščiai
Bronius ir Aleksandra Steponavičiai
Juozas ir Leokadija Vitai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Ištvermingoje tarnyboje

Kun. Antano Sabo 40 metų kunigystės ir 25 metų darbo parapijoje sukakties proga

JUOZAS KRUČAS

1907 m. žaliai vasarai įpusėjus, Šakių apskr., Gelgaudiškio valsč., Papiškių km., prie gražių Panemunės pušynų ir melsvai vingiuoto Nemuno Sabų šeimoje gimė sūnus Antanas.

Baigęs Jurbarko "Saulės" progimnaziją, 1923 m. rudenį išvyko Italijon ir mokslą tęsė saleziečių gimnazijoj Este mieste, vėliau — Torine. Trejus metus mokytojavo lietuvių saleziečių "Perosa Argentina" gimnazijoje ir dėstė lotynų, graikų ir lietuvių kalbas. 1936 m. baigė tarptautinę teologijos akademiją Torine ir liepos mėn. pradžioje įšventintas kunigu.

Pirmaisiais kunigystės metais mokytojavo Castelnuovo Don Bosco gimnazijoje, o nuo 1937 ligi 1939 m. Torine redagavo "Saleziečių Žinias". 1939 m. rudenį grįžo į Lietuvą ir ėjo kapeliono pareigas Kauno Vaikelio Jėzaus amatų mokykloje, suaugusių prekybos mokykloje ir mergaičių amatų kursuose. Bolševikų gaujoms užplūdus Lietuvą, vikaravo Rumšiškėse, o po metų, tėvynės žemę trypiant vokiečių armijai, vikaravo Raseiniuose. Vėliau arkivyskupo M. Reinio buvo pakviestas į naująją Vilniaus kunigų seminariją dvasios vadu, graikų kalbos ir asketinės teologijos profesorium. Po to vikaravo Lygumuose.

Vokietijoje ir Kanadoje

1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Dvasinė vadovybė paskyrė jį Hamburgo ir aplinkinių išvietintų lietuvių stovyklų kapelionu. Ilgiausiai išbuvo Spakenbergo bei Geestachto lietuvių stovyklose, kur gimnazijoje dėstė tikybą ir lotynų kalbą.

1950 m. vasario 9 d. atvyko Kanadon ir dirbo Sault Ste. Marie vyskupijoje — North Bay, Sault Ste. Marie, Sudbury. Suorganizavo lietuviams pamaldas. Be Sudburio lietuvių kolonijos, aptarnaudavo ir Sault Ste. Marie lietuvius, juos aplankydamas ar pasiųsdamas lietuvį kunigą. Pradėjo eiti vikaro pareigas Sudbury anglų Kristaus Karaliaus parapijoje. Ilgesnį laiką buvo ligoninės kapelionu. Įsteigė Tumo-Vaižganto šeštadieninę mokyklą ir 25 metus eina mokytojo pareigas.

Nesvetimas sukaktuvininkui ir spaudos darbas. Yra parašęs keletą knygelių ir padaręs vertimų į lietuvių kalbą. Bendradarbiauja lietuvių spaudoje. Savo aukomis remia lietuviškąją spaudą.

Vietinėje šventovėje

Kun. Antano Sabo, parapijiečių ir vietinių sudburiečių žinomo kaip "Father Tony", sukaktis buvo iškilmingai paminėta. Birželio 13, šv. Antano dieną, sekmadienį, sukaktuvininko vardadienis. Didelė Kristaus Karaliaus parapijos šventovė prisirinko pilna parapijiečių įvairių tautybių asmenų, taip pat daug lietuvių.

Kun. Antanas, lydimas vyskupų — Alexander Carter, DD, Bernard F. Pappin, DD, brolio kun. Augustino Sabo, parapijos klebono R. J. van Berkel, kun. St. Kulbio, daugelio parapijos bei vyskupijos kunigų, Mišių patarnautojų, lietuvių c h o r u i giedant "O Kristau, pasaulio Valdove", prisiartino prie altoriaus. Sukaktuvininkas atnašavo koncelebracines Mišias. Pamokslą sakė vysk. A. Carter. Šv. Rašto ištraukas lietuviškai skaitė Danguolė Remeikytė-Ratkienė. Giedojo lietuvių choras, vadovaujamas A. Kusinskio. Vysk. Carter per pamokslą priminė, kad "Father Tony" švenčia 40 metų kunigystės ir 25 metų darbo parapijoje sukaktį, kad jis yra geras, visų vyskupijos kunigų, parapijiečių gerbiamas ir mylimas kunigas, džiaugėsi jį turėdamas savo vyskupijoje. Prisiminė ir lietuvius, gerai įvertino ir džiaugėsi, kad sukaktuvininkas rūpinasi religiniais jų reikalais. Linkėjo geros sveikatos ir ilgai dar dirbti parapijoje Dievo garbei, padėti dvasinės pagalbos reikalingiems.

"Casio" viešbutyje

Po pamaldų parapijiečiai, lietuviai, svečiai, iš viso 400 asmenų, susirinko į salę dalyvauti sukaktuvininko pagerbime ir vakarienėje. Sukaktuvininkas įėjo lydimas dviejų vyskupų, parapijos klebono, miesto burmistro, savo brolio, LB pirmininkės bei jos vyro, kunigų, parapijos vadovybės ir organizacijų atstovų. Virš garbės stalo ant sienos buvo matyti didelis įrašas "40 Ad multos annos 25". Pobūvio vadovui parapijos klebonui R. J. van Berkel pakvietus, sugiedota "O Canada". Sault Ste. Marie vyskupui perskaičius popiežiaus palaiminimą sukaktuvininkui ir sukalbėjus maldą, prasidėjo vakarienė.

Tautinių šokių grupė "Ramunėlė", vadovaujama stud. Giedros Poderytės, A. Gataučiui pritariant akordeonu, sudainavo dvi dainas, atliko du tautinius šokius. Danguolė Ratkienė, Erikas Ratkė ir Aleksas Kusinskis padainavo keletą dainų.

Sveikino miesto burmistras James Gordon, linkėdamas sveikatos ir ilgo amžiaus. Sakė "Father Tony" pažinęs dar jaunas būdamas. Tada jis jam išaiškinęs rūkymo žalą ir liepęs mesti rūkyti. Jis tai padaręs ir jau ilgus metus neberūkąs.

Buvęs kun. A. Sabo klebonas dabar vyskupas Bernard F. Pappin, DD, pasidžiaugė, kad sukaktuvininkas, jam būnant tos parapijos klebonu, buvo darbščiausias, energingiausias, labiausiai jo ir parapijiečių mylimas kunigas. Geras nuodėmklausis, nes moka daug svetimų kalbų, geras ligoninės kapelionas, todėl visi Sudbury ir apylinkėse jį gerai pažįsta ir gerbia. Esą buvo energingas, nes visą lakią gėrė morkų sunką, gryną šaltinio vandenį ir valgė saulėgrąžų sėklas.

Katalikių moterų draugijos vardu kalbėjo Mrs. Helen Evans ir įteikė Kristaus Karaliaus parapijos vardu dovaną. Lietuvių vardu angliškai ir lietuviškai kalbėjo dr. Romas Račinskas ir parodė ekrane skaidres, vaizduojančias kaikuriuos sukaktuvininko gyvenimo epizodus. Danguolė Ratkienė ir Kristina Račinskaitė, pasipuošusios tautiniais drabužiais, lietuvių vardu įteikė piniginę dovanėlę. Paskutinis jautriais žodžiais sveikino parapijos tarybos atstovas dr. Roberto Groso. Regijono pirm. J. Fabro, pareigų verčiamas, anksti išvyko.

Sukaktuvininko pagerbtuvės buvo suruoštos anglų parapijos klebono kun. R. J. van Berkel, italų dr. Roberto Groso ir parapijos tarybos iniciatyva. Lietuviai per LB valdybos pirm. Jadvygą Labuckienę buvo pakviesti įsijungti į sukaktuvininko pagerbimo iškilmes.

Kun. A. Sabas, baigiantis pobūviui, džiaugsmo sujaudintas, angliškai, itališkai ir lietuviškai padėkojo, pasižadėdamas sulaukęs pensijos likti Sudburyje, kol Augščiausias laikys gyvą, tarnauti parapijai ir Sudburio lietuviams. Pagerbtuvėms pasibaigus, sukaktuvininko brolis kun. Augustinas Sabas sukalbėjo maldą.

Be minėtų sveikinimų žodžiu, daug gauta jų raštu. Iš tolimesnių vietovių dalyvavo: kun. St. Kulbis, SJ, Montreal, Que., teta Marija Paukštienė, Marija Jakaitienė, Chicago, Ill., Viktoras ir Viktorija Staškūnai, Peterborough, Ont., J. Okmanai ir B. Kaminskai iš Sault Ste. Marie, Ont.

Vietinėje spaudoje

"The Sudbury Star" plačiai rašė apie sukaktuvininko padėkos Mišias, pagerbimą "Casio" viešbutyje, įdėjo dvi nuotraukas ir smulkią jo biografiją. Taip pat gražiai atsiliepė apie Sudburyje gyvenančius lietuvius. Kristaus Karaliaus parapija prie biuletenio išleido specialų priedą pagerbti "Father Tony". "Pastoral Care Bulletin" (General Hospital) taip pat pagerbė savo kapelioną sukakties proga. Tai užtarnauta pagarba kun. A. Sabui ir kartu puiki reprezentacija visiems lietuviams.

Ilgiausių metų kunigui Antanui!

Dalia Juodėnaitė ir Viktoras Laniauskai, sumainę žiedus lietuvių šventovėje Klevelande V. Bacevičius

KUN. ANTANUI SABUI 40 metų kunigystės proga vietos lietuvių vardu Kristina Račinskaitė įteikia dovaną. Iš kairės: kun. A. Sabas, Kristinos tėvas dr. Romas Račinskas, Kristaus Karaliaus parapijos klebonas kun. R. J. van Berkel, vysk. B. F. Pappin, KLB Sudburio apylinkės pirm. Jadvyga Labuckienė

Faktai kaltina

DOV LEVIN

"Journal of Baltic Studies" VI t. 4 nr. paskelbiau straipsnį apie Lietuvos žydų dalyvavimą II D. kare. Tas straipsnis yra mano hebrajų kalba parašytos knygos santrauka, kuri įrodinėja, kad apie 10,000 Lietuvos žydų sugebėjo blogiausiose naikinimo sąlygose kovoti su hitlerininkais ir jų vietiniais koloborantais. Būčiau labai dėkingas, jei visas tas neilgas straipsnis būtų išverstas į lietuvių kalbą "Tėviškės Žiburių" skaitytojams, bet, deja, redaktorius Pr. Gaida to mano pageidavimo nepriėmė.

Prof. Antanas Musteikis savo straipsnyje "Lietuvių ir žydų santykiai" ("TŽ", 29. IV. 76) ir taip pat redakcijos straipsnis "Jie mus kaltina" ("TŽ" 27. V. 76) **reaguoja ne į mano išvadas** ir atitinkamus studijos faktus, bet į vieną sakinį, kuriame minima labai sena, bet, deja, tragiška tema: **lietuvių dalyvavimas Lietuvos žydų žudynėse.**

Lengva suprasti, kad šis priminimas yra labai nemalonus ir nepatogus daugeliui skaitytojų, ypač tiems, kurie buvo ir yra dori žmonės ir kurių rankos nebuvo aukų krauju suteptos. Todėl ir buvo daug bandymų, ypač lietuvių spaudoje Amerikoje ir Kanadoje, šitą labai skaudžią tikrovę, kiek galima, sušvelninti, sumažinti ir nekartą dargi įrodinėti, kad, jei kas kaltas, tai buvo pačios aukos. Labai gaila, kad ir tų dviejų minėtų straipsnių išvada yra panaši į Gogolio "Revizoriaus" pasaką apie seržanto žmoną, kuri buvo apkulta, bet, pagal policmeisterio nuomonę, jinai pati save apkūlė.

Nors pats esu gimęs Lietuvoje, ir beveik visa didelė mano šeima bei giminės (tarp jų seneliai, moterys ir kūdikiai) buvo lietuvių iššudyti K a u n e, Viekšniuose, Telšiuose ir Vilniuje, **niekados** nebūčiau sakęs, kad tik dėlto visa lietuvių tauta yra kalta. Deja, tas įvykis nėra vienintelis, bet vienas iš tūkstančių. Todėl ir nėra vietos asmeniškai polemikai su tais dviejų "TŽ" straipsnių autoriais. Reikia leisti faktams prabilti. Štai ypatingieji faktai.

1. Lietuvoje buvo iššudyta apie 230,000 vietinių žydų gyventojų, t.y. apie 92% (**augščiausias procentas** visoje Europoje).

2. Kitoje Europos šalyje, kuri taip pat buvo vokiečių okupuota, vietiniai gyventojai **išgelbėjo** virš 92% savo žydų. Tai įvyko Danijoje (Dennmark).

3. Lietuvoje pogromai, žudynės, moterų išniekinimai ir t.t. prasidėjo nekartą dar **prieš vokiečių armijos įžengimą.** Tarp tų žudikų buvo ir inteligentų, studentų, advokatų mokytojų ir daug karininkų bei šaulių.

Daugumas jų aukų buvo **ne komunistai** ar sovietų aktyvistai (šie daugiausia pabėgo į Sovietų Rusiją), bet apolitiniai žmonės, jų tarpe — rabinai, mokslininkai, gydytojai, net buvusieji kariai ir savanoriai, kurie dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės karuose.

4. Pogromams pasibaigus 1941 m. vasarą, prasidėjo Lietuvoje sistemingos žydų žudynės. Ta operacija buvo vokiečių planuota, bet **įvykdyta lietuvių** kaip antai: "Skrajojamame būryje", kuris įvykdė žudynes Žemaitijoje ir Augštaitijoje; 80% šaudytojų tarpe buvo lietuviai, o tik 20% (kartu su vadu — Hamman) buvo vokiečiai. Žinomas "Ypatingas būrys" Vilniuje, kurio aukos buvo nužudytos Paneriuose. Ten dalyvavo 45 lietuviai vyrai ir tik vienas vokietis — vadas. Gerą pažymėjimą "lietuvių partizanams" už savo atliktą uždavinį naikinant žydus 1941 m. rudenį davė Pabaltijo korikas SS generolas Stahlekeris operacinėje ataskaitoje savo vadui Heidrichui Berlyne. Tas dokumentas buvo išstatytas karo nusikaltėlių teisme Niurnberge.

5. II D. karo historiografijoje nekartą minimi faktai, kad **lietuvių batalionai** dalyvavo net ir taikių gyventojų naikinime Gudijoje, Rusijoje ir Varšuvos gete.

6. Iš kitos pusės Lietuva tapo **skerdykla ir kapais** ne tik Lietuvos, bet ir Austrijos, Prancūzijos ir Vokietijos žydų, k. a. Devintasis Fortas Kaune. Ir tose masinėse žudynėse dalyvavo lietuviai.

7. Nei Lietuvos laikinoji vyriausybė, nei Katalikų Bažnyčia (kaip tokia) ir nei nelegalios partijos ar organizacijos, nei jų spauda **rimtai nesmerkė** žydų išnaikinimo ir lietuvių dalyvavimo tose žudynėse.

Reikia pabrėžti, kad 1943 m., po Stalingrado mūšio, lietuvių pažiūra į žydų aukas pasidarė **palankesnė,** bet, deja, tuo laiku Lietuvoje liko tik apie 30,000 marinamų žydų, uždarytų getuose ir konclageriuose. Dėlto pirmoje Lietuvos žydų konferencijoje, įvykusioje Muenchene 25. IV. 1947 buvo priimta deklaracija apie lietuvių tautos kaltę Lietuvos žydų žudyme. Tos konferencijos prezidentu buvo red. R. Rubinšteinas, žinomas buvęs Lietuvos patriotas, kuris buvo 1940 m. ištremtas į Sibirą.

8. Baisiausiu laiku — 1941 rudenį ir dar daugiau karo pabaigoje atsirado **keli šimtai dorų ir sąžiningų lietuvių,** kurie, nepaisant pavojaus, išgelbėjo, rodos, net keliolika šimtų žydų. Viena šių garbingų lietuvių buvo a.a. Ona Šimaitė, kurios vardas pagarsėjo visame pasaulyje ir padėjo šiek tiek lietuvių tautos garbę pakelti pagal Tautos himno posakį: "Tegul tavo vaikai eina vien takais dorybės".

9. Žydų tauta nuo pat Biblijos laikų iki šios dienos sukūrė sau **tautinę atmintį** ir nieko neužmiršo — kas buvo priešas ir kas — bičiulis. Jeruzalėje viena iš gražiausių mokyklų pavadinta "Dennmark". Vienas "kibbucas" (jame daug Lietuvos žydų) pavadintas Čekoslovakijos prezidento Masaryko vardu.

Kaip YIVO institutas Niujorke, Izraelyje yra apie 5 įstaigos, kuriose kiekvienas gali studijuoti archyvinę ir muzėjinę medžiagą hebrajų, anglų, vokiečių ir kitų kalbomis apie žydų tragediją Europoje. Stambiausia įstaiga yra Jad-Vašem Jeruzalėje. Ten taip pat yra alėja, kurios medžiai pasodinti vardu žmonių, kurie gelbėjo žydus II karo metu. **Ir lietuvių vardu** galima rasti ten, kaip antai: Helena Chlopinaitė, Antanyna Gabienė, Jonas Pševalskis ir t.t. O ponia S. Binkienė atvyko čionai specialiai iš Lietuvos pasodinti medelio savo rankomis.

10. 1940-41 metais, kai Lietuva tapo sovietine respublika, žydų gyventojai dalyvavo sovietizacijos procese, **kaip ir lietuviai.** Iš 76 liaudies seimo narių buvo tik 4 žydai. Žydų proporcija komunistų partijoje dargi sumažėjo. Ne tik fabrikantai, pirkliai ir bankininkai buvo nacionalizuoti (žydų įmonių 57%, o lietuvių — 28%), bet ir mažų krautuvėlių savininkai liko be nieko. Hebrajų mokyklos ir rabinų seminarijos liko **uždarytos.** Žydai buvo **priversti** (pirmą kartą Lietuvoje) dirbti ir mokyti šeštadieniais ir visų švenčių dienomis. Apie 7.000 žydų — buv. karininkų, kūrėjų-savanorių, sionistų-aktyvistų ir kiti taip vadinamieji "liaudies priešai" su šeimomis buvo areštuoti ir nugabenti **į Sibirą.** Tenai daugelis jų mirė.

* * *

Galėčiau pridėti šimtą kartų daugiau faktų apie tikrą lietuvių vaidmenį tais laikais. Lietuvos žydų išeivija Izraelyje (su buvusiais Lietuvos seimo deputatais — dr. J. Robinsonu ir L. Garfunkeliu priešakyje) ruošia labai didelę knygą apie Lietuvos žydijos likimą II D. karo metu. Toje knygoje bus faktai apie tai, **kas atsitiko kiekvienoje Lietuvos gyvenvietėje** — kiek buvo nužudyta ir **kas juos žudė.** O atskiras straipsnis pasakys, kiek ir kas buvo gelbėtojai.

Tuo tarpu aš patarčiau rimtiems skaitytojams **palyginti** mano minėtus faktus su universaliniais šaltiniais: R. Hilberg, "The Destruction of European Jews", Chicago 1967; G. Reitlinger, "The Final Solution", London 1953; "Trial of the Major War Criminals before the International Military Tribunal", Nuremberg 1947-1949; A. Baranauskas (red.), "Masinės žudynės Lietuvoje", Vilnius 1965; S. Binkienė, "Ir be ginklo kariai", Vilnius 1967 ir t.t. ir t.t.

Esu tikras, kiekvieno neutralaus ir doro skaitytojo išvada bus ta, kad anais laikais lietuvių tautą **charakterizavo** ne tokie žmonės, kaip Ona Šimaitė . . .

Jokie nereliatyvūs (nerišlūs? Red.) argumentai apie žydų nusikaltėlius, komunistų terorą ir absurdiški bandymai įrodinėti "simetriją" tarp lietuvių ir žydų kaltės **nepateisina** nei šiandien, nei ateityje šimtų tūkstančių nekaltų žmonių žudymo. Taigi, patys faktai kaltina.

Jeruzalė, 8. VI. 76

Redakcijos pastaba. Išspausdinę straipsnius, liečiančius dr. Dov Levino tvirtinimus, jaučiame pareigą leisti pasisakyti ir paliestajam autoriui. Tikimės, kad aštrus jo pasisakymas paskatins ir mūsų politinius veikėjus bei mokslines pajėgas pateikti pasauliui dokumentinį veikalą, atskleidžiantį tai, ką Lietuva davė žydams šimtmečių eigoje, ką žydai davė Lietuvai, kodėl įvyko tragedija II D. karo metu, koks buvo žydų vaidmuo, koks lietuvių, vokiečių ir rusų. Tik vispusiškas problemos nušvietimas patarnautų tiesai.

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) **• Tel. 535-6252**
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Pavojingi žodžiai ir darbai

VACLOVAS ŽILIUS

Su "istorijos padovanojimu" Lietuvai reikalas keblus, bet išspręstas paprastai — betkoks jos garsinimas uždraustas. "Padovanota" Lietuvai jos istorija prasideda nuo . . . 1917 metų(!) ir "šviesiu" socializmo spindėjimu prasimuša iki šių dienų. Anksčiau okupacinės valdžios buvo toleruojami 1863 metų sukilimai. Šiandien — ne. Tyliu susitarimu n e b epageidaujami. Kas apie tai užsimena, apkaltinamas "priešiška agitacija prieš didžiąją rusų tautą". Nepriklausoma Lietuva vengiama minėti betkurioje formuluotėje. Šiandien nė su jokiu tolimesniu tekstu nesusieti žodžiai "laisvė" arba "Lietuva" sukelia nejaukią tylą, susierzinimą ir įtarimą "stukačių" armijoje.

Pavojingas nesusipratimas būtų viešai kalbėti apie didžiąją Lietuvos valstybę. Nebuvo tokios, negalėjo būti. Kol kas esantis ekspozicijoje XVI amžiaus Lietuvos žemėlapis Vilniaus etnografijos muzėjuje sukelia tikrus isterijos priepuolius svečiams - šeimininkams iš Maskvos. Ir tai būna išimtinai rusų inteligentijos atstovai, nes nuolat girtas maskviečių proletariatas muzėjų nelanko. O kiek didingą Lietuvos praeitį liudijančių dokumentų trūnija to paties muzėjaus fonduose! Jų neleidžiama iš viso parodyti ekspozicijoje.

Lietuvos istorija uždrausta dėstyti Lietuvos mokyklose.

* * *

"Nepiešk, mes tau nieko nesakysim", — pasakė man Dailininkų Sąjungos sekretorius Pranas Gudynas paskutiniame pasikalbėjime su manim, kai jis, kartu su kompartijos sekretoriumi Miknevičiumi, LKP ck įsakymu bandė mane atkalbinėti nuo išvykimo. "Mūsų šalis giliai demokratiška, ir jei tau nepatinka socialistinis realizmas — nedirbk iš viso! . . ." Keistai ir neatsargiai prasitarė šefas.

Taip visą laiką yra slepiamas siekimas žlugdyti jiems nelojalų menininką. Nesuradus atviros politinės priežasties jo darbuose ir negalint iškelti jam teisminės bylos ar uždaryti psichiatrinėje, siekiama izoliuoti savotiškame namų arešte. Tai populiari ir sovietinėje praktikoje jau davusi puikius rezultatus menininkų slopinimo forma. Darbai grąžinami iš parodų niekada nepaaiškinant atmetimo priežasties. Tuo siekiama sukelti žmoguje nepilnavertiškumo ir nepasitikėjimo savim jausmą. Diskriminuojamas jis gyvenimo ir darbo sąlygų pagerinimo momente, diskriminuojamas ir darbo gavime. Žmogus paliekamas vienišas be jokios vilties ateičiai. Gali daužytis į narvo sienas, narvo, kuris tvirtai gaubia ne dėl tavo kaltės, ne dėl tavo noro dirbti trūkumo, ne dėl gabumų ar talento trūkumo, ne dėl materialinių sunkumų. Ne. Laukiama, kol tu palūši dvasia, galbūt griebsiesi alkoholio, o tada tu jau nebepavojingas — noras kurti tavyje jau sunaikintas. Gerk, su alkoholio suėstomis smegenimis būsi "savas", priartėsi prie "neklystančio" proletariato.

* * *

Jau Dailės Institute buvau painformuotas, kad galiu rinktis tik du kelius: arba su partija, arba prieš partiją. Neutrali pozicija neegzistuoja. Eiti su partija, reiškia palaidoti betkokią savo kūrybinę mintį, dar prieš pradedant ją realizuoti, nes partijos dogmatinė, fašistinio sukirpimo agitacija griežtai atmeta betkokį laisvo, kūrybinio mąstymo pasireiškimą. Nenorėjau, kad mane taip anksti palaidotų. Jaučiau savo gyslose tekant dar gana karštą kraują, jaučiau esant dar nesunaikintą mintį, pastoviai jaučiau didelį norą išplėšti iš nebūties to neegzistuojančio pasaulio fragmentus ir sulaikyti juos savo paveikslų plokštumoj. Bet, pasirodo, savo kukliais norais tikau tik į priešų kategoriją.

* * *

Tie, kurie šiandien Lietuvoje yra buvusioje mano padėtyje, negali tikėtis jokių pozityvesnių permainų "iš vidaus". Mažai tegali tikėtis užuojautos ar paramos iš pasaulio. Jeigu laisvajam pasaulyje ir pasigirsta to vargo atgarsiai, tai beveik niekas jų negali iššifruoti: žmonių sąmonė čia suformuota šimtmetinių demokratijos principų, neturi analogiškų palyginimų. Ir vietoj supratimo dažnai pasigirsta keistas klausimas, savo absurdiškumu panašus į tą: "Kodėl lietuviai nepaskambindavo policijai, kai enkavedistai apsupdavo jų namus ir veždavo į Sibirą?! . . ."

Sutikdavau Vilniuje užsieniečių dailininkų, rodydavau jiems savo paveikslus, pasikeisdavom profesijonalia informacija. Normalia tėkme kalba plaukdavo, kol užsieniečiai sužinodavo, jog man draudžiama (aiškindavau kodėl) rodyti savo paveikslus normaliose parodose. Jie nesuprasdavo. Mandagiai klausdavo, gal aš neturiu pinigų salei išsinuomoti. Atsakydavau, jog pinigų turiu pakankamai, bet man valdžios draudžiama juos rodyti aplamai, dėlto, dėlto ir dar dėlto . . . Jie nesuprasdavo. Sovietinio socrealizmo prievartavimų marazmo jų galvos net elementariai suvokti negalėdavo. Tam, matyt, reikalinga ilgametė sovietinio gyvenimo praktika. Bet ar tokia kaina neperbrangi, kad nešiotumeisi savyje niekam nereikalingą, skaudų žinojimą?

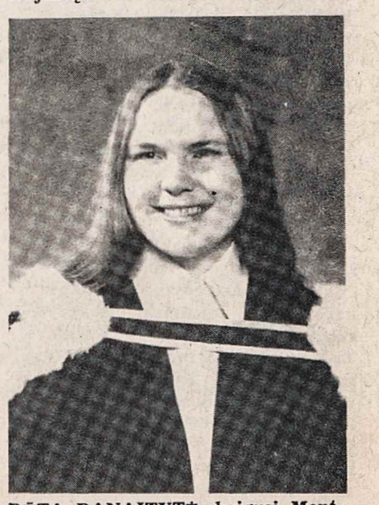

RŪTA DANAITYTĖ, baigusi Montrealio universitete vokiečių ir rusų kalbas. Aktyviai reiškiasi lietuviškoje veikloje. Yra baigusi lituanistinę mokyklą. Dabar ji yra lituanistinės mokyklos mokytoja ir Aušros Vartų par. choristė. Kaip mokanti penkias kalbas, yra priimta dirbti tarnautoja olimpiados metu. Rūtos tėvai Antanas ir Stasė Danaičiai yra nuoširdūs AV parapijos ir Lietuvių Bendruomenės nariai. Brolis Algis yra trečio kurso studentas, kuris talkina ir AV parapijai, skaitydamas lekcijas Mišių metu. Rūta ketina tęsti studijas slavistikos ir baltistikos srityje.

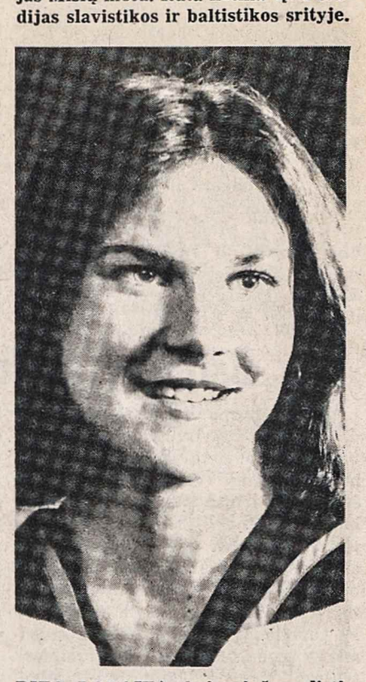

RITA LAPAITĖ, baigusi žurnalistiką Londono Western Ontario universitete bakalaurės laipsniu geriausiais pažymiais — "summa cum laude". Dirba kaip reporterė "The Free Press" dienraštyje Londone, Ontario

JONAS KALNAS (Karalėnas), baigęs Londono Western Ontario universitete medicinos fakultetą. 1971 m. baigė inžineriją Hamiltono Mc Master universitete ir ištisus metus dirbo "Shell" bendrovėje Toronte. Interno stažą atliks Šv. Juozapo ligoninėje Londone, Ont. Jo tėvai Stasys ir Genė Karalėnai, brolis Geraldas gyvena Hamiltone

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KAIMO MOKYKLOS

Bendrojo lavinimo mokyklų problemas kaimuose atskleidžia "Komjaunimo Tiesos" 111 nr. paskelbtas pranešimas apie Vilniuje įvykusį augščiausiosios tarybos liaudies švietimo, mokslo ir kultūros komisijos posėdį. Jame buvo paliestos tik Alytaus ir Mažeikių rajonų mokyklos, bet panaši būklė, tenka manyti, yra ir kituose rajonuose. Posėdžio pradžioje buvo pabrėžtas aštuonmečių ir vidurinių mokyklų stambinimas, jų materialinės bazės stiprinimas, palankių sąlygų sudarymas efektyviam mokymui ir auklėjimui, kabinetinės sistemos įvedimas. Po to atkreipiamas dėmesys ir į trūkumus: "Kaimo mokyklose lėtai likviduojama antroji pamaina. Silpna kai kurių mokyklų bazė, trūksta patalpų dirbtuvėms, kabinetams, jie nepakankamai aprūpinami mokymo priemonėmis ir įrengimais. Ne visiškai įvykdoma žemės ūkio mašinų ir agrotechnikos pagrindų programos praktinė dalis, nes kai kurios mokyklos neturi mokomųjų poligonų, joms trūksta mokomosios technikos. Kai kurie ūkiai nereguliariai skiria autobusus mokiniams vežti, neretai keleivinių autobusų maršrutai nesuderinti su pamokų laiku. Alytaus ir Mažeikių rajonuose dar nemažai vidurinių ir aštuonmečių mokyklų neturi valgyklų, mokinių maitinimui nepakankamai skiriama daržovių ir vaisių. Aktuali kaimo mokyklų problema — mokytojų kvalifikacijos kėlimas. Kaimo mokyklose dirba nemažai pedagogų, neturinčių aukštojo išsilavinimo, bet daugelis jų dar nesimoko neakivaizdiniu būdu..." Komisija įsakė vykdomiesiems Mažeikių ir Alytaus rajonų komitetams pašalinti šias kliūtis mokyklų darbe.

SKLANDYTUVAS "LIETUVA"

Prienų eksperimentinės sportinės aviacijos gamykla sukūrė pirmąjį stiklaplastį sklandytuvą "Lietuva", kuris buvo sėkmingai išbandytas sklandytojų varžybose Kišiniove, Moldavijoje. "Lietuvos" sklandytuvu skraidė Sovietų Sąjungos rinktinės narys O. Pasečnikas ir Lietuvos rinktinės narys A. Beržinskas. Varžybose dalyvavo Sovietų Sąjungos ir komunistinių šalių sklandytojai. Iš stiklaplasčio pagaminta "Lietuva" nenusileido geriausiems sklandytuvams—V. Vokietijos "Nimbus", Lenkijos "Jantar", Britanijos "Koestler". Varžybų dalyviai norėjo žinoti, ar jau yra pradėta serijinė "Lietuvos" gamyba. Nemažesnio dėmesio "Lietuvos" sklandytuvas susilaukė ir tarptautinėje komunistinių šalių pramonės bei žemės ūkio parodoje Maskvoje. "Lietuva" jau yra gaminama serijomis ir šį mėnesį bus panaudota pasaulinėse sklandytojų varžybose Suomijoje.

ČEKOSLOVAKIJOS PARODA

Vilniaus Vingio parke surengta paroda vilniečius supažindino su Čekoslovakijoje pagamintomis metalo pjovimo staklėmis, kalvystės ir presavimo įrengimais. Visi šie gaminiai atstovauja Čekoslovakijos užsienio prekybos akcinės bendrovės "Strojimport" įmonėms yra naudojami Sovietų Sąjungoje ir Lietuvoje. Parodos atidaryme kalbėjo Lietuvos prekybos ir pramonės rūmų prezidiumo pirm. J. Povilaitis, Vilniaus miesto vykdomojo komiteto pirm. A. Vileikis, komercinis "Strojimporto" direktorius M. Krivada.

VASAROTOJAI PALANGOJE

Bronius Čekanauskas "Tiesos" 129 nr. skaitytojus supažindina su Palangos pasiruošimu naujajam sezonui. Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojo V. Kaklio teigimu, sezono metu Palangoje kasdien gyvena apie 80.000 vasarotojų, o jų skaičius gerokai padidėja savaitgaliais, nes tada vien nuosavų automobilių atvairuojama apie 13.000. Apmokamomis automobilių aikštelėmis šiemet galės pasinaudoti 3.000. Birželio pradžioje darbą pradėjo 400 vietų restoranas "Vasara", 350 vietų kavinė "Baltija", 140 vietų "Vaidilutė", visi kiti restoranai, kavinės, valgyklos, paviljonai. Vienu kartu visose šiose maitinimosi įstaigose gali pietauti ar vakarieniauti 7.000 žmonių. Poilsiautojų poreikiais rūpinsis 2.500 prekybininkų, Palangon atsiųstų iš Vilniaus, Panevėžio, Šiaulių bei aplinkinių Žemaitijos miestų. Ledai ir šalti užkandžiai bus pardavinėjami paplūdimiuose. Supažindinęs skaitytojus su šiais pasiruošimais, B. Čekanauskas priduria: "Suprantama, tokiame dideliame ūkyje sunkumų pakanka. Bet pastebėjome ir paprasčiausio nerūpestingumo. Pavyzdžiui, "Bangos", "Rūtos" valgyklose retai kada ant stalų pamatysi servetėles, lėtai nurenkami nešvarūs indai, kažkodėl slepiami peiliai. Matyt, kad taip yra ne tik dėl darbininkų stokos..." Vykdomasis komitetas šiemet uždraudė automobilių eismą nuo Vytauto gatvės iki jūros.

ŠIAULIŲ AERODROMAS

Prie Meškuičių pertvarkomas Šiaulių aerodromas. Jame jau įrengti nauji pakilimo bei nusileidimo takai, aikštelė lėktuvams, auga aerodromo stoties pastatas. Pilnu pajėgumu aerodromas darbą pradės liepos pradžioje. Tada jame galės nusileisti ir iš jo pakilti turbininiai 27 vietų "JAK-40" lėktuvai. Jais bus galima skristi į Vilnių, Kauną, Palangą ir Leningradą. Kelionė iš Šiaulių į Vilnių truks tik pusvalandį.

PIENINĖ ŽVĖRYNE

Vilniečius pienu bei jo gaminiais aprūpina pieno kombinatu vadinama pieninė Žvėryne. Iš jos kasdien į parduotuves iškeliauja apie 150 tonų pieno, supilstyto į specialias dėžutes ir butelius. Čia taip pat per dieną pagaminama 30 tonų kefyro, 10 tonų grietinės, 12 tonų varškės gaminių, vasarą — 15 tonų ledų. Pasterizuoto pieno linijose butelius baigia pakeisti piramidinės dėžutės, patogesnės pirkėjams, pigesnės pieninei. Automatizuota ir "Eskimo" ledų gamyba. Jos naujosios linijos pajėgumas — 10 tonų ledų per dieną.

ORINIS SUSISIEKIMAS

Danguolė Repšienė "Tiesos" 124 nr. pateikia duomenų apie orinį susisiekimą Lietuvoje. Birželio 1 d. buvo pradėta nauja 4.200 km oro linija, Vilnių sujungusi su Novosibirsku. Keleiviniai lėktuvai iš Vilniaus dabar skrenda į 67 miestus, 11-kos respublikų sostines, iš Kauno ir Palangos aerodromų — į 15 miestų. Kaunas susilaukė pastovaus orinio ryšio su Maskva, Kievu, Odesa, Simferopoliu. Nauja linija Palangą sujungė su Kievu ir Kišeniovu. Sezono metu iš Vilniaus kasdien bus 19 skrydžių į Palangą, iš Kauno — 11. Orinio susisiekimo ryšius su Vilniumi turi 16 Lietuvos rajonu. **V. Kst.**

Baltiečių iškilmė Vokietijoje

Kaiserlauterno mieste birželio 13 d. lietuviai, latviai ir estai kartu paminėjo 35 metų sukaktį nuo pirmųjų trėmimų. Visų trijų tautybių žmonės susirinko pavakare į amerikiečių šventovę. Lietuviai katalikai pirmiausia vieni dalyvavo šv. Mišių aukoje, o paskui visos trys tautybės bendrai meldėsi už žuvusius, kankintus ir kankinamus. Latvių evangelikų kapelionas A. Celms pasakė prasmingą pamokslą pagal 136 psalmės tekstą, kur žydų tautos tremtiniai atsisako giedoti Viešpaties giesmę svetimoje šalyje. Lietuvių katalikų kapelionas kun. Br. Liubinas ir latvių katalikų kunigas M. Lizdiks skaitė Šv. Rašto tekstus, turinčius minties sąryšio su dienos minėjimu. Visų trijų tautybių pasauliečių atstovai sukalbėjo po maldą savo gimtąja kalba. Lietuviams atstovavo PLB Vokietijos krašto valdybos pirm. Jurgis Barasas, savo maldoje suminėdamas ne tik įvykius prieš 35 metus, bet taip pat ir paskutiniųjų metų, ypač Romo Kalantos susideginimo tragediją ir Nijolės Sadūnaitės didvyrišką laikyseną teismo metu. Pabaigoj visi bendrai sukalbėjo "Tėve mūsų" vokiškai. Kunigai teikė palaiminimą trimis kalbomis ir tuo būdu įspūdingasis minėjimas buvo baigtas.

Schwetzingene tautos naikinimas buvo prisimintas birželio 16 d. katalikų pamaldomis. Kun. Br. Liubinas savo pamoksle priminė pirmuosius tautos naikinimo įvykius prieš 35 metus, juos sujungdamas su gyvu tautos pasipriešinimu, tebesitęsiančiu iki šių dienų. Suminėjo eilę pavardžių, žinomų iš "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos". Taip pat priminė susirinkusiems jų tiesiogines pareigas tautai bei tautiškumui, ypač auklėjant jaunąją kartą.

Veikėjų sutuoktuvės

Š.m. birželio 19 d. Mainzo katedroje susituokė dr. Jonas Norkaitis ir dr. Birutė Paltarokaitė. Jų santuoką palaimino lietuvių katalikų sielovados direktorius Vokietijoje prel. dr. Jonas Aviža, šv. Mišių metu pasakęs pamokslą. Sutuoktuvėse dalyvavo jaunosios mama Sofija Paltarokienė ir jaunojo tėvelis Jonas Norkaitis. Taip pat buvo dar per 20 svečių. Dr. Jonas Norkaitis yra vienas iš aktyviausių lietuvių Vokietijoje. Jis dirba kaip ekonomistas vienoje vokiečių firmoje Stuttgarte ir kartu kaip filosofas dalyvauja lietuviškajame kūrybos gyvenime. Dr. Birutė Paltarokaitė yra gydytoja, iki šiol dirbusi Idar Oberstein miesto ligoninėje (ateityje persikels į Stuttgartą). Vaišių metu visa eilė tautiečių sveikino jaunavedžius, linkėdami jiems sėkmės. Sekančią dieną juodu išskrido povestuvinei kelionei į Malorkos salą. **B. L.**

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629

Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Lietuvaitės pavergtųjų tautų savaitės parade praėjusiais metais Čikagoje

Nuotr. C. Genučio

Kardinolas lietuvių parapijoje

WINNIPEG, MAN. Minint arkivyskupo kardinolo atsilankymą lietuvių parapijos šventovėje gegužės 9 d., dera mesti bent trumpą žvilgsnį į mūsų lietuvių parapijos kūrimąsi Winnipege.

Išsiblaškius po visą pasaulį nuo komunistinio teroro lietuviams ir būriui jų atvykus į Winnipegą, 1947-1949 m. kilo mintis turėti savo kunigą. Čia pradėjo lankytis kun. St. Kulbis, SJ, kuris iš Šv. Pauliaus kolegijos rektoriaus išsirūpino pamaldoms vietą (čia pamaldos buvo laikomos vokiečių kalba). Po jo Winnipege vedė rekolekcijas kun. Jonas Adomavičius, OFM. Jam išvykus, atvažiavo kun. Barnabas Mikalauskas, OFM. Jis suorganizavo chorą, kuriam vadovavo ats. kpt. Pranas Šopaga, ir įsijungė į lietuvišką veiklą. Šiam išvykus, atvažiavo kun. Justinas Bertašius, kurio didžiausias rūpestis buvo suorganizuoti lietuvišką parapiją ir pastatyti šventovę.

Pirmiausia jis surado sklypą Elgin g-vėje, kurį ir nupirko. 1953 m. birželio 29 d. buvo pašventintas sklypas ir padėtas kertinis šventovės akmuo, kurį pats kun. J. Bertašius surado ir atvežė. Padarius tokį žingsnį, ir kitiems nieko nebeliko, kaip tik prisidėti darbu, pinigais, medžiaga. 1953 m. gruodžio 20 d. buvo pašventinta mūsų šventovė. Po šventinimo tą patį vakarą įvyko bendra vakarienė, kurioje dalyvavo ir tuometinis Winnipego arkivyskupas Ph. F. Pocock. Su šiuo arkivyskupu mūsų klebonui kun. J. Bertašiui ir teko tvarkyti įvairius lietuvių parapijos kūrimosi reikalus. Arkivyskupą Ph. F. Pocock iškėlus į Torontą, jo vietą užėmė arkivyskupas G. B. Flahiff.

Naujasis arkivyskupas giliau susipažino su mūsų parapijos klebonu kun. J. Bertašiumi 1967 m. gegužės 21 d., kai winnipegiečiai iškilmingai paminėjo savo klebono 25-rių metų kunigavimo sukaktį, kurioje dalyvavo ir mūsų vysk. V. Brizgys, ir daugelis sukaktuvininko seminarijos draugų. Nuo to laiko naujasis arkivyskupas G. B. Flahiff beveik kas metai aplanko lietuvių parapiją.

Šiais metais mūsų parapijos klebonas kun. J. Bertašius jau prieš kelias savaites per pamokslus pranešinėjo, kad lietuvių parapiją arkivyskupas lankys š.m. gegužės 9, penktadienį.

Tos dienos vakarą Šv. Kazimiero lietuvių šventovė buvo pilna parapijiečių. Altorius papuoštas gražiomis gėlėmis. Suskambėjus varpui, prie altoriaus prisiartino arkivyskupas kardinolas G. B. Flahiff, lydimas kun. J. Bertašiaus, prel. D. W. Jamieson — vicekanclerio ir kardinolo asmeninio sekretoriaus, Šv. Juozapo parapijos klebono kun. H. Bernel ir kt. Taip pat arkivyskupo palydoje turėjo būti ir Šv. Petro parapijos klebonas kun. Justin, bet jį ištiko staigus paralyžius. Kun. Justin yra artimas mūsų parapijos klebono draugas, todėl jam išreikšta gili užuojauta.

Koncelebracines Mišias pradėjo kardinolas G. B. Flahiff su kun. J. Bertašium ir prel. D. W. Jamieson. Šv. Rašto ištraukas skaitė Alg. Eimantas. Kardinolas lietuviams tarė gražų žodį, kuriame išsamiai nušvietė tikėjimo reikšmę žmoguje. Šiltais žodžiais atsiliepė apie vietos parapijos kleboną kun. J. Bertašių, kuris tokioje neperdidžiausioje parapijoje sugebėjo pastatyti maldos namus, gražiai suorganizavo parapiją, į kurią sugeba įjungti ir nemažai kitų tautybių tikinčiųjų. Pasidžiaugė, kad šios parapijos reikalai iki šiol vedami tvarkingai.

Per pamaldas arkivyskupas suteikė Sutvirtinimo sakramentą 7-iems vaikučiams. Daugelis parapijiečių priėmė Komuniją.

Parapijiečiai, net ir svetimtaučiai, pamaldų metu dažnai atsigręždami stebėjosi, kodėl prie vargonų nebesigirdi giesmių, klausinėjo kur choras. Deja, nesimatė nei choro vadovės, nei jos tėvelių, nei kitų giminaičių... Tad gal ne be reikalo ir korespondentai savo laiku aprašydami dvidešimtąją Lietuvių Dieną Winnipege savo straipsniuose paminėjo: "Buvo nuogirdų apie kažkokį braškėjimą rengėjų tarpe, bet, matyt, viskas išsilygino..." Deja, neišsilygino, neišsilygino!... Parapijiečiai apgailestauja, kad mūsų šventovėje jau kuris laikas nebesigirdi vargonų balsų, nutilo lietuviškos giesmės. Gal kaikurie išėjo pas svetimus, gal ten geriau... Bet reiktų neužmiršti, jog parapijiečiai, ypač lietuviai, laukia jų sugrįžtant. Vienas parapijietis išsireiškė: "Jeigu jau tos asmeninės ambicijos nesibaigia, tai parduokime ir vargonus..." Gaila, kad taip yra. Tos šventovės šiandien jau niekas nebesugriaus, bet gali pakenktis jos tolimesnei lietuviškai egzistencijai.

Po pamaldų kardinolas su savo palydovais bei svečiais, klebonui kun. J. Bertašiui vadovaujant, susirinko į lietuvių parapijos salę, kur prasidėjo iškilmingos vaišės. Prie garbės stalo matėsi kardinolas G. B. Flahiff su savo palydovais, parapijos klebonas, parapijos komiteto pirm. Mykolas Januška, Stasys Ramančaiuskas, Juozas Demereckas ir kt.

Vaišių metu arkivyskupas neilgai sėdėjo prie garbės stalo, bet įsijungė į pokalbius su parapijiečiais, vaikščiodamas po visą salę. Vėliau atsisveikino, paduodamas daugeliui ranką. **K. Str.**

Klevelando lietuvaitės atlieka tautinius šokius viešojoje miesto bibliotekoje, kur buvo surengta lituanistinė paroda Nuotr. V. Bacevičiaus

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street East, telefonas 544-7125 **"TALKA"**

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 8½%
term. depozitus 1 m. 9½%

IMAME UŽ:
asmeninės paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

63-ČIASIS LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS įvyks rugpjūčio 25-28 d.d. Daytono mieste, Stouffers Dayton Plaza viešbutyje. Seimo išvakarėse bus susipažinimo vakarienė, o pats seimas oficialiai prasidės Mišiomis. Posėdžius papildys gegužinė "Pijonierių naktis", kultūrinis vakaras "Bastukių iškilmės", didysis pokylis viešbučio Grand Ballroom salėje, grojant Jesters orkestrui iš Klevelando. Baigminės seimo Mišios bus Šv. Kryžiaus lietuvių šventovėje, atsisveikinimo pietūs su lietuviškais patiekalais — Lietuvių Klube. Rengėjai skatina seimo dalyvius atsivežti ir savo prieauglį nuo 6 iki 16 metų. Jiems yra numatyta įdomi programa. Tikimasi, kad vaikai ir jaunuoliai bus taip sudominti, jog norės dalyvauti ir sekančiuose Lietuvos vyčių seimuose.

AMERIKOS VĖLIAVOS PAGERBIMO PARADE Čikagoje pagrindinis dėmesys teko JAV nepriklausomybės 200 metų sukakčiai. Pro estradą, kurioje paradą priėmė burmistras R. Daley, su vėliavų mišku pražygiavo apie 100.000 dalyvių. Šalia amerikiečių organizacijų paradan įsijungė ir apie 30 etninių grupių. Jų tarpe pirmavo airiai ir vokiečiai, o lietuviams teko trečioji vieta. Lietuvių grupėje buvo apie 300 dalyvių — šimtinė uniformuotų šaulių, nemažas būrys tautiniais drabužiais pasipuošusių moterų ir merginų, organizacijų grupės.

AUGŠTESNIOJI LITUANISTIKOS MOKYKLA Čikagoje gyveniman išleido jau XXV abiturientų laidą, kurią šiemet sudarė 26 jaunuoliai — 16 merginų ir 10 vaikinų. Išleistuvės įvyko Jaunimo Centre. Jos buvo pradėtos gyvų gėlių vainiko padėjimu prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę. Gražų žodį tarė abiturientė G. Liubinskaitė, o abiturientai sugiedojo "Marija, Marija". Invokaciją sakė sukalbėjo vysk. V. Brizgys. Apyskaitinį pranešimą padarė mokyklos direktorius J. Masilionis. Nuo įsikūrimo mokykloje yra dirbę 67 mokytojai, kurių dėka mokslą baigė su šiemetine laida 800 abiturientų. Su šiuo pasauliu jau atsisveikino 8 mokytojai ir 9 buvusieji abiturientai. Mirė ir du mokyklos rėmėjai. Abiturientus sveikino mokyklos direktorius J. Masilionis, PLB švietimo tarybos pirm. J. Kavaliūnas, tėvų komiteto pirm. A. Kulys, Lietuvių Žurnalistų Sąjungos pirm. kun. J. Vaišnys, SJ, Atsisveikinimo žodį abiturientų vardu tarė A. Regis ir V. Kelmelis.

GARSIĄJĄ WEST POINT KARO AKADEMIJĄ su 822 kariūnais šiemet baigė Niujorko lietuvis Saulius Siemaška. Jis gavo jaun. leitenanto laipsnį ir inžinerijos bakalaureatą. Kursas šioje mokykloje trunka ketverius metus. Dėl griežtos tvarkos ir didelių reikalavimų per pirmuosius dvejus metus iškrito apie 500 kariūnų. Ši mokykla yra davusi žymiuosius JAV karo vadus — generolus D. Eisenhowerį, D. MacArthurą, G. S. Pattoną ir daugelį kitų.

DAIL. ALBERTAS VEŠČIŪNAS staiga mirė š.m. kovo 15 d. Niujorke. Dail. Ž. Mikšio pranešimu iš Paryžiaus, jo bute buvo daug piešinių, tapytų drobių, dalis jų susukta į ritinius. Dail. A. Veščiūnas daug tapė JAV ir 1958-59 m. pietinėje Prancūzijoje. Miesto atstovas, aplankęs velionies kambarį viešbutyje, įsakė sargui viską išmesti, bet pastarasis, mėgdamas spalvas, pasigailėjo 7 tapytų drobių, ištemptų ant porėmių, ir 63 akvarelių. Taigi, tik sargo dėka buvo išgelbėta dalelė dail. A. Veščiūno kūrybinio palikimo. Gaila, kad jo visu palikimu nepasirūpino lietuviai.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ KOMITETAS — The Captive Nations Committee, 4146 No. Elston Ave. Chicago, Ill. 60618, USA, išleido ant vokų lipdomus ženkliukus. Jie pažymi JAV dviejų šimtų metų sukaktį ir sovietinį Baltijos kraštų pavergimą. Lapas ženkliukų kainuoja $1.

Australija

TRAGIŠKŲJŲ BIRŽELIO ĮVYKIŲ minėjimą Adelaidėje surengė P. Australijos Baltiečių Taryba su pirm. H. Lomp. Jis buvo pradėtas vainiko padėjimu prie žuvusiems Australijos kariams skirto paminklo. Minėjime kalbėjo Baltiečių Tarybos pirm. H. Lomp, vicepirm. dr. I. Ozols ir pagrindinį žodį tarės Australijos senatorius G. S. Davidson. Australijos premjerui M. Fraseriui skirtą rezoliuciją perskaitė Baltiečių Moterų Draugijos pirm. M. Kneebone. Koncertinę programą atliko jungtinis latvių, estų ir lietuvių choras, diriguojamas G. Vasiliauskienės, esto L. Harmo ir latvio K. Svenne. Lietuviškajai daliai atstovavo E. Balsio "Dainelė apie tiltą", latviams ir estams — jų kompozitorių kantatos. Anglų kalbon išverstą V. Mykolaičio-Putino eilėraštį "Mortuos vocco" deklamavo dr. D. Viliūnaitė. Programą papildė trys jaunos latvaitės instrumentalistės — pianistė, smuikininkė ir violončelistė. Minėjimas užbaigtas Lietuvos, Latvijos ir Estijos himnais. Priėmimą kviestiniams svečiams surengė Baltiečių Moterų Draugija.

Britanija

DOKUMENTINĮ FILMĄ "KGB" Britanijos BBC radijo ir televizijos bendrovei paruošė Mischa Scorer. Jame buvo pateiktas pasikalbėjimas ir su Zigmu Butkum, buvusiu teisėju okupuotoj Lietuvoj, kuris dabar gyvena JAV. Z. Butkus atskleidė KGB ryšius su teisėjais, jų duodamus nurodymus kaikurioms byloms. Tokie konkretūs nurodymai buvo gauti kun. J. Zdebskio byloje Kaune. Z. Butkui, vadovavusiam Kauno advokatūrai, juos perdavė Kauno miesto kompartijos I sekretorius. Dėl jų pasitraukė šiai bylai numatytas kaltinamojo gynėjas, o jo vieton buvo paskirtas kitas, kuris veikė tik pro forma. Teisėjai, nenorėdami netekti darbo, turi eiti prieš savo sąžinę. Kito kelio jiems nebelieka.

REPORTAŽĄ APIE JONĄ LEKEŠĮ, gyvenantį Birby vietovėje, paskebė "Huddersfield Daily Examiner". Jis yra radijo mėgėjas, trumpų bangų siųstuvu palaikantis ryšius su visu pasauliu. Ryšiams su kitais radijo mėgėjais J. Lekesys vartoja anglų, vokiečių, rusų ir lietuvių kalbas. Su radijo mėgėjais okupuotoje Lietuvoje dažniausiai pasišneka šeštadieniais. Jie nėra jo seni bičiuliai, tik atsitiktini pašnekovai, su kuriais malonu pasikalbėti gimtąja kalba. Laikraštis įdėjo ir J. Lekesio nuotrauką su radijo siųstuvu. Leidimą siųstuvui jis yra gavęs iš pašto įstaigos su sąlyga, kad siųstuvas netrukdys radijo ir televizijos transliacijoms.

SENIAUSIA LIETUVIŲ ORGANIZACIJA Skotijoje yra Šv. Kazimiero Draugija, nuo 1914 m. leidžianti laikraštį "Išeivių Draugas". Šiuo metu jis išeina tik kartą į mėnesį ir yra keturių puslapių, kuriuos sudaro pusiau sulenktas laikraštinio formato vienas lapas. Bellshell Lietuvių Institute įvykusiam metiniam Šv. Kazimiero Draugijos suvažiavimui vadovavo prel. J. Gutauskas. 1975 m. veiklos pranešimus padarė draugijos pirm. H. Ropius ir sekr. J. Serafinaitė. Išd. U. Kašpomienės duomenimis, 1975 m. draugija turėjo 346 sv. pajamų ir 491 sv. išlaidų. Išde liko 819 sv. Šiemetinėn valdybon išrinkti: pirm. H. Ropius, vicepirm. J. Mickevičius, išd. Nevulis ir sekr. J. Serafinaitė. Pranešimą apie "Išeivių Draugą" padarė administratorius A. Jovaras. Iš jo paaiškėjo, kad skaitytojų turima tik 180, o lėšų — 98 sv. A. Jovaras taipgi pasiūlė visoms draugijoms susijungti į vieną Skotijos Lietuvių Sąjungą dėl narių mažėjimo. Šią mintį atmetė prel. J. Gutauskas, nes bendriems lietuvių reikalams jau yra Skotijos Lietuvių Draugijų Taryba.

Švedija

VYTAUTAS BARKAUSKAS, Sovietų Sąjungos konsulas Švedijoje, Helsinkio konferencijos metu bandė sutrukdyti jūrininko Valentino Agapovo ir esto Viktoro Soitu demonstracijas. Jiedu yra pabėgėliai, palikę šeimas Lietuvoje ir Estijoje. Sužinojęs apie planuojamas demonstracijas, Maskvai tarnaujantis lietuvis konsulas V. Barkauskas jiems pažadėjo šeimų išleidimą, jeigu bus atsisakyta kelionės į Helsinkį ir viešo protesto. Žodį jis ištesėjo nepilnai — V. Soitu žmona Zinaida su dukra Maja jau atvyko pas vyrą Švedijon, o V. Agapovas vis dar nesulaukia nei žmonos, nei dukrelės. Konferencijos metu Helsinkyje protestavo Igoris Berūkštis, žmoną su dukra palikęs Maskvoje. Jis yra laikomas džiazo muzikos pionierium Sovietų Sąjungoje. Pabėgo Japonijoje ir dabar jau turi JAV pilietybę. Gyveno Honolulu, dirbo savo specialybėje ir mokėsi Havajų universitete. Jo pastangos šeimai susijungti taip pat nėra sėkmingos. Šiuos faktus paskelbė V. Vokietijoje leidžiamas rusų žurnalas "Posev".

Lenkija

SKAITYTOJUS PASIEKĘS šiemetinis "Aušros" 2 nr. pradedamas pernai gruodžio 21 d. įvykusiu Lenkijos Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos centro valdybos posėdžiu bei nuveiktų darbų apžvalga. Tęsiamas A. Joniko monografinio pobūdžio straipsnis apie Kiprą Petrauską. Su Kreivėnų kaimo istorija skaitytojus supažindina J. Pajaujis, su artėjančių Punsko lietuvių gimnazijos dvidešimtmečiu — J. Vaina. Jis taipgi pateikia šio krašto mokyklų istoriją nuo XVI š. pabaigos iki dabartinių dienų. R. Leščinskis recenzuoja A. Mickevičiaus literatūros draugijos Lenkijoje išleistą knygelę apie V. Mykolaitį - Putiną, kurią parašė jo pusbrolis Juozas Mykolaitis. K. Astiko recenzija yra skirta istoriniam S. Kučinskio romanui "Lietuvis ir Andagovenė". Pagrindiniai šio romano personažai — Jogaila ir Jadvyga. L. Stepanauskas rašo apie R. Vokietijoj išleistą J. Zeipelio romaną "Atsisveikinimas su Europa", išryškindamas tas vietas, kuriose paliečiami Suvalkai, Seinai ir Punskas.

Vokietija

VLB KRAŠTO VALDYBA šiemet nutarė nerengti centrinės vaikų stovyklos, nes didelių sunkumų tokiam lietuviukų subūrimui sudaro skirtingos jų vasaros atostogos įvairiose V. Vokietijos srityse. Tėvams, kurie nori pasiųsti savo vaikus lietuviškon stovyklon, patariama pasinaudoti VLB Nordrhein-Westfalijos atstovybės jaunimo stovykla Beienbache/Siegerlande. Ji rengiama rugpjūčio 7-28 d.d. vaikams bei jaunimui nuo 10 iki 18 metų amžiaus. Savaitės stovyklavimas kiekvienam vaikui kainuos po 100,80 DM. Tėvai turės sumokėti po 50 DM, o likusią dalį padengs VLB krašto valdyba.

(Nukelta į 7-tą psl.)

Naujai įsteigtoje Adomo Galdiko galerijoje Niujorke rašytojas A. Vaičiulaitis ir poetas kun. L. Andriekus, OFM

Tarp keturių okeanų -- mes broliai

Lietuvio knyga apie Kiniją, kurioje gyveno 20 metų

Mes gerai pažįstame Rusiją ir kitas kaimynines valstybes, neblogai — Ameriką, mažai — Kiniją. Mes žinome, kad iš mūsų didžiųjų priešų Rusija yra didžiausias. Amerika mūsų atžvilgiu vaidina Piloto vaidmenį. Šitie trys milžinai pakeis pasaulio žemėlapį, o gal net ir valstybines struktūras. Štai vienas motyvų, kodėl mums reikia geriau pažinti Kiniją. O ji mums yra tokia mįslinga šalis, toks užburtas kraštas, kurį šiek tiek pažįstame iš trumpų geografinių ir istorinių apybraižų, iš kino filmų, iš paveikslų ir šiek tiek iš grožinės literatūros. Žinoma, kam reikėjo, žinojo daugiau.

Mums gi, eiliniams skaitytojams, gan plačiai į aną šalį vartus atkelia kun. Petras Urbaitis, SDB, ten dirbęs misijų darbą 20 metų. Tad kas geriau iš mūsų gali pažinti mįslinguosius kiniečius, jų istoriją, kultūrą, papročius ir kt., jei ne šis misijonierius.

Jisai parašė knygą "Kinija — Azijos milžinas", kuriai tartum antruoju pavadinimu panaudota kiniečių išmintis, kuria įvardinta ši apybraiža. Knyga didelio formato, išspausdinta gerame popieriuje su daugybe gerų spalvotų ir kitokių iliustracijų (tai reta mūsų knygų leidyboje), gausybe trumpučių ir ilgesnių tekstų, kurie savo trumpais bruožais paliečia visą 4000 metų senumo Kinijos istoriją.

* * *

Knyga pradedama įžvalgia prof. J. Ereto studija apie Kinijos tautines aspiracijas ir jos uždavinius dabartinėje pasaulio situacijoje. J. Eretas, kaip paprastai, entuziastingai į Kiniją žvelgia iš to augšto, iš kurio geriausiai matyti jos netolimos ateities vaidmuo naujojo pasaulio kūrime, kurio vyksme turėtų išsipildyti pavergtųjų laisvės troškimai. Iš to vyksmo jis daug tikisi, kad net taria: "Jeigu nebūtų kiniečių, mes turėtume juos tuojau sukurti". Dieve duok, kad profesoriaus laisvės vizija taptų realybe! Žinoma, čia nereikia suprasti, kad kiniečiai ant savo delnų atneš laisvę pavergtiesiems. Ne, jie tiktai gali sudaryti progą ją lengviau išsikovoti.

* * *

Šiai knygai recenzuoti reikia platesnio sinologinio akiračio. Pirmoji mano gilesnė ano krašto pažintis atėjo kaip tik iš jos. Taigi, aš galiu ją skaitytojui tik rekomenduoti. Jos turinio atpasakoti beveik neįmanoma, nes čia tiek daug antraščių, antraštėlių, antraštukių, kad jos tik vienos užimtų apie tris išilgines skiltis. Bandžiau jas sukaičiuoti, bet kur tau! Mat, autorius, turėdamas gausią medžiagą, ją taip suskirstė, kad būtų aiškiau ir lengviau skaityti, o ne skaičiuoti.

Savo darbą jis pradeda nuo Kinijos geografijos. Nagi ir baisūs jos plotai: apie 11 milijonų kv. kilometrų. Juk apie 200 Lietuvos teritorijų galėtume į ją sutalpinti. Žinoma, tokiuose plotuose skiriasi viskas: ir žmonės, ir gyvuliai, ir gamta, ir klimatas, ir net papročiai.

Toliau autorius braido po mitų ir legendų miglynus, ieškodamas kiniečių tautos lopšio, kuris jau atsidūręs giliai giliai žemėse. Su paprastu kastuvu prie jo neprieisi. Tik antropologai ir kitokie mokslo "kurmiai" įsibrauna visur. Antai, dar netaip seniai jiems pasisekė Kinijoje giliai žemėse atrasti žmogaus kaukolę (sinanthropus pekinensis) 500.000 metų senumo. Tai amželis! Na, bet gal ji ir ne kiniečio, o kokio japono, kas žino?

Įdomi Kinijos istorija. Ji pradedama pirmąja karalių dinastija 2205 m. prieš Kristų. Taigi jau daugiau kaip 4.000 metų, kai pirmasis karalius valdė. O juk ir prieš tai kiniečiai gyveno.

Šiame prieškristiniame laikotarpyje subrendo ir kiniečių kultūra. Štai jų išminčiai: Konfucijus, Laotsė, Mencijus, Mecijus, Čangtsė, Li Cuo. Nemažai, ypač humanistinės, kultūros yra įnešę į Kinijos gyvenimą ir kaikurie jos karaliai, gyvenę prieš šiuos išminčius.

Labai įdomus yra įvairybių skyrius, kuriame kalbama apie kiniečių papročius, kultūrines apraiškas, religines tradicijas, medicinos savitumus. Antai, jų akopunktūra (apmarinimo būdas) bandomas pritaikyti ir Vakarų pasaulyje. Į kiniečių gydymo sistemą įeina ir žmogaus jausmų tvardymas.

Iš kultūrinių apraiškų autorius aptaria kiniečių kalbą. Jis ją vadina paukščių kalba, nes skamba tarytum daina. Pateikia ir rašto pavyzdžių. Mums gali kilti klausimas, kaip tos kalbinės giesmės ir tokios gausybės rašto ženklų galima išmokti?! Mene vyrauja tapyba, kuri turi savo filosofiją, kaligrafiją, nes jų rašybos ženklai turi būti meniškai apipavidalinti, skulptūra ir literatūra.

Kita labai svarbi ir įdomi šios knygos dalis yra misijonierių veikla Kinijoje. Jie yra pirmieji krikščionybės skleidėjai, kurie ten patyrė daug pavojų, vargo ir nelaimių. Jų pastangomis Kinijoje įvyko daug atsivertimų. Tenka stebėtis šių žmonių pasišventimu ir meile Kristui bei žmogui, kuri dažnai baigdavosi kančia ir mirtimi. Šios knygos autoriaus taip pat buvo vienas iš jų. Jis čia prisimena ne tik savo, bet ir kitų savo draugų vargus, nuolatinę gamtos ir piktų žmonių grėsmę, nuolat lydinčią jų žingsnius, ypač komunistinio režimo metu. Ta proga jis atskleidžia ir kelis savo biografinius bruožus, kelią į misijonieriaus pašaukimą.

Autorius, patyręs komunizmo grėsmę, baigdamas savo knygą, taria: "Nepaisant raudonųjų visiems žinomų sau prieštaravimų, reikia prileisti, kad komunizmas yra mums Dievo duota pamoka: mums reikia gilesnės, konkretesnės Dievo bei artimo meilės. Meilės stoka kaip tik yra didžiausioji raudonojo slibino įsigalėjimo priežastis".

* * *

Iš plačios šios knygos apimties paminėjus tik trumputes jos iškarpėles, skaitytojui bus neįmanoma susidaryti tikrą nuomonę apie jos naudą ir reikšmę. Paklauskime tad prof. J. Eretą, kuo ši knyga iš tikrųjų yra mums reikšminga? Jo nuomonė yra mums tuo svarbesnė, kad jo žinija apie Kiniją yra gausiai papildyta ir iš kitų šaltinių. Štai kokiomis savo straipsnio baigminėmis mintimis jis ją aptaria: "Ši jo knyga pasirodo visai laiku, nes Kinija, užėmusi tvirtą vietą pasaulio galiūnų tarpe, toliau nesulaikomai paveiks naujo pasaulio formaciją. Tad kas nepažįsta Kinijos, tas ir nesupras dabar užgimstančio pasaulio. Bet tai skaudžiai gali atsiliepti ir į mūsų reikalus, nes ji, nusistačiusi prieš Sovietų Rusiją, šį svetimų tautų kalėjimą, gerai supranta ir pavergtosios Lietuvos padėtį ir tuo pat gali mus — taip pat latvius ir estus — galingai remti kovoje už atgavimą laisvės bei nepriklausomybės. Tad kas atskleis šią knygą, ne tik nuostabiai praplės savo akiratį, bet ir sustiprins savo pasiryžimą išlaisvinti tėvynę iš Sovietų jungo".

Be amen, kurį aš tarčiau po šiuo atsakymu, dar galiu pridurti, kad šią knygą įdomu, verta paskaityti ir dėl kitų motyvų, sakyčiau, net dėl mažmožių, kurie nevienam gali tapti didmenomis. Antai, man įsismelkė sąmonėn jų išmintis, pagarba ir kartu noras būti pagerbtu, padorumas, darbštumas ir kartu nepersitempimas, savitvarda ir pan. Tai yra dalykai, be kurių gyvenimas tampa savotiška baudžiava. O aš tik dabar sužinojau, kaip jie gerbia savo senelius, senolius ir mirusius. Kiniečių kapai yra neliečiama teritorija, šventi miestai, saugojami tūkstantmečiais. Nes kur yra pasaulyje girdėta, kad kapai užimtų 20% naudingo žemės ploto, kuris milžiniškai gyventojų masei yra taip reikalingas! Tenai kapų dvasiai netaikomos jokios komercinės kategorijos, nedaužomi jų paminklai, nevagiamos gėlės ir kiti papuošalai, nelaikomos kapuose šiukšlės ir t.t. (tai logiška išvada iš kiniečių tradicinio padorumo ir pagarbos mirusiems).

O kokių puikių jų turėta karalių, ypač gilioje senovėje. Anuomet jų politinė išmintis ir valdymo būdas ėjo iš pačios širdies, iš giliausių humanistinių šaltinių. Dabar ir jų kraštą palietė nauji vėjai, atklydę iš tolimos šiaurės rytų, kurie jau suspėjo sunaikinti nemaža dvasinių lobių.

Šioje knygoje yra sutelkta daug kinietiškų vertybių ir idealistinio misijonierių veržlumo pavyzdžių, kuriais gali pasinaudoti kiekvienas imlus vakarietis.

Knyga yra parašyta lengvu stiliumi, taisyklinga kalba, nors, ieškodamas vienokių ar kitokių kliuvinių, jų surasi. Betgi ten, kur knygos iškilumas nustelbia smulkmenas, argi verta po jas raustis?

Petras Urbaitis, KINIJA — AZIJOS MILŽINAS. Lietuvių saleziečių leidinys, Roma, 1974. Viršelio aplanke spalvota nuotrauka. Kaina nenurodyta.

A. Kalnius

M. GUDAITIENĖ, Toronto Maironio mokyklos X skyriaus auklėtoja, taria atsisveikinimo žodį auklėtojų vardu šį pavasarį mokyklą baigusiems mokiniams Nuotr. St. Dabkaus

Čiurlionio spalvos ir leidiniai

Atsakant į dail. Dagio rašinį "TŽ" 21 numeryje

ALGIRDAS GUSTAITIS

Nuomonės M. K. Čiurlionio kūrinių tema laukiamos. Pasisakymai apie Čiurlionio paveikslų spalvinį žaismą, įvairumą, tinkamumą kompozicinei tematikai bei visuotinei kūrinio dermei laukiami. Tokiuose pokalbiuose galima artėti prie lietuviškų spalvų paveiksluose, kūriniuose svėrimo ar tautiškumo. Apie tai jau esu rašęs kita proga anksčiau. Čiurlionis yra vienas lietuvių dailininkų, kurio kūriniuose yra daugiausia lietuvių tautai būdingo spalvotumo.

Dail. Dagys (turbūt Jokūbas?) su manimi pokalbį pradeda gana keistu būdu: lygina Čiurlionio paveikslo "Fuga" spalvas leidinyje, apie kurį nesu rašęs... Dar įdomiau, kad dėl mano neaptarto palyginimo mane netgi kritikuoja! Jis esąs kitos nuomonės, o ta jo skirtinga nuomonė esanti apie knygos laidą, kurios savo rašinyje nesu minėjęs.

Antras dail. Dagio pokalbio bruožas: stebisi, kokiu būdu atspėjau, kad knyga spausdinta Paryžiuje? Reikalas paprastas: rašau ne spėjimus. Nebūtina plunksnos galu braukti per akį; akies švelnumą galima kitaip apčiuopti, aptarti.

Trečias dail. Dagio rašinio bruožas: jis gina smulkiuosius M. K. Čiurlionio kūrinių atspaudus, manydamas, kad pilnų, spalvotų reprodukcijų spausdinimas okup. Lietuvoje negali būti atliktas, nes tam nėra kapitalo nei garsių platintojų.

Čia dail. Dagys pūstelėjo dūdon su okupuotos Lietuvos cypliais, kurie visokiomis priemonėmis slopina lietuvių tautinį meną, įskaitant M. K. Čiurlionį. Jie nenori Čiurlionio išgarsinti pasaulyje, nes tolygaus dailininko rusai neturi. Jie nori Čiurlionio genialumą laikyti siaurose lietuvių tautos ribose, o lietuvių tautą rusų tautos rėmuose. Jie neleidžia Čiurlionio garbei plačių reprodukcijų pasaulyje. Apie tai esu kitomis progomis rašęs. Jie stengiasi Čiurlionį laikyti sumenkintą. Tai nesunkiai pastebima dabartiniuose raštuose apie Čiurlionį. Tais reikalais irgi ne kartą esu pasisakęs spaudoje.

Sutikdami su slopinimais, menkinimais, žeminimais Čiurlionio kūrybos (atspaudų menkumais, mažumais, vienspalviškumais ar blogaspalviškumais) kenkiame jo asmenybei, jo genialiam menui. Su tokiomis prielaidomis ar veiksmais aš nesutinku ir dėlto pasisakau spaudoje. Manau, taip pasisakyti okup. Lietuvos dailininkai, kultūrininkai negali. Palikdami taip, kaip yra, pritardami prastam Čiurlionio atstovavimui leidiniais bei kitomis apraiškomis, palaikytume jo menkinimą. Tai neleistina, nusikaltėliška, prieš lietuviška.

Kiekvienas Čiurlionio paveikslas galėtų būti atskirai aptariamas, įskaitant spalvas. Daugelį metų nemačius originalių Čiurlionio paveikslų, būtų drąsoka daryti griežtus teigimus, būtent, kurios spalvos geresnės. Galimas dalykas, kūrinio spalvingumo vertę nustato paveikslo spalvinis gilumas, minties platumas, tautinis paslaptingumas, nepalyginamas didingumas, nuostabi fantazija ir lietuviškos sielos dalelytė.

Irena Kostkevičiūtė "Kultūros Barų" 1975 m. 9 nr. straipsnyje "M. K. Čiurlionio novatoriškumo klausimu" rašė: "Čiurlionio lietuviškumas nebuvo iliustratyvus, jis augo iš psichoetninių liaudiškojo pasaulėvaizdžio šaknų, įgaudamas modernaus to meto žmogaus interpretacijos pavidalą" (10 psl.). Betgi ir šiame jau parinktai gražiame autorės sakinyje yra nepriimtinumų. Pirmiausia pati antraštė turi lietuviams svetimą žodį "novatoriškumas", kurį nesunku pakeisti gražiu, lietuvišku žodžiu "naujoviškumas". Pasakymas "psichoetninių liaudiškojo pasaulėvaizdžio" yra perkrautas žodžiais, neišlaikančias minties pusiausvyros. Ir kodėl būtinai liaudiškumo? Juk paprasčiau tariant, liaudiškumas yra lietuviškumas. Interpretacija taip pat yra visiškai nereikalingas rezginys kalbant apie Čiurlionį.

Visai kitos rūšies yra Pauliaus Galaunės straipsnis tame žurnale apie M. K. Čiurlionio kūrinių išsaugojimą. Įdomūs duomenys. Be kitko, ten rašoma, kad 1924 m. Rygos miesto muzėjus į Kauną atsiuntė patyrusį paveikslų atnaujintoją K. Jurjaną. Išvardinami restauruoti paveikslai. "Preliudas ir fuga (diptichas). Dešinėje paveikslo pusėje retušuotas dangus; kairėje — dalis dangaus, apatinė kalno dalis, kurioje pašalintos nuo drėgmės atsiradusios dėmės ir abiejose pusėse pašalinti kiti defektai" (34 psl.).

Paveikslų apsauga, restauravimu ir dabar rūpinamasi okup. Lietuvoje. Kitas klausimas, kaip ilgai bus įmanoma išsaugoti tikrąsias Čiurlionio spalvas?

Kalbant apie Čiurlionio "Fugą", išspausdintą 1961 m. Valstybinės Grožinės Literatūros Leidyklos Vilniuje (eilės nr. 15), tenka pasakyti, kad ši man geriau patinka už 1976 m. Vilniuje išleistą M. K. Čiurlionį, kur ta pati "Fuga" turi 22 nr. Pastaroji neturi norimo čiurlioniško minties galingumo bei gilumo. Kodėl taip, būtų atskira tema, gal plati ir kažin ar įdomi platiems skaitytojų sluogsniams.

Atskiras pasisakymas apie dail. J. Dagio skulptūrą. Jo kūrinius, kiek mačiau atspauduose, pamilau. Nuoširdžiai gailėjausi paskaitęs, kad daug jo skulptūrų yra žmonės pavogę iš parodų ir kitur. Vis galvoju kada nuvykęs į Kanadą apsilankyti pas skulptorių Dagį ir tartis dėl kurio nors jo medžio kūrinio įsigijimo. Tada, manau, turėtume geresnę progą pasikalbėti apie Čiurlionio spalvas. Be abejonės, būtų dar maloniau jį sulaukti mano pastogėje Kalifornijoje. Parinktume jo kūriniui vietą.

Berašant šias eilutes, atkeliavo "TŽ" 23 nr., kuriame G. I. Rimutis taip pat rašo apie mano straipsnį "TŽ" 15 nr. Jis irgi gavęs žinią, kad 1976 m. "Vagos" Vilniuje išleistas Čiurlionio reprodukcijų leidinys spausdintas Paryžiuje. Gal taip ir palikime, nes prie spausdinimo nebuvau ir nežinau, kokiu būdu jis siuntinėjamas iš Vilniaus ir Kauno. Ateitis viską paaiškins.

Visiems dėkoju už dėmesį čiurlioniškomis temomis.

Atsiųsta paminėti

Antanas Maceina, RELIGIJOS FILOSOFIJA, I dalis. Religijos esmė — religijos Dievas. Įrašai — dail. T. Valiaus, 336 psl. kietais viršeliais. Kaina $6. "Krikščionies Gyvenime" 1976 m. leidinys. Leidėjo adresas: P. O. Box 608, Putnam, CT 06260, USA.

MŪSŲ PASAULIS. Toronto Maironio mokyklos ir Aukštesniųjų lituanistinių kursų 1975-76 mokslo metų mokinių metraštis. Mokyklos skyriaus medžiagą surinko ir redagavo klasių auklėtojai, kursų — lektorius A. Rinkūnas. Viršelis ir tituliniai puslapiai — kun. J. Staškevičiaus. Iliustracijas paruošė A. Abromaitienė. Nuotraukos — St. Dabkaus. Kalbą peržiūrėjo Č. Senkevičius. 122 psl., minkštais viršeliais. Kaina nepažymėta. Leidinio tekstas rašytas mašinėle. Ofsetu spaudė "Litho-Art". Leidinį galima gauti pas Maironio mokyklos vedėją J. Andrulį, 49 Burrows Ave., Islington, Ont. M9B 4W8.

Schondoch, LIETUVOS KARALIAUS KRIKŠTAS. Vizijinė poema iš XIV amžiaus. Vertė A. Tyruolis. Viršelis ir 11 psl. pieštas dail. Danguolės Stončiūtės. 30 psl. minkštais viršeliais. Kaina nepažymėta. Išleido 1976 m. M. Morkūnas Čikagoje. Spaudė jo spaustuvė.

ABSCHIED VON ALDONA — ATSISVEIKINIMAS SU ALDONA. Šio atsisveikinimo autorius yra jos tėvas Juozas Eretas. 12 psl. brošiūra. Basel, 1976 m.

MARIUS ŠETKUS, baigęs Thunder Bay, Ont., universitete atominę fiziką bei matematiką bakalauro laipsniu. Yra baigęs Denis Morris gimnaziją St. Catharines, Ont., mieste. Ketina tęsti studijas toliau. Skautas; kiek sąlygos leidžia, dalyvauja lietuviškoje veikloje

Edmond Narouche, THE SECRET LIFE OF THE POLITICAL REFUGEE. Vantage Press, New York, Washington, Atlanta, Hollywood 1976, p. 79.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS valdyba penkerius metus rūpinosi trijų premijų paskyrimu. Kun. dr. Juozo Prunskio parūpintos premijos buvo skiriamos už mokslinius, religinius veikalus ir už žurnalistiką. Šiame laikotarpyje už mokslo veikalus buvo paskirtos trys premijos po $1.000, už religinius veikalus — dvi $500 ir $1.000 premijos, už žurnalistiką — penkios (dvi po $500 ir trys po $1.000). Akademijos centro valdyba gegužės 31 d. posėdyje nutarė atsisakyti premijų skirstymo dėl mecenato kun. dr. J. Prunskio iškeltų naujų pageidavimų. Šių trijų premijų skyrimą dabar tvarkys pats kun. dr. J. Prunskis. Akademijos valdyba jam dėkoja už turėtą galimybę tas premijas skirti jos vardu.

LIETUVIŠKOS KNYGOS KLUBAS Čikagoje pernai išleido Albino Baranausko plačios apimties romaną "Rudenys ir pavasariai arba Užplynių Pultinevičius namie ir svetur". Čikagoje dabar jau yra surinktas antrasis šio romano tomas. Jį taip pat leidžia Lietuviškos Knygos Klubas. Antrajame tome tęsiami Pultinevičiaus nuotykiai, paliečiantys I D. karo laikus, gyvenimą JAV, Lietuvoje turėtas meiles.

PROF. DR. BRONIO J. KASLO naują veikalą "The Baltic Nations" išleido "Euramerica Press" leidykla JAV. Papildoma šio veikalo antraštė: "The Quest for Regional Integration and Political Liberty". Veikalą sudaro trys dalys. Pirmoji pateikia Baltijos valstybių istoriją bei politinę struktūrą, antroji — saugumo siekius sritinėje integracijoje, trečioji — II D. karo įtakos analizę tautiniu ir tarptautiniu požiūriu. Autorius yra baigęs Vytauto D. universitetą, tarptautinės teisės daktaratą gavęs Strasburgo universitete, Prancūzijoje. JAV profesoriavo Wilkes kolegijoje, dėstydamas politinius mokslus ir diplomatinę moderniosios Europos istoriją, vadovaudamas kolegijos istorijos departamentui. 1973 m. jis yra laimėjęs Monroe doktrinos premiją, o 1973 m. buvo išrinktas pasižymėjusiu švietėju Amerikoje. Naujojo veikalo kaina — $12. Jį galima užsisakyti šiuo adresu: Euramerica Press, 381 N. Main St., Pittson, Pa. 18640, USA.

DVIDEŠIMTOJI LIETUVIŲ FRONTO BIČIULIŲ studijų ir poilsio savaitė įvyks Dainavoje, Mičigano valstijoje, rugpjūčio 1-8 d.d. Paskaitas skaitys: prof. V. Vardys — "Sovietų Sąjungos ir Kinijos santykiai", St. Barzdukas — "Visuomeninės įtampos ir tolerancija", Vyt. Kutkus — "Lietuvių bendruomenė ir Lietuvių Fronto bičiuliai", E. Bradūnaitė — "Lietuvių tautosaka išeivijos buityje". Numatomas ir simpoziumas jaunimui tema: "Pažinkime dabartinę padėtį Lietuvoje". Koncerto-literatūros vakaro programą atliks jaunoji Kanados lietuvių sol. Anita Pakalniškytė ir Aloyzas Baronas.

K. ŠKIRPA SAVO KNYGĄ "Sukilimas Lietuvos suverenumui atstatyti" ruošiasi išleisti V. Vokietijoje. Vertimas į vokiečių kalbą ir perredagavimas jau yra atlikti. Tačiau autorius nori įjungti papildomą skyrių, atskleidžiantį platesnę to sukilimo apimtį visos Lietuvos mastu. Dėl šios priežasties jis šaukiasi paramos — prašo atsiųsti tikslius tų vietovių pavadinimus, kuriose vyko sukiliminio pobūdžio veiksmai, pateikti pagrindinius faktus apie kovos pobūdį, turėtas aukas, sovietams padarytus nuostolius, susitikimą su vokiečių kariuomene. Tokiuose trumpuose aprašymuose nebūtina atskleisti pavardes, jeigu jas saugumo sumetimais geriau būtų nutylėti. Medžiaga siunčiama šiuo adresu: Mr. K. Škirpa, 2043 36th St. SE., Washington, D.C. 20020, USA.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS valdyba gegužės 31 d. posėdyje priėmė keturis naujus narius iš JAV: čikagiečius — kun. Praną Garšvą, MIC, kun. Alfonsą Grauslį, Juozą Masilionį ir putnamietį dr. Antaną Matuką. Valdyba taipgi praneša, kad narė dr. Marija Ramūnienė, gyvenanti Kanados sostinėje Otavoje, paaukojo $1.000 išleisti kun. prof. dr. P. Rabikausko, SJ, ruošiamai "Vilniaus universiteto istorijai". JAV Lietuvių Fondas taip pat įsijungė į naujų leidinių rėmimą: $2.000 paskyrė prof. dr. Z. Ivinskio "Lietuvos istorijos" I tomui, po $1.000 — prof. dr. A. Salio "Raštų" I tomui ir prof. dr. K. Avižonio "Rinktinių raštų" II tomui.

NIUJORKO VYRŲ CHORAS "PERKŪNAS", vadovaujamas Vytauto Daugirdo, veiklos sezoną užbaigė tradiciniu pobuviu Kultūros Židinyje. Algirdo Kačanausko vadovaujamą programą atliko smuikininkas J. Veblaitis, solistai G. Ugianskienė ir St. Citvaras ir pats "Perkūnas", neseniai išleidęs naują plokštelę "Kove galingas". Buvo pagerbtas inžinerijos studijas šiemet baigęs choro narys Petras Tutinas, kuris yra bosas-baritonas ir studijuoja dainavimą "Perkūno" parūpinta stipendija. Šia proga jam įteikta trečioji stipendija, padengianti 28 dainavimo pamokas. Humoristiniais savo kūriniais dalyvius linksmino J. Veblaitis, P. Tutinas ir S. Karmazinas. "Žekelį" atliko J. Matulaitienės vadovaujamos tautinių šokių grupės keturios šokėjų poros.

TARPRAJONINIS CHORŲ KONKURSAS, skirtas velionies kompoz. Antano Budriūno atminimui, įvyko Biržuose. Konkurse varžėsi mišrūs ir moterų chorai iš septynių rajonų — Biržų, Panevėžio, Anykščių, Rokiškio, Joniškio, Kėdainių ir Kapsuko (Marijampolės). Vertintojų komisijai vadovavo kompoz. prof. Konradas Kaveckas. Moterų grupėje stipriausias buvo Biržų rajono švietimo darbuotojų choras, vadovaujamas J. Puplauskio, mišriųjų grupėje — Kapsuko (Marijampolės) profsąjungų choras su vadove V. Junevičiene. Specialūs prizai chorams paskirti ir už geriausią A. Budriūno kūrinių atlikimą bei įtaigų dirigavimą. Konkursą žadama padaryti tradiciniu ir rengti kas 2-3 metai. Kompoz. A. Budriūnas yra gimęs Pabiržėje, Biržų rajone.

VILNIAUS FILHARMONIJA simfoninių koncertų sezoną užbaigė J. Faliko "Skomorochais" — koncertu pučiamiesiems ir mušamiesiems, R. Ščedrino "Išdaigiškomis čiastuškomis", D. Mijo penkių dalių siuita iš baleto "Pasaulio sutvėrimas", M. K. Čiurlionio simfonine poema "Jūra". Dirigavo J. Domarkas.

STUDENTIŠKŲ TEATRŲ FESTIVALĮ surengė Vilniaus universitetas. Jo dramos studija paruošė premjerinį poetinį R. Granausko spektaklį "Jaučio aukojimas", inscenizuotą ir režisuotą R. Venckaus. Programą papildė dvi L. Ciunio režisuotos R. Samulevičiaus pjesės "Paukšti, ateik čia" ir "Kaip vėjas laukuose, J. Broškevičiaus komedija "Senos kronikos receptas" (rež. N. Kurklietytė), S. Nėries poezijos spektaklis "Vienas pavasaris — mano pavasaris" (rež. A. Čepaitytė). Lietuvos Žemės Ūkio Akademijos studentai festivalin atvežė rež. R. Vrubliausko pastatytą A. Lyvės komediją "Pilka skrybėlė", Tartu universiteto atstovai — poetinius spektaklius "Visdėlto kažkas dainuoja" ir "Galvokite — neužmirškite". Jų režisorius — T. Lutsas. Viena diena buvo skirta kino mėgėjams. Vertintojų komisijai buvo pateikta apie 20 filmų, sukurtų Vilniuje, Kaune, Rygoje, Tuloje. Geriausiu vaidybiniu filmu vertintojai pripažino J. Pociaus ir T. Dambrausko "Kapričio", atstovavusį Viniaus universitetui. Nemažo dėmesio susilaukė Kauno politechnikos instituto studentų dokumentinis filmas "Veidas", skirtas žymiajam kraštotyrininkui ir fotografui Baliui Buračui, vilniečio T. Dambrausko parodijos "Negražu" ir "Džentelmenai".

KOMPOZ. ČESLOVO SASNAUSKO ATMINIMĄ Lazdijų rajonas pagerbė jam skirtu mišrių chorų festivaliu, kuriame dalyvavo penkių rajonų dainininkai ir A. Jozėno vadovaujamas kamerinis Vilniaus konservatorijos choras. Medinį Č. Sasnausko namą Kapčiamiestyje nušlavė karo audra. Jo vietoje dabar yra pastatyti kolchozo kultūros namai, prie kurių buvo prikalta ir atidengta memorialinė lenta. Su šiuo lietuviškų chorinių dainų kūrėju iškilmės dalyvius supažindino muzikologas V. Landsbergis. Chorai atliko lazdijiečio kompoz. V. Budrevičiaus "Odę menininko atminimui", sukurtą P. Stundžėno tekstu, Č. Sasnausko ir Maironio dainą "Kur bėga Šešupė". Festivalio dalyviai prisiminė ir kitą senosios kartos kompozitorių bei chorvedį Juozą Neimontą, aplankydami jo kapą Veisiejuose.

ŠEŠTASIS KAIMIŠKŲ KAPELŲ KONKURSAS "Žemaitiškas smuikelis" įvyko Naujojoje Akmenėje. Jame susitiko Kelmės, Telšių, Panevėžio, Klaipėdos, Raseinių ir Akmenės rajonų kapelos. Jos buvo padalintos į kaimų ir rajonų centrų grupes. Kaimų grpuėje I vietą laimėjo Kelmės rajono Gordų kultūros namai, II — Telšių rajono Anulėnų paukštininkystės sovchozas, III — Panevėžio rajono Ramygalos kultūros namai. Rajonų centrų grupėje stipriausia buvo Akmenės cemento ir šiferio gamyklos kapela. Antroji vieta teko Klaipėdos rajono tarpkolchozinės statybos organizacijos atstovams, trečioji — Raseinių rajono kultūros namų saviveikliininkams.

TRADICINĮ JAUNIMO DAINOS KONKURSĄ "Studentiški balsai — 76" surengė Kauno politechnikos institutas. Konkurse dalyvavo 26 dainininkai ir 7 ansambliai iš Šiaulių K. Preikšo pedagoginio instituto, Vilniaus universiteto, Lietuvos Žemės Ūkio Akademijos, Kauno medicinos instituto, Kauno politechnikos instituto ir Lietuvos kūno kultūros instituto. Geriausiais vertintojai pripažino Lietuvos Žemės Ūkio Akademijos vokalinį instrumentų ansamblį, vadovaujamą A. Stanevičiaus, ir Kauno politechnikos instituto mechanikos fakulteto instrumentinį ansamblį, kurio vadovas yra P. Čeplinskas. Dainininkų konkurso laureatų vardų susilaukė Kauno politechnikos instituto atstovai — mechanikos fakulteto studentas A. Jaseliūnas ir mašinų gamybos fakulteto studentė V. Buožytė.

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRAS gastroliavo Vilniuje. Šio miesto gyventojams klaipėdiečiai buvo atvežę B. Brechto kroniką "Motušė Kuraž", J. Marcinkevičiaus dramą "Čičinskas", J. Glinskio dramą "Po svarstyklių ženklu", satyrinę V. Šukšino komediją "Energingi žmonės".

V. Kst.

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
1072 Bloor St. W.
Tel. 534-9286
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS Drug Store
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400

AKTYVAI — virš 9 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9½%
Antradieniais	10 - 3	pensijų s-tas	8¼%
Trečiadieniais uždaryta		taupomąsias - savings s-tas	8%
Ketvirtadieniais	10 - 7	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9-12	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS "ONTARIO TRUST REAL ESTATE" įstaigos vedėjas
patarnauja visuose nekilnojamo turto reikaluose
Telefonas 533-4414

Autorite Sales and SERVICE
Telefonas 531-1305 — 1636 Dundas St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
• Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
• Visi automobilių mechaniniai taisymai.
• Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.
Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC
NUO LŪSNOS IKI DANGORAIŽIO!
Veršlo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 925-7716 — Petras Prakas
Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?
Klauskite mane apie:
• pajamų mokesčių atskaitas
• pensijų planus
• RRSP — registruotą pensijų planą
• invalidumo pajamas
• nuosavybių draudą
• šeimos apsaugą
• Studentų draudos fondus mokslui eiti

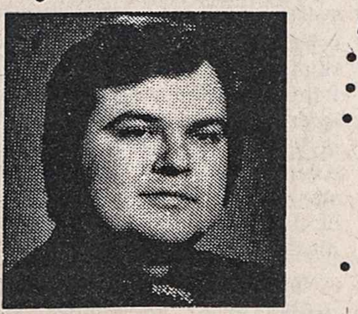

Juozas Eimis Ramas, District Manager of Canadian Premier Life
2 Carlton St., suite 714
Namai: 766-5857
Raštinė: 363-7881

Dufferin RADIO AND TV SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 — Sav. P. Užbalis

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.
Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (Blue) Bliūdžius
Telefonai 534-9246, namų 537-2291
☆ rezidenciniai ☆ komerciniai ☆ investacijos ☆ mortgičiai ☆ įkainojimas ☆ namų drauda

Naudokitės paslaugomis tų, kurie skelbiasi "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUOSE"

Moksleivių ir jaunučių stovykla

Tėvų pranciškonų stovyklavietėje N. Wasagoje

prasidės liepos 18, sekmadienį, baigsis liepos 31, šeštadienį.

Registracijos blankai gaunami Prisikėlimo parapijos raštinėje.

STOVYKLOS MOKESTIS:

1 vaikui	1 savaitei $45,	2 savaitėm $85
2 vaikam	" " $85,	" " $165
3 vaikam ir daugiau (iš tos pat šeimos)	" " $120,	" " $220

Kviečiame visus berniukus ir mergaites atvykti į šią ateitininkų organizacijos rengiamą stovyklą nes čia:
★ graži gamta ★ lietuviška nuotaika
★ sveikas oras ir švarus vanduo ★ įdomios programos ir užsiėmimai
★ geras maistas

Ateitininkų tėvų komitetas

SPORTAS

VITAS GERULAITIS WIMBLEDONE

Wimbledonas tai seniausia pasaulyje lauko teniso varžybų vietovė Britanijoje. Šios pirmenybės, vykstančios jau per šimtą metų, sutraukia pajėgiausius pasaulio žaidėjus. (Vyrų grupėje yra 128 dalyviai). Nenuostabu, kad Wimbledono laimėtojas laikomas ir neoficialiu pasaulio teniso meisteriu. Šis teniso galiūnų susitikimas atkreipia viso sporto pasaulio dėmesį, ir vien tik dalyvavimas varžybose laikomas jau laimėjimu. (Šiais metais Kanada ir vėl čia neturėjo savo atstovo).

Vitas Gerulaitis, praėjusių metų Wimbledono vyrų dvejeto meisteris, šiais metais taipogi pasiekė neeilinius laimėjimus, šį kartą vienete. Praėjusiais metais Vitas Wimbledone buvo 14-tu (teorinio pajėgumo įvertinimas).

Praėjusiais metais Vitui pralaimėjus vienete pirmąjį ratą, šį kartą jis jau nebuvo išskirtųjų tarpe. Todėl jo pasiektos pergalės vėl nustebino šio sporto stebėtojus.

Vitas Gerulaitis pirmuose trijuose susitikimuose užtikrintai laimėjo. Ketvirtame rate jo priešu buvo Arthur Ashe, dabartinis pasaulio nr. 1 žaidėjas ir taipogi nr. 1 Wimbledone "išskirtųjų" tarpe. Retas kuris tikėjosi Vito pergalės prieš Ashe, tačiau po įtemptos ir kietos 5 setų kovos Vitas Gerulaitis tapo laimėtoju (4-6, 8-9, 6-4, 6-3, 6-4). Pelnyta Gerulaičio pergalė buvo pasiekta Vitui nuolat puolant. Jam nepritrūko pasitikėjimo savimi penktame ir lemiamame sete — jis drįso pulti Ashe ypatingai aštriais smūgiais. Arthur Ashe teigimu, keli beveik "neįtikėtinai geri" Gerulaičio šūviai nulėmė penktąjį setą.

Po šio susitikimo Vitas Gerulaitis pakliuvo į ketvirčio baigmę ir tik į aštuonių pasilikusių žaidėjų grupę. Čia jam teko susitikti su pirmuoju Meksikos žaidėju Raul Ramirez. Jis, šiais metais laimėjęs 3 taškus (iš galimų 5), virš dviejų valandų trukusioje kovoje laimėjo prieš Vitą pasekme 4-6, 6-4, 6-2, 6-4.

Vito laimėjimai Wimbledone džiugina mus, lietuvius, o dažnas kitatautis taipogi sužinos, kad dabartinė JAV ketvirta teniso raketė nėra VAITAS DŽERULAITIS, bet VITAS GERULAITIS.

JAV olimpinei rinktinei sudaryti varžybose ypatingai pasižymėjo Bill Jankunis (ar ne Jankūnas?). Trim šokėjam į augštį pasiekus 7'4½" (tai pirmas atvejis pasaulyje, kad šią pasekmę pasiekė 3 lengvaatlečiai) sekantį augštį 7'5¾" peršoko tik Bill Jankunis. Jis pralenkė pasaulio meisterį Dwight Stones (pasaulio rekordas 7'7"). Jankunio uniformą puošė prie krūtinės prisegta stilizuota Vytelė. Varžybas per visas JAV transliavo ABC televizijos tinklas.

Kanados olimpinės moterų tinklinio rinktinės sudėtyje bus ir Regina Armonaitė.

AUŠROS ŽINIOS

Aušros golfo turnyras įvyko birželio 27 d. Georgetown aikštėje. Dalyvavo 38 žaidėjai. E. Kondrato pereinamąją taurę laimėjo V. Ubeika, įveikęs aikštę su 78 smūgiais. Antrą vietą pasidalino Ed. Astrauska is Ed. Sudeikis su 82 smūgiais. Trečią vietą laimėjo J. Danaitis su 83 smūgiais. Kitų pasekmės: Algis Simanavičius 84. Aug. Simanavičius 87, V. Astrauskas 89, Al. Kuolas 91, dr. R. Barakauskas 93, R. Strimaitis 95. Dr. S. Kazlausko pereinamąją dviejų žaidėjų taurę laimėjo J. Danaitis ir A. Zalagėnas su 144 (išlyginamaisiais) smūgiais. Su išlyginamaisiais smūgiais I v. ir Tėvo Placido pereinamąją taurę laimėjo J. Danaitis su 67 smūgiais. Iš jaunių I v. ir taurę laimėjo Ed. Sudeikis.

Iš dalyvavusių svečių geriausią pasekmę pasiekė ir laimėjo premiją S. Posadeckis su 78 smūgiais. Su išlyginamaisiais smūgiais I v. laimėjo V. Sergautis su 67 smūgiais. Taip pat iš svečių gerai žaidė V. Balsys (B) 81, Ant. Siminkevičius 82, Ant. Stauskas 83, Išganaitis 85, P. Stauskas 88 ir S. Rukša 89.

Ilgiausią smūgį ir sviedinuką prie vėliavėlės su 3 smūgiais arčiausiai primetė S. Posadeckis. Arčiausiai prie vėliavėlės su vienu smūgiu sviedinuką primetė ir laimėjo A. Zalagėno premiją E. Astrauskas. Sąžiningiausiu žaidėju pripažintas J. Grinskis, sužaidęs su 122 smūgiais.

Dviejų minusų sistemos tarpusavio turnyro antra ratas turi baigtis iki liepos 19 d. Trečias ratas bus vykdomas atvirame Aušros turnyre liepos 31 d. Royal Downs aikštyne (Utopia). A. K.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

bei susirašinėjimą turės tvarkyti abiem kalbom. Išimtis daroma tik grynai angliškom institucijom — jos galės pasirinkti vieną iš abiejų kalbų. Visi valgiaraščiai valgyklose, skelbimai laikraščiuose turės remtis prancūzų kalba

Nauju skandalu pakvipo spaudos atskleistas nemalonus faktas, kad federacinis tiekimo ir paslaugų ministeris J. P. Goyer, vykdamas atostogų, paprašė valdinę "Air Canada" susisiekimo bendrovę nemokamo bilieto savo draugei M. J. Drouin. Ministeriai ir parlamento nariai naudojasi nemokamais orinio susisiekimo bendrovės "Air Canada" paslaugomis. J. P. Goyer prisipažino, kad su ta M. J. Drouin jis gyvena kaip su žmona, nors dar neturi skyrybų su tikrąja savo žmona. Tokia padėtis jam nesuteikė teisės į nemokamą $392 bilietą. Kai buvo iškelti šie faktai, J. P. Goyer minėtos dolerių sumos čekį pasiuntė "Air Canada" vadovybei. Min. J. P. Goyer į karštą vandenį jau buvo patekęs dėl amerikiečių "Lockheed" firmos aštuoniolikos "Orion" tipo žvalgybinių lėktuvų, kurių įsigijimas Kanadai būtų kainavęs bilijoną dolerių. "Lockheed" bendrovė šiuo metu yra patekusi į finansinius sunkumus ir negalėjo gauti paskolos lėktuvų gamybai pradėti. Kanada dėl sutarties nutraukimo prarado $16 milijonų dolerių.

Laisvųjų ukrainiečių žmogaus teisių komisijai vadovauja jų kilmės kanadietis senatorius P. Yuzyk. Jis buvo pagrindiniu kalbėtoju Toronto parodų aikštėje įvykusioj ukrainiečių manifestacijoj, protestavusioj prieš Ukrainiečių Katalikų Bendrijos sunaikinimą Sovietų Sąjungoje. Manifestaciją surengė Kanados Ukrainiečių Katalikų Bendrija, minėdama šio skaudaus įvykio trisdešimtmetį. Dalyviai prašė Kanadą ir Jungtines Tautas reikalauti, kad Sovietų Sąjunga vėl leistų Ukrainiečių Katalikų Bendrijos veiklą. Savo žodyje senatorius P. Yuzyk priminė asmeninį prašymą šiuo klausimu premjerui P. E. Trudeau. Pastarasis jam atsakė, kad pirma turi susipažinti su šiuo reikalu. Senatoriaus P. Yuzyko teigimu, premjero P. E. Trudeau atsakymo nėra ir po dviejų mėnesių. Greičiausai jo ir nebus. Kalbą senatorius P. Yuzyk užbaigė karčia pastaba: "Kanados vyriausybė, neateidama pagalbon sulikviduotai Ukrainiečių Katalikų Bendrijai, įrodo, kad ir ji yra lygiai taip pat hipokritiška, kaip ir Sovietų Sąjungos valdžia . . ."

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Ateitininkų žinios

Stovykla Wasagoje prasidės liepos 18, sekmadienį. Prašome paskubėti registruotis, nes rengėjams yra labai svarbu iš anksto žinoti stovyklautojų skaičių. Stovyklauti gali ir ne ateitininkai nuo 7 iki 18 metų amžiaus.

Studentų ateitininkų sąjungos stovykla įvyks taip pat Wasagoje nuo rugpjūčio 29 iki rugsėjo 3 d. Ji baigsis penktadienį, nes daugelis jaunimo dalyvaus tautinių šokių šventėje Čikagoje.

1970 m. prieškongresinėje stovykloje Dainavoje kun. dr. A. Paškus kalbėjo: "Nereikia tikėti į siaurą Dievą. Dievą, kuris yra vaikiškas, baiminantis. Tokia krikščionybė remiasi tik nuodėmėmis ir baime. Tai pagrįsta užmokesčiu moralė. Reikia atsisakyti "sacharininio" Kristaus, nes jis tada pasidaro "escapist God". Į Jį kreipiamasi tik, kai nėra į ką kitą kreiptis. Reikia pakeisti vaikų darželio Dievo sąvoką — Dievo, kuris reikalauja tik taisyklių laikymosi. Naudodami Dievą savo reikalams, visuomet Jį ko nors prašome ir laukiame tuoj pat atlyginimo, o Dievas kaip tik to ir nedaro. Jis žmogui atlygina savu laiku, savu būdu".

Skautų veikla

● XIV Romuvos stovykla bus rugpjūčio 7-21 d.d. Registruotis per savo vienetus pas V. Grybienę tel. 532-7284 iki liepos 15 d. Mokestis: vienai savaitei 1 asm. $45, dviem savaitėm $80; vienai savaitei 2 asm. $80; dviem savaitėm 2 asm. $140; vienai savaitei 3 asm. $110; dviem savaitėm 3 asm. $180. Antrai savaitei dar trūksta šeimininkių. Jei kas galėtų patalkinti, tesikreipia į s. D. Keršienę. Stovyklos reikalais vadovų-vių posėdis šaukiamas liepos 13 d., 7.30 v.v., skautų būkle.

● Užjaučiame Romą, Paulių ir Renatą Bubelius, netekusius senelės.

● Sktn. Stepo Kairio muzikinis vienetas yra pakviestas dalyvauti Tautinių šokių šventėje Čikagoje Darbo dienos savaitgalį. Vienetas važiuos specialiu autobusu, kuriame bus vietos ir vienetui nepriklausantiems skautams-tėms, jų tėvams bei šiaip su tuo vienetu norintiems vykti. Šiuo reikalu platesnes informacijas teikia vieneto globėjas s. L. Kalinauskas tel. 533-7506. Č. S.

TORONTO ONT

"The Toronto Star" 1976. VII. 1 išspausdino didelę nuotrauką naujosios "Karavano 76" karalaitės Ramonos Siminkevičiūtės pirmame C sekcijos puslapyje su trumpu paaiškinimu.

Praėjusį sekmadienį, liepos 4, dr. A. Barkauskų namuose susižiedavo Liucija Barkauskaitė su Algiu Kaminsku. Vestuvės įvyks sekančiais metais Anapilyje.

Linas Saplys ir Asta Senkevičiūtė birželio 19 d. Toronte Prisikėlimo šventovėje kun. Aug. Simanavičiaus buvo palaiminti šeimyniniam gyvenimui. Jų palydą sudarė: pabroliai — R. Saplys, A. Šileika, M. Rusinas, G. Kalinauskas; pamergės — J. Kobelskytė, G. Vasiliauskaitė, A. Tautkevičiūtė, R. Čepaitytė. Vestuvinės vaišės įvyko "Old Mill" restorano salėje, kur didesnę svečių dalį sudarė lietuviškas jaunimas. Pokylio pranešėju buvo Antanas Šileika. Jis tą pareigą atliko su gražiu humoru vien lietuvių kalba. Jaunuosius sveikino: "Gintaro" vadovė R. Karasiejienė, "Šatrijos" bei "Rambyno" tuntai ir kt. Giminės iš Lietuvos sveikino telegramomis. Skambėjo lietuviškos bei skautiškos dainos. Asta šiais metais baigė Toronto universitete meno istoriją bakalaurės laipsniu, o Linas ketvirti metai studijuoja architektūrą. Sėkmės lietuviškai bei skautiškai šeimai!

LINAS SAPLYS ir ASTA SENKEVIČIŪTĖ, susituokę Toronte

OPPORTUNITY
We are looking for a person with intelligence, speaks English well, is neat and hardworking.
We are a leading manufacturer of ladies fashion and we need a person for shipping, quality control and management.
We will train if necessary. Excellent future and opportunity for advancement.
LONY G LEATHER FASHIONS
460 Richmond Street W.

Per paskutinius 25 metus Al. Garbenis (tėvas) tarnavo Toronto lietuviams namų reikalais. Toliau tarnaus tėvas ir sūnus Garbeniai

Alfonsas A. Garbenis — Alfonsas Wm. Garbenis, B.A.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

12 KAMBARIŲ, plius užbaigtas rūsys, 4 virtuvės, platus įvažiavimas su garažu; pajamos — $150.00 į savaitę; yra savininko butas; reikia greitai parduoti, savininkas išvažiuoja iš Toronto. Kaina sumažnta.
ARTI TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ. Naujas vienerių metų senumo namas, 3 miegamųjų, 22 pėdų salonas su židiniu, užbaigtas rūsys, privatus įvažiavimas, garažas. Prašoma kaina $69.900. Namas išmokėtas.
14 KAMBARIŲ legalus tributis, plius atskiras sklypas su garažais, arti Bloor gatvės požeminio; gera investacija ateičiai.
KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

MISSISSAUGA, vienaaugštis (back split),4 miegamųjų, beveik naujas namas, akmeninis priekis; savininkas jau išvažiavęs į Arizoną; reikia greitai parduoti; prašoma kaina nužeminta; greitas užėmimas.

PARDUOTAS
KINGSWAY, gražus 2-jų miegamųjų vienaaugštis, gydytojo namas, vandeniu šildomas, [illegible] dvi prausyklos, pilnai įrengtas rūsys, privatus įvažiavimas, prijungtas garažas; savininkas yra užpirkęs kitą namą; prašoma kaina — $74.000.00.
CLENDENAN gatvė atskiras plytų namas. legaliai pakeistas į 6 butus; visi butai moderniai įrengti; nuomojamas su baldais; pajamos — $14.400.00 į metus; prašo $120.000.00.
JANE — ANNETTE, 6 kambarių plytinis namas; nauja šildymo sistema; įvažiavimas ir garažas; mažas įmokėjimas, 10% mortgičius.
BABY POINT — JANE, prabangus 7 kambarių namas, pilnai sumodernintas; nauji elektros laidai, kanalizacijos vamzdžiai, pilnai užbaigtas rūsys; visur kilimai; naujas šildymas (vandeniu); savininkui atsiėjo per $16.000.00 sumoderninimas; gilus sklypas ir garažas; 9¼% mortgičius; įmokėti apie $20.000.00.
PARDUOTAS
BLOOR — BARTLETT, įmokėti tik $4.000.00 [illegible] kambarių plytinis namas; tikrai geras pirkinys, [illegible] finansavimas, žema kaina.
BLOOR — DUNDAS. Krautuvė — nuosavybė ir "Laundromat" verslas, dviejų miegamųjų butas viršuje; pajamos virš $16.000 į metus; prašoma kaina — $95.000, įmokėti $40.000.
JANE — ANNETTE. Gražus, pusiau atskiras trijų miegamųjų namas, nepereinami kambariai, moderni virtuvė, kilimai, įvažiavimas, garažas; prašo $57.000.

STAYNER, ONT., 14 akrų ūkis su dviem trobesiais, tvartas ir daržinė, ūkis yra miesto ribose; palikimas; tikrai geras pirkinys; galima padalinti sklypais.
PT. SEVERN — WAUBAUSHENE, gražus 1 akro statybos sklypas (Ropės subdivision), ežero privilegijos, įvestas vanduo; kelias asfaltuotas (šiais metais); palikimas; savininkas Floridoj; parduoda pigiai.

VAKARAIS SKAMBINKITE Į NAMUS
Alfonsas A. GARBENIS 489-1543 — Alfonsas Wm. GARBENIS 769-0656 — Stasys DARGIS 766-3925

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:	IMA:
9¾% už 2 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
9% už 1 m. term .dep.	9½% už mortgičius
8¼% už pensijų ir namų planą	
8¼% už spec. taupymo sąsk.	
7½% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 12 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

PRINCE EDWARD — BLOOR, atskiras 2-jų miegamųjų vienos šeimos namas; garažas su privačiu įvažiavimu; prie pat Bloor gatvės.
BLOOR — JANE, atskiras 6 kambarių namas; kvadratinis planas, naujas šildymas, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu, didelis kiemas, gražus viduje.
SHAVER — BLOOR, puikus 4 miegmųjų vienaaugštis; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys su baru ir atviru iš akmens židiniu, dideli kambariai; garažas su privačiu įvažiavimu.
RUNNYMEDE—BLOOR, 11 kambarių per 2 augštus gražus atskiras namas; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kina $80.500; netoli Bloor.
PRINCE EDWARD DR. — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaaugštis; užbaigtas rūsys su baru ir atviru židiniu; didžiulis kiemas su maudymosi baseinu; garažas su privačiu įvažiavimu.
ETOBICOKE, 10 butų apartamentas, maždaug 13 metų senumo; visi butai bangolo dydžio su balkonais; gauna apie $28.000 pajamų.
Pranas-Frank Kerberis

P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

Trident Real Estate Ltd.
2150 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6S 4V7
Sąžiningas patarnavimas perkant ar parduodant nuosavybę Toronte ir išvisose apylinkėse
Vyt. V. Girdauskas
TELEFONAI: įstaigos: 766-9771 namų 270-6075

SKAITYTOJAI PASISAKO

VARDAI, PAVARDĖS IR KITA

Atskiros raidės žmonių varduose bei pavardėse, ypač rašytiniam žodyje, turi itin didelę reikšmę. Tą patį būtų galima pasakyti ir apie žmonių mokslinius laipsnius. Juos vartojant ir minint spaudoje, reikia elgtis labai atsargiai. Štai, "Laivo" 1976 m. birželio nr. rašinyje "Didžiojo kunigaikščio Gedimino ainis — Pensilvanijos apaštalas" rašoma: "Algirdas Budreckas 'Tėviškės Žiburiuose' plačiai rašė apie iš Lietuvos kunigaikščių kilusį kunigą, kuris atvykęs į Jungtines Valstybes praėjusio šimtmečio pradžioje sėkmingai apaštalavo Pensilvanijoje". Netiesa. Nei Algirdas Budreckas apie tai rašė "Tėviškės Žiburiuose", nei ką! Apie Galiciną rašė dr. Algirdas Budreckis, bet ne Budreckas. JAV-bėse gyvena istorikas dr. Algirdas Budreckis ir dipl. teis. Algirdas Budreckas — abu rašto žmonės, abiejų vardai tie patys, tik pavardėse viena raidė kitokia.

Arba vėl. Skaitau "TŽ" 1976 m. birželio 17 d. vedamąjį "Dokumentiniai filmai". Jame, tarp kita ko, minimas "gen. konsulas dr. A. Gylys". Netiesa. Nei Gylys buvo daktaras, nei jo vardas prasidėjo raide A. Jis buvo Vytautas (antras vardas, jeigu norite, Jonas) Gylys. Jis baigė Petrapilio universiteto teisių fakultetą teisių kandidato laipsniu, o daktarato jis neturėjo. **Pranys Alšėnas**

SPAUDA ARGENTINOJE

Lietuviškos spaudos vargai Argentinoje didėja. Kainoms kylant, lietuviški laikraščiai sunkiai gali išsilaikyti. Senajai kartai vis mažėjant, kasmet mažėja ir prenumeratorių skaičius. Čia gimusių tik maža dalelė skaito lietuvišką spaudą. Visdėlto turime tris laikraščius lietuvių kalba, nors nevisi jie rašo laisvos, nepriklausomos Lietuvos labui. Bet jeigu eina, tai matyti, kad yra ir jų skaitytojų. Be to, tiek vienam, tiek kitam dar ir aukų duoda. Galima ir nesutikti su jų pakraipa, bet pasiskaityti galima, tik kartais darosi liūdna, kad daugelis straipsnių yra redaguoti žirklėmis — perspausdinami iš kitų lietuviškų laikraščių. Šiaip ar taip, bet čia galime turėti savą spaudą tokią, kokios nori skaitytojai. To neturi mūsų broliai okupuotoje Lietuvoje. Net ir "Vagos" redaktorius, nuvykęs į "didžiąją tėvynę", tenai nepasiliko — sugrįžo Argentinon. **Petras Čiabis**

AIŠKU BE DISKUSIJŲ

"TŽ" 20 nr. dr. J. Draugelis davė labai puikų atsakymą, liečiantį Nijolės ir Kęstučio pozicijas. Straipsnis pasako tiesą, ir mūsų visuomenė sutinka, tik pageidauja tokių opių žaizdų daugiau negvildenti. Okupanto daromos žaizdos Lietuvoje ir jų pastangos mus sukiršinti turi būti visų pasmerktos, ir jokio atlydžio ar nuolaidų negali būti. Koks buvo pasiaukojimas Nijolės, be jokių diskusijų aiškus, o jei kas nori paremti okupanto siekius, tokius reikia kelti aikštėn, nežiūrint kokio jis luomo ar įsitikinimo būtų. Argi mums dar nėra aišku, kas dedasi čia ir anapus? Juk p.p. Jurašai, Saunoriai, dail. Žilius ir kiti aiškiai pateikė žinias, kaip Lietuva smaugiama ir kankinama.

Santūrus mūsų bendravimas su savaisiais lyg kalėjime yra labai suvaržytas. Plėšiami iš mūsų tūkstančiai, kai tik penkias dienas galima Lietuvoj nuvykus pabūti. Geriau protestuoti ir nevykti, nesiųsti siuntinių (dabar žmonės okup. Lietuvoj kiek daugiau susitaupę ir apsirengę), kelti viešumon sovietų daromas skriaudas šiapus. Tada jie pamatys, kad doleriai neina į jų rankas, ir laisvės reikalas iškils kita forma.

Balys Svalia

DVASIA IR KŪNAS

ŠALFASS surengtos sportinės žaidynės Toronte buvo neabejotinai imponuojantis mūsų jaunimo žygis. Juo didžiuojamės ir rengėjams bei aktyviems dalyviams smarkiai plojam. Bravo mūsų sportininkai! Bet žiūrėdami į savo laurus neužmirškime užtaisyti spragų, pro kurias veržiasi mūsų priešai, t.y. negerovės. Viena jų — tautinės dvasios silpnėjimas. Sportinėse iškilmėse pradedama vengti savų vėliavų, savos kalbos, pamaldų. Su tautinio prado silpnėjimu išblės ir tautinė sąmonė. Sporto šventės lietuvių tradicijoj nėra vien fizinis rungtyniavimas. Tai kartu ir tautinė atgaiva. Jose randa vietos bei laiko ir dvasiniai dalykai. Torontiškėse šių metų žaidynėse, atrodo, nebuvo į tai kreipta pakankamai dėmesio. Rengėjai aiškina, kad nebuvo laiko. Tai neįtikėtinas dalykas. Užteko laiko šokiam ir visiem kitiem dalykam, bet neužteko nei pamaldom, nei platesnio masto iškilmingam aktui, kuriame tartų žodį augščiausi lietuvių pareigūnai. Man, kaip lietuviško sporto mėgėjui, prisimena tam tikrų valstybių jaunimas, kuris buvo ir tebėra verčiamas sportuoti ar kitokius užsiėmimus atlikti pamaldų metu. Mūsų tradicijoje to neturėtų būti. **N. S.**

MEDUS --
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: **30 Dewson St.,**
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** **Lietuviams daroma NUOLAIDA**

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario **Telefonas 535-1258**
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Įvairūs siuntiniai iš Jovanos
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** **482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario**
Telefonas LE 1-3098 **Savininkai S. ir F. Janavičiai**

Hamilton, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

Į tautinių šokių šventę Čikagoje "Gyvataras" vyks dviem autobusais, nes šventėje dalyvaus jaunių, vyresniųjų šokėjų ir veteranų grupės. Vyks 75 šokėjai, 4 mokytojos ir du akordeonistai. **Inf.**

Ottawa, Ontario

PROF. DR. A. RAMŪNO MINĖJIMAS. Š.m. gegužės 16 d. Lietuvių Katalikų Mokslų Akademijos Otavos židinys Otavos universiteto pedagogikos fakulteto patalpose surengė prieš dvejus metus mirusio prof. dr. Antano Ramūno minėjimą. Minėjimas buvo pradėtas kun. dr. V. Skilandžiūno atnašautomis šv. Mišiomis. Koncelebrantas kun. dr. A. Paškus savo pamoksle iškėlė būdingesnius dr. A. Ramūno gyvenimo bruožus. Pagrindiniu minėjimo kalbėtoju buvo Čikagos universiteto psichologijos profesorius dr. Vytenis Damušis (paskaitos tema: "Dr. A. Ramūnas — mokslininkas, rašytojas, auklėtojas"). Prelegentas trumpai aptarė dr. A. Ramūno asmenybę ir kiek plačiau nagrinėjo jo filosofines bei pedagogines teorijas. Iš Niujorko atvykęs aktorius Vitalis Žukauskas savo žodyje prisiminė pažintį su dr. A. Ramūnu studentavimo laikais Vienoje ir su menišku įsijautimu padeklamavo keletą jo eilėraščių. Minėjimo salę puošė V. K. Jonyno nutapytas dr. A. Ramūno portretas, kuris buvo užsakytas Otavos universiteto vadovybės. Minėjimui pasibaigus, salėje padaryta piniginė rinkliava istorinių dokumentų leidimui Romoje (dr. M. Ramūnienės auka — 1.000 dol.). Po minėjimo visi susirinkusieji buvo gražiai pavaišinti.

INŽ. PETRAS DAUNIUS, paskutiniu metu dirbęs federacinės valdžios indėnų reikalams ministerijoje, išėjo į pensiją. Ta proga jo bendradarbiai Kanados laivyno ramovės patalpoje surengė gražias išleistuves, kuriose dalyvavo ir keliolika lietuvių. Inž. P. Dauniaus viršininkas P. Smiley savo atsisveikinimo kalboje jį apibūdino kaip sąžiningą ir pareigingą tarnautoją, iš kurio ypač daug praktiškos naudos turėjo jaunieji, ką tik pradedantieji dirbti inžinieriai ir architektai. Inž. P. Daunius yra Otavos lietuvių parapijos komiteto narys.

GEOLOGIJOS MOKSLŲ DAKTARĖ J. RIMŠAITĖ liepos mėnesio pradžioje išvyksta 5-ių savaičių mokslinei kelionei į Australiją. Pagal numatytą planą, Australijos žemyną apkeliaus "skersai ir išilgai". Otaviečiai nekantriai lauks jos sugrįžtant, nes ji moka labai vaizdžiai papasakoti savo kelionėse patirtus įspūdžius. **vip**

Sudbury, Ontario

ŠIEMET PIRMOJI GEGUŽINĖ buvo surengta LB Sudburio apylinkės valdybos rūpesčiu Povilo Jutelio gražiojoj vasarvietėj "Baravykas". Diena buvo labai graži. Dėlto ir senimas, ir jaunimas maloniai praleido laiką. Jaunimas maudėsi šiltuose French River vandenyse, neatsiliko ir senimas. Veikė geras lietuviškas bufetas, o Jonas Remeikis pagamino skanius šiltus pietus. Lietuviškų dainų garsai ilgai skambėjo French River pakrantėse. Loterijoje laimė nusišypsojo Vladui Juškai, kuris tą dieną atšventė ir savo vardadienį, A. Paulauskui ir Povilui Juteliui. Gegužinė buvo surengta lietuviškai spaudai paremti. Viskas buvo puikiai suorganizuota, tik galėjo dalyvauti daug daugiau tutiečių.

Sekančią gegužinę rengia Sudburio Žvejotojų-Medžiotojų Klubas "Geležinis Vilkas" Viktoro Gudrūno vasarvietėje liepos 11 d. Ten bus ir šaudymo pratimai. Visi kviečiami dalyvauti.

ANGELĖ KRUČAITĖ, kuri mokosi Marymount kolegijoj, baigė X klasę labai gerais pažymiais ir dėlto nereikėjo nė egzaminų laikyti. Vidurkis — per 93.

A.a. JONAS LUMBIS, 65 m., susisiekimo nelaimėje buvo sunkiai sužeistas. Skubiai nuvežtas į "General" ligoninę išgulėjo be sąmonės 10 dienų. Mirė aprūpintas paskutiniais sakramentais. Buvo kilęs iš Daugailių miestelio, Utenos apskr. Paliko brolį Vytautą su šeima Garsone. Palaidotas Garsono katalikų kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo daug tautiečių ir užprašė daug Mišių. Po laidotuvių Vytautas ir Gertrūda Lumbiai pakvietė visus dalyvius pietų į "Falcon" viešbutį. Ilsėkis, Jonai, ramybėje!

SVEČIAI IŠ FLORIDOS. Irena ir Jonas Račinskai iš St. Petersburgo praleido atostogas pas savo sūnų dr. Joną Romą ir Danguolę Račinskus. Aplankė senus savo draugus ir Wasagoj; geroj vietoj, prie upės ir ežero, nusipirko dviejų augštų vasarnamį, kuriuo galės naudotis ir jų vaikai. Žada vasarą ir vėl atvažiuoti.

— Atlaikytos šv. Mišios už a.a. Sofijos Rakštienės tėvelio Antano vėlę. Mišias užprašė S. Rakštienė.

K. A. S.

Lietuviškos vestuvės Klevelande: tėvai pasitinka jaunuosius su duona, druska ir vynu birželio 12 d. Iš kairės: A. ir O. Vasiliauskai iš Klevelando, J. ir A. Tamošiūnai iš Toronto. Jaunavedžiai — Kęstutis Tamošiūnas iš Toronto ir Liucija Vasiliauskaitė iš Klevelando. Abudu baigia studijas. Apsigyvens Columbus, Ohio **Nuotr. V. Bacevičiaus**

A†A
ALFONSUI INDREIKAI
mirus, mielai mano buvusiai mokytojai KAZYTEI INDREIKIENEI ir broliui PAULIUI DALINDAI
reiškiu nuoširdžią užuojautą —
S. Lungytė

Calgary, Alberta

PIRMOJI GEGUŽINĖ. KLB Kalgario apylinkės gegužinei - piknikui pasitaikė gražus, nors šaltokas oras. Valdyba parūpino gėrimų. Valgiai buvo susineštiniai. Tą pačią dieną buvo pagerbti Jonai, prisimintos lietuviškos Joninės. Jaunimui buvo sukurtas laužas. Dvi futbolo komandos varžėsi dėl pirmos vietos. Į komandų sudėtį buvo priimtos moterys ir visi jaunieji žaidėjai. Geriausiai žaidė jaunimas. Jie daugiausia įmušė įvarčių. Rungtynės baigėsi lygiomis — 3:3. Vartus gynė J. Baruta ir K. Dubauskas, teisėju buvo adv. J. Snith. Gegužinėje dalyvavo svečiai iš Čikagos — p.p. J. Anysai, iš Londono St. Stanevičius. A. Rahilly (Lederytė) ir Loreta Noreikaitė padainavo keletą lietuviškų dainų. KLB apylinkei vadovauja Al. Šukys.

SVEČIAI IŠ TOLI. Pas prof. K. Lederį viešėjo atvykęs iš Anglijos K. Makūnas ir P. Tričis. Profesoriaus ūkyje, Sundrės apylinkėje, buvo susirinkę apylinkės lietuviai. Iš Kalgario buvo atvykę St. G. Noreikos su šeima ir L. Širmonėlis, iš Red Deer R. Šepetienė. Pas J. Vyšniauskus praleido savaitgalį dėdė St. Stanevičius iš Londono, Ont. Pas prof. K. I. Šalkauskus yra atvykę p.p. J. Anysai iš Čikagos. Su jais susipažinti ir pas save pasivečiuoti juo pakvietė R. M. Vanagaičiai. J. Anysas yra liuteronų konsistorijos vicepirmininkas. Jis papasakojo apie Evangelikų Bendrijos veiklą JAV ir Toronte. **K.**

DELHI, ONTARIO

PADĖKA

Dėkoju už lankymą ligoninėje, namuose, maldas, gėles ir laiškais pareikštas užuojautas mano ligoje: kun. dr. J. Gutauskui, J. Strodomskiui, M. Rudokienei, M. D. Bartuliams, A. B. Rudokams, K. A. Ratavičiams, D. O. Šiurnoms, D. J. Žiogams, B. V. Čeikoms, V. V. Treigiams, J. E. Mačiuliams, G. E. Rugieniams. S. B. Beržiniams, Pr. Žilvičiams, J. Jocui, V. Zadurskiui, V. Dirsei, S. E. Jokubiliams, Rudžiui, Wilembrektui, Pr. Kaziukoniui, K. Girniui, V. Ignaičiui, O. S. Žadvydams iš Los Angeles, V. M. Vaitkams ir K. J. Liutkams iš Toronto, St. Kviecinskui iš Toronto, DLK Gedimino šaulių kp. valdybai, KLB Delhi apylinkės valdybai, KLK Moterų Draugijos Delhi skyriaus valdybai, LAS Delhi skyriaus valdybai, LAS seniūnų tarybos pirmininkui Leonui Virbcikui, LAS vyr. valdybos pirmininkui M. Blynui, LŠS buvusiam ir dabartiniam pirmininkams V. Tamošiūnui ir K. Milkovaičiui, Kanados Lietuvių Fondo tarybai ir valdybai, kurie susirinkę posėdžio prisiminė mane esantį ligoninėje ir visų tarybos narių parašais prisiuntė savo užuojautą, J. Virbaliui ir p. Gataučiams iš Klevelando, Vl. Mingėlai iš Detroito, J. M. Vieraičiams, A. Masiuliui ir visiems, kurie dėl mano silpnos sveikatos negalėjo aplankyti. bet per mano žmoną yra pareiškę savo užuojautas. Didelė padėka mano mielai žmonai ir sūnui Rimantui, kurie daug valandų yra praleidę prie manęs ligoninėje ir namuose gydantis. Visiems mano neužmirštamas ir nuoširdus ačiū. Jūsų —

Stepas Jakubickas

"T. Žiburiams" aukojo

$32.50: O. Strimaitienė (a.a. A. Strimaičio atminimui);

$30: Antanas ir Birutė Matulaičiai; $25: Prima ir Bronius Sapliai, ŠALFASS žaidynių organizacinis komitetas; $13: B. Znotinienė.

$10: E. Dirsienė, El. Narbutaitė, Felicija Urbonienė, Pr. Mickus, Ad. Navickienė, Juoz. Senkus, Kazys Karuža; $5: Kaz. Galiauskas, Ant. Gaurys, Ona Gotšeldienė, Vl. Jankaitis, Vinc. Ignatavičius, kun. St. Kulbis, SJ, Julija Mickienė, S. Kneitas, St. Juozapavičius, Pr. Pargauskas, Jonas Sepulis, St. Barauskas, Vinc. Narušavičius.

Rėmėjo prenumeartas atsiuntė po $20: Leonas Stosiūnas, St. Bužinskas, Kuzmas Construction Co. Ltd., Juozas Petronis, Vyt. E. Gruodis; po $15: už dvejus metus — Kazys Valaitis, Pov. Štuopis; už vienerius metus — St. Čepas, L. Baziliauskas, St. Paškauskas, Vl. Jankaitis, M. Norvaišienė, G. Ciparis, A. Bielskus, St. Šepetys, E. Dulkienė, Alb. Raila, V. Jokūbaitis, St. Deveikis, L. Ringienė, Ben. Cvirka, Juoz. Senkus, Vinc. Kuzma, Genė Kongelienė, Peter Karn, S. Kneitas, A. Judd-Juodgalvis, S. Vaičekauskaitė, St. Sinkevičius, Br. J. Kaslas, A. Kudirka, St. Juozapavičius, Leon. Pilipavičius, A. P. Stanėnas, Pr. Pargauskas, H. Sukauskas, Sig. Zubrickas, Zigmas Sodonis, Kaz. Ožalas, Justas Vaičius, Vyt. Prūsaitis, R. A. Slavickas, dr. Algis Mikelėnas, Vinc. Venslovaitis, St. Zobarskas, Andrius Šturmas, Vinc. Simanavičius, Alg. Landsbergis, dr. V. D. Kvedaras, dr. H. Solys, P. Putrius, J. Krištolaitis, Pov. Rožaitis, Vyt. Ripskis, V. J. Laurin, Pr. Juozaitis.

$2: J. K. Balsys, kun. J. Grabys, St. Džiugas, J. Bendoraitis, M. Aukštuolis, Vl. Keiba, Ad. Margevičienė, Ad. Paulauskas, Vyt. Lumbis, Jonas Kareckas, S. Gaidauskienė; $1.25: B. Čirūnienė; $1: B. Medelis, Ant. Pauplis, A. Pinkevičius, A. Matusevičienė.

Nuoširdžiai dėkojame visiems spaudos rėmėjams.

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir apt raukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. WA2-7981, 922-8112.

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 *FILTSOS BROS*
Telefonai 533-8451, 533-8452

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W.,
Toronto, Ontario M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

IŠVYKO Į TALKĄ PIETŲ AMERIKON

Rasa Lukoševičiūtė iš Montrealio ir **Rasa Šoliūnaitė** iš Lemonto (Čikagos apylinkės) pasiryžo šią vasarą, PLB valdybai padedant, skirti savo jėgas P. Amerikos lietuviškojo švietimo darbui. Rasa Lukoševičiūtė darbuosis nuo gegužės 31 ligi rugpjūčio 10 Buenos Aires (Argentinoj), o Rasa Šoliūnaitė — nuo birželio 3 ligi rugpjūčio 21 d. Montevideo (Urugvajaus) lietuvių kolonijoj. Jų uždavinys — talkinti lietuviškųjų mokyklų darbe bei jų organizavime. Jaunimo kongresui sužadinus bei išjudinus tautinius nusiteikimus, dabar tenka kurti židinius — mokyklėles tiems nusiteikimams sistemingai ugdyti, mokyti lietuvių kalbos, dainų, Lietuvos istorijos, geografijos bei supažindinti su tiek pačioj Lietuvoj, tiek laisvajame pasaulyje lietuvių vedama kova už Lietuvos egzistenciją ir laisvę. Tai kovai padėti ir pačiai lietuvybei išlaikyti jaunimo įsijungimas turi esminės reikšmės. Todėl jos padės ir vietos lietuviškojo jaunimo darbuose.

Rasa Lukoševičiūtė studijavo Montrealio universitete trejus metus humanitarinius mokslus ir toliau studijuos socialinius mokslus. Ji yra baigusi Montrealio lituanistinę mokyklą ir lituanistikos seminarą. Šiuo metu ji yra Montrealio lituanistinės mokyklos dainų bei tautinių šokių mokytoja ir Montrealio LB apylinkės valdybos narė. Dalyvavo mokytojų ir jaunimo studijų savaitėje Dainavoje ir lituanistinėje savaitėje Beaumont stovyklavietėje. Taip pat dalyvavo II ir III pasaulio lietuvių jaunimo kongresuose, pastarajame kaip atstovė. Dalyvauja ateitininkų ir skautų veikloje.

Rasa Šoliūnaitė studijuoja (treti metai) muziką ir chemiją Lewis universitete. Yra baigusi Lemonto Maironio lituanistinę mokyklą ir pedagoginį lituanistikos institutą. Lemonto moksleivių ateitininkų globėja, tautinių šokių grupių "Sūkurio" ir "Švyturio" akordeonistė. Lemonto lit. mokyklos šešto skyriaus, tikybos ir dainavimo mokytoja. Lemonto LB apylinkės valdybos narė. JAV LJS valdybos sekretorė ir tarybos narė. Dalyvavo III pasaulio lietuvių jaunimo kongrese kaip atstovė. Šį pavasarį išrinkta į JAV LB tarybą.

Šiuo metu jos abi P. Amerikoj sėkmingai darbuojasi. **J. K.**

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto. **Tel. 532-8772**
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio.
Kalkuliatoriai ir kiti suvenyrai į Lietuvą papiginta kaina.
Didelis pasirinkimas "stereo".
■ TAISOM ■ PARDUODAM ■ NUOMOJAM

743-0100
Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos
FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

Florida: West Palm Beach, Singer Island, Juno Beach
NAMAI, DVIBUČIAI, DAUGIABUČIAI (condominiums)
ROBERT DATZ, Associate of GE. Richman Realty
Raštinės telefonas 305/844-5500, namų: 305/848-3606
(su Prano Barausko rekomendacijomis)

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS Padėjėja — Alė Mikšienė
Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)
Žinotina apie namų draudą:
Dauguma draudos bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliui, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį.
Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaiškinsime. **Valteris Drešeris**

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 WALTER DAUGINIS 249-2067
1613 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Telefonas 277-1270

— Dėkojame Anapilio ir Wasagos ponioms, vasarvietėje po pamaldų paruošusioms Petrinių proga tradicines vaišes praėjusį sekmadienį.

— Kun. J. Staškus išvyko 3 savaitėm į Dainavos ir Neringos stovyklas kapeliono pareigoms.

— Praėjusį sekmadienį Wasagoje pamaldose dalyvavo daug maldininkų. Vienuoliktos val. pamaldos buvo baigtos Lietuvos himnu, prisimenant JAV 200-ją nepriklausomybės paskelbimo sukaktį.

— Wasagoje, Gerojo Ganytojo stovyklavietėje, vienas pastatas paverčiamas butais. Norint turėti daugiau vandens, prie pastatų kasamas naujas šulinys.

— Wasagoje, liet. salėje, praėjusį sekmadienį įvyko apylinkės savininkų susirinkimas.

— Pamaldos: šį šeštadienį 7.30 v. r., už a.a. Agotą Zubrickienę; sekmadienį, 10 v.r., už Paliūnų šeimos mirusius, 11 v.r. už a.a. Juozą Grubevičių ir Mazauskų šeimos intencija; Wasagoje: 10 v.r. už a.a. Algimantą Jonaitį, 11 v.r. už a.a. Kazimierą Valiulienę.

Lietuvių Namų žinios

— Praėjusio sekmadienio popietė buvo gausi lankytojais. Svečių knygoje pasirašė: J. Linartas iš Floridos, J. A. Gataučiai iš Sudburio.

— LN paaukojo $25 ir keletą knygų Valteris Dreširis.

— Svetainė "Lokys" įrengė antrą miniatiūrinio teniso stalą, kad lankytojams nereikėtų laukti eilės.

— LN įnašą $22.08 sumokėjo Zita Lapinskienė. Juozas Laugalis $200 pervedė į nario įnašą.

— Danguolė Juodikaitytė, Vilniaus operos solistė, viešinti pas gimines JAV, liepos mėnesį lankysis Toronte ir liepos 18, sekmadienį, 4 v.p.p., koncertuos LN.

— "Lokio" svetainėje vasaros metu valgiai išduodami kasdien nuo 12 v. dienos iki 6 v.v..

— LN valdybos pirm. J. Strazdas nuo š.m. liepos 1 d. atostogauja; grįš LN 25-čio minėjimui. Išeidamas atostogų pareiškė, kad po to minėjimo pasitrauks iš LN valdybos. Pirmininko pareigas eina St. Kuzmas.

— LN reikalų vedėjas P. Dunderas, gavęs atlyginimo pakėlimą, laikinai ir toliau eina pareigas.

Kun. Jonas Pilkauskas, iki šiol dirbęs klebono padėjėju Šv. Jono parapijoje Whitby, nuo š. m. rugsėjo 1 d. perkeliamas į Šv. Mykolo katedrą tom pačiom pareigom. Jis yra gimęs Kanadoje, čia baigęs mokslus ir 1967 m. įšventintas kunigu. Nors užaugęs nelietuviškoje aplinkoje, susikalba lietuviškai. Jo brolis yra policijos tarnautojas.

Jonas Matulionis, visuomeninin-kas ir autorius knygos "Neramios dienos", rūpestingai globojamas žmonos Anicetos, vasarą praleidžia Wasagoje p. Čuplinskienės vasarnamyje.

PADĖKA

Labai dėkoju iniciatorėms ir rengėjoms už rūpestį, parodytą nuoširdumą ir tokias gražias dovanas mano mergvakario proga. Taip pat nuoširdus ačiū visoms viešnioms, prisidėjusioms dovanomis, savo atsilankymu ir jaukia nuotaika.

Ramūnė Sakalaitė

IŠNUOMOJAMAS VASARNAMIS visam sezonui ant ežero kranto Springhurst Beach, III gatvė. Du miegamieji ir virtuvė. Skambinti po 6 val. vakaro 535-5126 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

IŠNUOMOJAMI KAMBARIAI Montrealyje prie pat sporto olimpiados vietos — tik 15 minučių pėsčiomis. Dėl kainos susitarsime. Rašyti arba skambinti: J. Gabrusevičius, 5965 de Jumonville St., Montreal, P. Q. H1M 1R4. Tel. (514)-256-3018.

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronte.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 537-3684.

GERA PROGA

MISSISSAUGOJE, netoli Anapilio, parduodamas 1 miegamojo "condominium" butas už $29.700. Į prašomą kainą įeina oro vėdintuvas, plyta, šaldytuvas, balkono ir dalis kitų baldų. (Savininkas išvažiuoja iš Mississaugos). Skambinti: 275-1669.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Lietuvoje mirus Marijai Jurgelionienei, giliai užjaučiame A. Dubininkienę, netekusią sesers, ir E. Dubininką, A. Kavaliauskienę, M. Žekienę, E. Zabulionienę, netekusius tetos. Giliai užjaučiame ir Oną Kiršinienę, Kazimierą Radzevičių Lietuvoje mirus jų broliui Vincui Radzevičiui.

— Vasarą sekmadieniais mūsų šventovėje Mišios — 8, 9, 10, 11.30 v. ryto ir 8.30 v. vakaro. Išpažinčių klausoma prieš kiekvienas Mišias.

— Wasagos stovyklavietėje liepos mėnesį sekmadienais Mišios — 11 v.r.

— Moksleivių ir jaunučių ateitininkų stovykla Wasagoje vyks liepos 18-31 d.d. Stovyklos komendantas — Linas Mikulionis. Registruotis dar galima klebonijoje.

— Maldininkų kelionė į Midlando šventovę šiais metais bus rugsėjo 19 d. Pamaldos — 1.30 v.p.p.

— Jubilėjinė "Aušros" stovykla prasidėjo liepos 4 d. Suvažiavo gražus būrys stovyklautojų — apie 80. Komendantas — inž. Algis Čepas, kapelionas — kun. Eugenijus Jurgutis, ūkvedys — K. Šapočkinas, slaugė — p. Romanoff, virėjos — p.p. Greičiūnienė, Drąsutienė, Vitkūnienė, Dubinskienė, vadovai — Andrius Stonkus, Linas Kaknevičius, Pranas Miniota, D. Lukavičiūtė, L. Lukavičiūtė, Jorūnė Girniūtė, Irena Poškutė, Raminta Šapočkinaitė, Nijolė Bočkutė, Dalia Pajerskaitė, Jolanda Dūdaitė, Algis Nakrošius, Tadas Valickas ir Vidas Kairys.

— Mišios šeštadienį, 8 v. — už Liudą Stadį, užpr. J. J. Šarūnų; 8.30 v. — už Ireną Gurevičienę, užpr. A. Gurevičiaus; 9 v. — prašant Reginai sveikatos, užpr. dr. A. Matuko; 9.20 v. — už Ingę Virkutienę, užpr. A. Virkučio; 10 v. — už Sofiją Laurinavičienę ir Antaną Laurinavičių, užpr. V. J. Laurinavičių; sekmad., 8 v. — už Stasį Bumbulį, užpr. Trane Co. lietuvių; 9 v. — už Petrą Ledą, užpr. žmonos ir sūnų; 10 v. — už Nijolę Sadūnaitę, užpr. M. A. B.; 11.30 v. — už parapiją; 8.30 v.v. — už Antaną Balnį, užpr. G. E. Kuchalskių.

Kun. Jonas Staškus - Staškevičius paskirtas Londono, Ont., Šiluvos Marijos lietuvių parapijos ir Delhi, Ont., Šv. Kazimiero par. klebonu. Ten pradės eiti pareigas rugpjūčio pabaigoje. Šiuo metu jis kapelionauja moksleivių ateitininkų stovykloje Dainavoje, po to dar kapelionaus Neringos stovykloje. Toronte gyvendamas jis plačiai įsijungė į lietuvišką veiklą. Čia jis yra Ateitininkų Moksleivių Sąjungos dvasios vadas (kurį laiką redagavo "Ateitį"), KLB krašto tarybos ir valdybos narys, KL Katalikų Centro narys, Kanados Lietuvių Fondo vadovybės narys, Maironio mokyklos mokytojas, "T. Žiburių" ir radijo programos "Tėvynės prisiminimai" bendradarbis ir daugelio kitų darbų talkininkas. Kunigu jis įšventintas 1962 m. Beveik visą laiką jis dirbo lietuvių Šv. Jono Kr. — Lietuvos Kankinių parapijoje.

Šiais metais yra nemažai lietuvių, baigusių augštuosius mokslus, bet mūsų visuomenė mažai težino apie juos. Būtų gera, jeigu jie patys, tėvai arba organizacijos praneštų apie baigusius "TŽ" redakcijai, atsiųstų jų nuotraukas ir biografines žinias. Iš įvairių leidinių surinktos žinios kartais nebūna tikslios, ypač moterų atvejais. Pvz. "TŽ" buvo paskelbta žinutė, kad Toronto un-te pedagogiką baigė Jūratė - Marija Sičiūnaitė. Pasirodo, kad tai p. Sičiūnienė. Taip pat dažnai klaidų pasitaiko perduodant žinią telefonu. Dėlto "TŽ" prašo siųsti informacijas raštu.

Kun. Jonas Staškus - Staškevičius paskirtas Londono, Ont., Šiluvos Marijos lietuvių parapijos ir Delhi, Ont., Šv. Kazimiero par. klebonu. Ten pradės eiti pareigas rugpjūčio pabaigoje. Šiuo metu jis kapelionauja moksleivių ateitininkų stovykloje Dainavoje, po to dar kapelionaus Neringos stovykloje. Toronte gyvendamas jis plačiai įsijungė į lietuvišką veiklą. Čia jis yra Ateitininkų Moksleivių Sąjungos dvasios vadas (kurį laiką redagavo "Ateitį"), KLB krašto tarybos ir valdybos narys, KL Katalikų Centro narys, Kanados Lietuvių Fondo vadovybės narys, Maironio mokyklos mokytojas, "T. Žiburių" ir radijo programos "Tėvynės prisiminimai" bendradarbis ir daugelio kitų darbų talkininkas. Kunigu jis įšventintas 1962 m. Beveik visą laiką jis dirbo lietuvių Šv. Jono Kr. — Lietuvos Kankinių parapijoje.

Šiais metais yra nemažai lietuvių, baigusių augštuosius mokslus, bet mūsų visuomenė mažai težino apie juos. Būtų gera, jeigu jie patys, tėvai arba organizacijos praneštų apie baigusius "TŽ" redakcijai, atsiųstų jų nuotraukas ir biografines žinias. Iš įvairių leidinių surinktos žinios kartais nebūna tikslios, ypač moterų atvejais. Pvz. "TŽ" buvo paskelbta žinutė, kad Toronto un-te pedagogiką baigė Jūratė - Marija Sičiūnaitė. Pasirodo, kad tai p. Sičiūnienė. Taip pat dažnai klaidų pasitaiko perduodant žinią telefonu. Dėlto "TŽ" prašo siųsti informacijas raštu.

"DZIVO DZIESMA, DZIVO TAUTA"

Kai gyva daina, gyva ir tauta. Tokios prasmės šūkiu laisvojo pasaulio latviai surengė VI dainų šventę š.m. liepos 4 d. Toronto sporto arenoje "Maple Leaf Gardens". Prieš programos pradžią, apie 3 v.p.p., tūkstantinė choristų su plakatais, grojant orkestrui, pražygiavo gatvėmis į "Maple Leaf Gardens". Gana punktualiai, 4 v.p.p., prasidėjo pati dainų šventė vėliavų įnešimu ir Kanados himnu. Sveikinimo žodį tarė šventės organizacinio komiteto pirm. Zanis Smits, Kanados Latvių Federacijos pirm. Talivaldis Kronbergs ir ką tik iš Latvijos atvykęs kun. Janis Šmits. Pastarasis okupuotoje Latvijoje buvo ilgai persekiojamas, kol išeivijos ir amerikiečių dėka buvo su šeima išleistas emigruoti užsienin. Visi šventės dalyviai sustojo ir jam ilgai plojo. Tai atvejis, panašus į mūsų S. Kudirkos.

Didingai skambėjo Latvijos himnas, giedamas jungtinio choro, visų dalyvių ir grojamas orkestro. Visa programa buvo gerai organizuota ir įspūdingai atlikta. Ji užtruko, su 20 min. pertrauka, 2,5 valandos. Buvo atliktos kantatos, liaudies dainos, kompozitorių kūriniai, vietomis dalyvaujant solistei I. Petersonei ir orkestrui. Žiūrovai įdėmiai sekė programą ir kaikuriuos dalykus prašė kartoti. Publikos buvo labai gausu. "Maple Leaf Gardens" tarnautojo manymu buvo 13.000, o "Latvija-Amerika" savaitraščio žiniomis, 10.000. Dainininkų galėjo būti per 1000. Programa baigta tautos daina "Tev mūžam dzivot, Latvija" (per amžius gyvuok, L a t v i j a). Muzikinis šventės įvertinimas, tikimės, bus paruoštas atskirai lietuvio muziko, dalyvavusio šventėje.

Su dainų švente pasibaigė Pasaulio Latvių Dienos, sutraukusios į Torontą tūkstančius latvių iš laisvojo pasaulio. **K.**

Gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas kartu su Ponia arba vienas dalyvavo birželio mėnesį šiuose priėmimuose: 10 d. Filipinų prekybos atstovo, tautinės šventės proga; 15 d. — Ontario pramonės ir turizmo ministerio Claude Bennett, Hyate Regency viešbutyje; 17 d. — Islandijos konsulo, valstybinės šventės proga; 18 d.—The Bristol Place viešbučio prezidento, ministeriui pirmininkui kambarių aprodymo proga; 23 d. — Toronto konsulų draugijos valdybos; 24 d. — Kvebeko valdžios, Royal York viešbutyje; 25 d. — CN Tower prezidento, šio bokšto priešatidaromojo apžiūrėjimo proga; 28 d. — Pasaulio Latvių Dienų ir šeštosios dainų šventės organizacinio komiteto, Four Seasons Sheraton viešbutyje.

"Paramos" kredito kooperatyvas primena nariams, baigusiems šiais metais gimnazijas ir stojantiems į universitetus, kad jau laikas paduoti prašymus "Paramos" skiriamai stipendijai $500 gauti. Prašyme pažymėti kokią sritį norima studijuoti, aprašyti lietuvišką savo veiklą ir pridėti gimnazijos baigimo pažymėjimo kopiją (su pažymiais). Kandidatą parenka Kanados Lietuvių Bendruomenės švietimo komisija. **Vedėjas**

"Gintaro" ansamblis pateko į 19-kos tautybių grupę, atrinktą iš dalyvavusių Karavane, vykti į pasaulinę sporto olimpiadą Montrealy. Liepos 25 d., 2 v.p.p. ir 8 v.v., atliks programą Place des Nations aikštėje. Važiuoja 26 "Gintaro" šokėjai ir vadovai. — Dar yra vietų autobuse vykti į tautinių šokių šventę Čikagoje. Teirautis tel. 279-9079. **kr.**

Norintiems studijuoti ir kartu dirbti yra nauja galimybė Toronte. Ją teikia Woodsworth College bei sudaro labai prieinamas sąlygas. Šioje kolegijoje gali studijuoti net tie, kurie nėra baigę XIII skyriaus — yra specialus paruošiamasis kursas. Pasiruošę universitetiniam kursui gali rinktis įvairių sričių kursus — ekonomikos, kriminologijos, humanitarinių mokslų ir kt. Vieni šių kursų yra skirti universiteto diplomui gauti, kiti — akademiniams laipsniams. Paduoti prašymus diplominiams kursams 1976-77 mokslo metams reikia iki š.m. rgpjūčio 1 d., akademiniu laipsniu — iki š.m. liepos 1 d. Informacijos arba kitais reikalais kreiptis: Woodsworth College, University of Toronto, 119 St. George St., Toronto, M5S 1A9. Tel. 978-2405.

Wasagoje po pamaldų liepos 4 d. parapijos pastatuose ponios surengė tradicines Petrinių vaišes. Esant gražiam orui, gausus būrys atostogaujančių ar savaitgaliui atvykusių tautiečių susirinko pasveikinti kun. Petro Ažubalio. Sveikinimo žodį tarė Anapilio tarybos pirm. A. Rinkūnas, palinkėdamas varduvininkui Anapilio darbus vainikuoti šventovės statyba. Liet. kat. moterų draugijos skyriaus vardu jos pirm. S. Petraitienė tarė žodį, kartu įteikdama dovanėlę. Anapilio moterų būrelis, vadovaujamas Sig. Aušrotienės, paruošė vaišes. Sugiedota "Ilgiausių metų". Klebonas nuoširdžiai padėkojo už sveikinimus, pastebėdamas, kad naujos šventovės statymo reikalu jis linkėtų ne tik darbingų, bet ir laimingų metų.

Dantų gydytojų Sigito ir Angelės Kazlauskų gyvenamoje vietoje Oakvillėje viena Amerikos filmų bendrovė išnuomojo vietovę vieno filmo paruošimui. Vietovė yra ant Ontario ežero kranto.

Maloniai kviečiame atsilankyti į Vilniaus operos solistės

Danguolės Juodikaitytės-Adamkevičienės

lietuviškų liaudies dainų ir operos arijų

KONCERTĄ

1976 m. liepos 18, sekmadienį, 4 v.p.p.,

Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje

Akompanuos muz. J. Govėdas

Bilietai — $3.00

Globoja

TLM Šalpos Grupė "Daina"

LIETUVAITĖ — KARAVANO KARALAITĖ

Šiais metais iškilmingas Karavano užbaigimas įvyko Royal York viešbutyje. Atidarymo žodį tarė L. Kossar. Po to sekė banketas, kurio metu programą atliko korėjiečių ansamblis. Pastarasis buvo atvykęs iš Pietų Korėjos ir atliko meninę programą kiekvieną vakarą Korėjos paviljone.

Po programos į salę iškilmingai įėjo visų paviljonų princesės, lydimos paviljonų burmistrų. Iš viso jų buvo 50, pasipuošusių tautiniais savo drabužiais. Tai sudarė gana margą, bet gražų vaizdą. Vienas vertintojų pareiškė, kad jos visos yra gražios ir talentingos, tačiau tik viena jų galės būti Karavano karalaite. Kai atplėšęs voką paskelbė, kad ji yra "Vilniaus" paviljono karalaitė **R a m o n a S i m i n k e v i č i ū t ė**, lietuviai, kurių šiame bankete buvo tik 10, plojo už 100. Antroji vieta teko "Liublijanos", trečioji — "Tokijo" paviljonų karalaitėms. Už geriausią maistą pirma vieta teko austrų paviljonui, antra — skotams, o trečia — skandinavams. Gražiausia paroda buvo įrengta "Tokijo" paviljone, antra vieta (parodos) teko mūsų "Vilniaus" paviljonui, trečioji — "Liublijanos". Už programą pirmą vietą laimėjo "Kievas", antrą — "Manila", trečią — "Poltava" (ukrainiečiai). Gražiausiai papuošti paviljonai iš lauko buvo — "Liublijana" (serbų) ir "Tokijo". Geriausiu šių metų paviljonu buvo išrinktas "Tokijo".

Bankete dalyvavo apie 500 žmonių. Jo metu teko pasikalbėti su vertintojais, kurie labai palankiai atsiliepė apie "Vilniaus" paviljoną. Jie gyrė mūsų patalpas, parodą, buvo sužavėti mūsų kepiniais, tačiau nusiskundė lietuvių šaltumu. Esą svečias, įėjęs į didelį mūsų paviljoną, pasimesdavo. Niekas jo neužkalbindavo, nepaaiškindavo parodos ar kitų dalykų. Gal viso to kaltė ta, kad neturėjom pakankamai talkininkų. Pas mus dirbo tik maža saujelė žmonių, tuo tarpu kituose paviljonuose jų buvo keli šimtai.

(Pažymėtina, kad "Vilniaus" paviljone parodą tvarkė ne Gražina, o Valė Balsienė). **J.K.**

PASAULIO ESTŲ FESTIVALIS

Laisvojo pasaulio estai kas ketvirti metai rengia savo festivalius, trunkančius ištisą savaitę. Toks festivalis 1972 m. įvyko Toronte ir sutelkė apie 20.000 dalyvių. Š.m. liepos 5-11 d.d. toks festivalis vyksta JAV-ėse, Baltimorės mieste. Jame numatyta labai įvairi programa, pritaikyta ne tik estams, bet ir kitataučiams. Informacinėse salankose ji pavadinta "Esto 76". Iš jų matyti, kad šalia mažesnių koncertų — muzikos ir tautinių šokių rengiamas Baltimorės simfoninio orkestro koncertas, kuriame bus atliekami nauji estų kompozitorių kūriniai. Dainų šventė numatyta liepos 9, penktadienį, Civic Center. Dalyvaus 42 chorai su 1000 dainininkų. Liepos 10, šeštadienį, 10 v.r., numatytas "Esto 76" paradas ir 9 v.v. šviesų festivalis Memorial stadijone. Pastarajame dalyvaus 400 ritminės gimnastikos atlikėjų ir 600 tautinių šokių šokėjų. Be to, festivalio dienomis vyksta įvairios parodos.

Prieš festivalį buvo išsiuntinėta informacija, labai gerai paruošta anglų kalba. Joje išspausdinta ne tik programa, bet ir duomenys apie Estiją bei estų tautą. Pvz. ten minima, kad nuo vidurinių amžių iki dabarties Estija pergyveno 40 invazijų, kurių 36 buvo atliktos Rusijos.

Pažymėtina, kad informaciją apie estų festivalį etninei Kanados spaudai išsiuntinėjo sen. P. Yuzyk iš Otavos. Tai reiškia, kad Kanadoje nėra įstaigos, kuri aprūpintų etninius laikraščius panašia informacija.

Daugybė Toronto estų išvyko į Baltimorę dalyvauti festivalyje.

LATVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ FESTIVALIS

Latvių tautinių šokių šventė praėjo su pasisekimu — žiūrovų buvo apie 8.000, nors buvo gan daug ir tuščių vietų, nes Maple Leaf Gardens talpina apie 17.000. Šokėjų dalyvavo 1100 iš Kanados, Amerikos, Australijos. Visi pranešimai ir šokių paaiškinimai buvo atliekami vien latvių kalba. Kas jų kalbos nemoka, negalėjo orientuotis bei suprasti, ką šokiai reiškia. Jokių kalbų ar svečių pristatymo nebuvo. Buvo pristatyta tik Ontario gubernatorė. Programa buvo pradėta punktualiai ir užtruko nepilnas dvi valandas.

Pačioje pradžioje šokėjai subėgo vingiuotomis linijomis šokdami į areną. Pasipylė didelė šokėjų masė, tačiau vaizdas nebuvo žavingas. Dalis šokėjų nežinojo į kurią pusę eiti ar kur sustoti. Sustojus visiems, šoko viena grupė, kuri vaizdavo žmogaus gimimą, vedybas ir mirtį. Matomumas buvo nepavydėtinas, nes stovint arenoje 1100 šokėjų minėtus šokius atliko tik 4 poros. Aplamai, dauguma šokių buvo atliekami rateliuose po 4 poras. Nesimatė bendrai sujungtų grupių, kurios iš šokių figūrų sudarytų raštus, kaip būna per mūsų šokių šventes. Dauguma grupių buvo gan silpnai paruoštos — tik šokio pabaigoje atsirasdavo savo vietoje, o kartais ir vadovas turėdavo patraukti ar pastumti. Bene geriausia dalis buvo, kai pasirodė Niujorko, Čikagos ir Bostono grupės atskirai. Kiekviena jų atliko po vieną šokį. Jų šokiai buvo atlikti puikiai, tačiau tokioje arenoje šokant tik 4 poroms, sunku buvo susidaryti vaizdą, nes šokėjai buvo apsupti masės žiūrinčių šokėjų. Nekokį įspūdį sudarė ir šokėjų keitimasis po kiekvieno šokio, kai vieni išeidavo, kiti į jų vietas ateidavo.

Šventėje dalyvavo vaikų, jaunių, suaugusių ir veteranų grupės. Šokius palydėjo pučiamųjų orkestras, o kaikuriuos — kanklės ir solistės. Nors šventėje dalyvavo per 1000 šokėjų, tačiau šokiai buvo atliekami 200 ar 300 šokėjų kartu. Tokiai masei arena buvo permaža.

Iškilmės pradžioje orkestras pagrojo "O Canada", o tūkstantinės minios sugiedojo Latvijos himną "Dievs sveti Latviju". Pabaigoje, ratu išsirikiavus šokėjams ir padavus vienas kitam rankas, visi dalyviai labai įspūdingai sugiedojo tautinės vienybės giesmę "Daugav' abas malas". Joje pabrėžiama krašto ir tautos vienybė: "Ir Kurzeme, ir Vidzeme, ir Latgale mūsų!" **J.K.**

Ilgametis Toronto Lietuvių Namų valdybos pirmininkas Jurgis Strazdas, atsiradus valdyboje nuomonių skirtumui, nusprendė oficialiai pasitraukti iš LN valdybos tuojau po 25-čio minėjimo spalio mėnesį. Pirmininko pareigas nuo š.m. liepos 1 d. eina valdybos vicepirm. St. Kuzmas. J. Strazdas Toronto lietuvių visuomenei, ypač ekonominėje srityje, yra daug davęs. Jis buvo vienas iš "Paramos" bankelio ir Lietuvių Namų steigėjų ir ištvermingų veikėjų. Aktyvią bei duosnią jo ranką jautė ne tik ekonominės, bet ir kitos organizacijos, kaip "Varpo" choras, meno ansambliai ir kt.

Eugenija ir Antanas Sprainaičiai liepos 3 d. suruošė įkurtuves savo naujame name Mississaugoje. Vaišėse dalyvavo per 60 svečių — giminių iš apylinkės ir JAV. Iškilmės pranešėju buvo dr. S. Kazlauskas. A. E. Sprainaičiai prieš kurį laiką iš JAV persikėlė į Kanadą.

BKG nurašyta

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Parapijos gegužinė, kuri įvyko birželio 20 d. Skrubio vasarvietėje, nepasisekė dėl blogo oro — nuolatinio lietaus, nors ir buvo suvažiavę apie 20 automobilių.

— Olimpinių žaidimų proga pas mūsų tautiečius yra atvažiavusių svečių iš kitų Kanados ir JAV vietovių. Ta proga kaikurie sekmadieniais atsilanko ir į mūsų šventovę.

— Būtų labai gražu, jei parapijiečiai greičiau atsakytų į klebono ir par. komiteto narių laišką, t.y. įteiktų savo auką vietoje rudenio loterijos knygučių. Mes visi turėtume žinoti, jog vasaros mėnesiais mūsų šventovė būna apytuštė, o rinkliavos labai sumažėja.

— Mirė a.a. Jurgis Merkys, 72 m. amžiaus. Palaidotas birželio 28 d.

— Sunkiai serga Pranas Mekšriūnas ir p. Drulienė. **K. A.**

Aušros Vartų parapijos žinios

— Aušros Vartų parapijos 25 metų jubilėjinis komiteto posėdis įvyko parapijos klebonijoje birželio 16 d., dalyvaujant ir organizacijų atstovams. Klebonas kun. J. Kubilius padarė platų jubilėjinių metų pranešimą. Metų eigoje turėjome pamaldas gamtoje, religinę šeimos susikaupimo šventę, labai gražų religinį koncertą ir pagrindinę sukaktuvinę šventę. Išleistas gražus leidinys, kuris kaip dovana visiems, kas tik norėjo, buvo duotas nemokamai. Leidinys, įskaitant rėmėjų aukas, davė per $400 pelno. Būtų gražu, jeigu sukaktuviniai metai baigtųsi religinių giesmių plokštele, kuriai choras ruošiasi. Klebonas nuoširdžiai padėkojo visiems, prisidėjusiems prie jubilėjinės šventės, ypač A. Vaupšui. Po posėdžio buvo vaišės, kurias paruošė Rita Lukošienė.

— Reginos Staškevičiūtės ir Juozo Piečaičio sutuoktuvės įvyko birželio 12 d. Apeigas atliko Reginos pusbrolis kun. J. Staškus iš Toronto. Jam asistavo kun. J. Aranauskas. Mišioms patarnavo Reginos brolis Romas ir Juozo sūnus Danius. Mišių metu giedojo sol. A. Keblys. Pamergėmis buvo — A. Staškevičiūtė - Drešerienė, A. Jonelytė ir R. Puniškaitė - Lasienė, pabroliais — Juozo sūnūs Rimas bei Linas ir brolis Vincas. Žiedus nešė jaunojo sūnus Aras. Vestuvių vaišės buvo suruoštos AV par. svetainėje. Dalyvavo per 180 svečių. Be montrealiečių giminių ir artimųjų, dalyvavo giminės bei svečiai ir iš toliau. V. Kuncaitis, jaunojo pusbrolis, buvo atvykęs iš Australijos, A. Kudirka — iš Londono, Ont. Dalyvavo giminės iš Toronto: J. E. Staškevičiai, V. Staškevičius, Aldona Vaitonienė ir dukra Leta, Rasa Puniškaitė - Yaeck, J. ir R. Lasiai, J. R. Karasiejai. Reginos krikšto mama L. Palubinskienė parvežė iš Lietuvos juostą ir vestuvines dovanas nuo giminių. Nuo giminių iš Vilniaus gautas vestuvinis raguolis. Gautos telegramos iš Lietuvos ir iš H. B. G. Nagių. Vestuvių vaišes linksmai ir sumaniai, panaudodamas lietuviškas tradicijas, pravedė jaunojo brolis Vincas Piečaitis. Jaunuosius sveikino tėvai, giminės ir artimieji bičiuliai.

Sibirinių trėmimų minėjimas buvo surengtas birželio 14 d. Baltiečių Federacijos Dominion Square prie paminklo, dalyvaujant sų gedulo kaspinais perrištomis tautinėmis vėliavomis. Estų bendruomenės pirmininkas tarė trumpą žodį apie Pabaltijo valstybių tragišką okupaciją ir masinius trėmimus. Mirusieji buvo pagerbti vienos minutės susikaupimu. Žuvusiųjų garbei prie paminklo padėtas gėlių vainikas.

Minėjimas - akademija įvyko estų ev. liuteronų šventovėje. Pamaldas laikė trys dvasiškiai — du estai ir latvis. Pagrindinę kalbą - pamokslą turėjo pasakyti kun. J. Kubilius. Jam negalint dalyvauti, trumpą žodį tarė latvių dvasiškis. Įnešus vėliavas, sugiedoti himnai.

Meninėje dalyje pasirodė latvių mergaičių kanklių sekstetas, estų gerai pasiruošęs mišrus 25 asmenų choras, sol. G. Čapkauskienė. Ji prie altoriaus pagiedojo kūrinius — "Benamių giesmė" — S. Sodeikos, "Viešpaties pasaulis" — G. Gudauskienės, "Requiem" — J. Brahmso. Vargonavo M. Roch. Minėjimo pirmininkas estas specialiai padėkojo mūsų solistei, kurios klausėsi pilna šventovė dalyvių. Gaila tik, kad labai mažai buvo lietuvių. Tragiško birželio minėjimas liūdnas, bet negausus lietuvių dalyvavimas dar liūdnesnis.

McGill universitetą baigė ir diplomus gavo: **Rūta Danaitytė** (filosofija ir kalbos). **Vilija Malciūtė** (filosofija, rusų kalba), lituanistinės mokyklos mokytoja, Aušros Vartų par. choro narė, studentų sąjungos valdybos narė. Rugpjūčio mėn. sumainys aukso žiedus su inž. R. Bulotu ir studijas tęs toliau. — **Rima Styraitė** (fiziologija) labai gerais pažymiais. Gavo pilną stipendiją po $4.000 ketveriem metam iš Kvebeko švietimo ministerijos. Ateitininkė. Studijas tęs toliau. — **Vida Žitkutė** (med. biologija), veikli stud. ateitininkė, valdybos narė. Pradėjo dirbti ligoninėje savo specialybėje. — **Tomas Žižys** — politinius mokslus. Toliau studijuos teisę. **A. A.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6,0%	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.5%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.75%	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	10.0%		
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Buvusių torontiečių vestuvės. Birželio 26 d. daug torontiečių buvo nuvažiavę į Klevelandą dalyvauti **Elenutės Razgaitytės ir Rimo Juzaičio** vestuvėse. Abu jaunieji yra veiklūs ateitininkai, nuolatos dirbą vasaros stovyklose, jose patys susipažinę ir susidraugavę. Jaunoji yra baigusi augštuosius mokslus ir ilgai šokusi "Grandinėlėje". Jaunasis yra labai gabus studiozas ir kartu muzikas, dabar siekiąs doktorato branduolinės fizikos srityje.

Sutuoktuvių iškilmės įvyko Šv. Jurgio parapijos šventovėje, kur apeigas atliko kun. Stasys Yla, asistuojamas dviejų kunigų. Jis pasakė ir labai gilų, prasmingą pamokslą. Didingai skambėjo solistės J. Sriubiškienės ir Šv. Jurgio parapijos choro giesmės, pritariamos galingų vargonų.

Į vestuvių puotos erdvią salę susirinko arti 500 svečių iš įvairiausių vietovių, net iš Italijos. Sveikino Ateitininkų Federacijos vadas dr. P. Kisielius, specialiai atskridęs iš Čikagos (vėliau posėdžiavęs kongreso reikalais), Moksleivių Ateitininkų Sąjungos pirmininkas, jaunųjų tėvai — inž. Pranas Razgaitis ir inž. Ant. Juzaitis. Jaunasis visiems padėkojo lietuviškai, o angliškai kalbantiems draugams iš Princetono universiteto priminė, kad lietuviai ir išeivijoje tęsia savo tradicijas, laukdami laisvės tėvynei.

Elenutės draugės, anksčiau kartu šokusios "Grandinėlėje", su ja atsisveikino pašokdamos "Sadutę". Sudainuota daug dainų. Vyresniems tai matant, net graudu darėsi.

Abiejų jaunųjų tėvai buvo vieni iš "T. Žiburių" laikraščio steigėjų — inž. A. Juozapavičius - Juzaitis buvo pirmuoju KLK Kultūros Dr-jos valdybos iždininku ir kartu su tuometiniu administratoriumi sudarė pirmąją "TŽ" skaitytojų kartoteką. P. Juozapavičienė buvo viena iš "Moters" žurnalo darbuotojų. Abi šeimos vėliau išsikėlė į JAV ir ten gražiai įsikūrusios išaugino pavyzdingas lietuviškas šeimas.

Šiomis iškilmėmis džiaugėsi tėvai ir visi dalyviai. Grįžome namo lyg iš didelės šventės. Laimingo gyvenimo! **V. A.**